

EZLN
«500, 40, 30 χρόνια μετά»
Τα ανακοινωθέντα του φθινοπώρου 2023

En nuestros corazones encuentra su raíz el horizonte

Τα ανακοινωθέντα του φθινοπώρου 2023

Μετάφραση - επιμέλεια:

Αλέξανδρος Ηλιόπουλος
Βίκυ Λιλή
Ε. Μ.
Νίκος Νικολαΐδης
Σωκράτης Παπάζογλου
Τασούλα Χεπάκη

Περιεχόμενα

Εκδοτικό Σημείωμα	<u>4</u>
Πρώτο Μέρος: Τα κίνητρα του λύκου	<u>7</u>
Δεύτερο Μέρος: Φτερνίζονται οι νεκροί;	<u>15</u>
Τρίτο Μέρος: Dení	<u>23</u>
Τέταρτο Μέρος και Πρώτη Προειδοποίηση Προσέγγισης: Διάφοροι αναγκαίοι θάνατοι	<u>33</u>
Πέμπτο Μέρος: «Να και το χτύπημα, νεαρέ!»	<u>37</u>
Έκτο Μέρος: Υστερόγραφο που αναζητεί ελπίζοντας να βρει	<u>43</u>
Έβδομο Μέρος: Ένα σκαθάρι σε streaming	<u>49</u>
Όγδοο Μέρος: Υ.Γ. Που πρέπει να διαβαστεί για να μάθετε περί τίνος πρόκειται	<u>53</u>
Ένατο Μέρος: Η νέα δομή της ζαπατιστικής αυτονομίας	<u>59</u>
Δέκατο Μέρος: Σχετικά με τις πυραμίδες, τις χρήσεις και τα έθιμά τους. Συμπεράσματα της κριτικής αποτίμησης των Αυτόνομων Εξεγερμένων Ζαπατιστικών Δήμων (MAREZ) και των Συμβουλιών Καλής Διακυβέρνησης (JBG)	<u>65</u>
Ενδέκατο Μέρος: Εν τω μεταξύ, στα βουνά του νοτιοανατολικού Μεξικού...	<u>77</u>
Δωδέκατο Μέρος: Θραύσματα	<u>79</u>
Δέκατο Τρίτο Μέρος: Δύο αγώνες ποδοσφαίρου, μία και η αυτή εξέγερση	<u>85</u>
Δέκατο Τέταρτο Μέρος και Δεύτερη Προειδοποίηση Προσέγγισης: Η (άλλη) Αρχή του Αποκλειόμενου Τρίτου	<u>93</u>
Δέκατο Πέμπτο Μέρος: Τη νύχτα και με άπλετο φως...	<u>105</u>
Δέκατο Έκτο Μέρος: Ο Μπέρτολντ Μπρεχτ, οι cumbia και η μη ύπαρξη	<u>107</u>
Δέκατο Έβδομο Μέρος: Ποτέ ξανά...	<u>109</u>
Δέκατο Όγδοο Μέρος: Η οργή	<u>115</u>
Δέκατο Ένατο Μέρος: Για όποιους και όποιες ενδιαφέρονται:	<u>119</u>
Μέρος Εικοστό και Τελευταίο: Τα Κοινά και η Μη Ιδιοκτησία	<u>121</u>

Τα πρωτότυπα κείμενα είναι δημοσιευμένα στον ιστότοπο enlacezapatista.ezln.org.mx

Εικόνα εξωφύλλου: “En nuestros corazones encuentra su raíz el horizonte”
[Μες στις καρδιές μας συναντά ο ορίζοντας τη ρίζα του]
των Dante Aguilera Benitez και Rulo ZetaKa για το Taller de Gráfica Pesada

Σελιδοποίηση - σχεδιασμός εξωφύλλου: Σωκράτης Παπάζογλου

Η χρήση αποσπασμάτων ή και ολόκληρου του βιβλίου είναι ελεύθερη για μη εμπορικούς σκοπούς. Θα μας άρεσε, ωστόσο, να μας ενημερώνετε στη διεύθυνση: hotel@espiv.net

Ιστότοπος: hotel.espivblogs.net
Facebook: Εκδόσεις των ξένων

Θεσσαλονίκη 2024

Εκδοτικό Σημείωμα

Ο κύκλος των 20 ανακοινωθέντων του EZLN που παρουσιάζουμε άνοιξε στις 22 Οκτωβρίου 2023 με το ποίημα «Τα κίνητρα του λύκου» του Ουρουγουανού ποιητή Rubén Darío και ολοκληρώθηκε στις 20 Δεκεμβρίου 2023 με το Εικοστό και Τελευταίο Μέρος. Ήρθε μετά από μια σιωπή περίπου δύο ετών που ακολούθησε το Ταξίδι για τη Ζωή - Κεφάλαιο Ευρώπη, και η οποία διακόπηκε μόνο για δύο διεθνείς παρεμβάσεις του EZLN σχετικά με τους πολέμους στην Ουκρανία (τον Μάρτιο του 2022) και την Παλαιστίνη (τον Οκτώβριο του 2023).

40 χρόνια μετά την ίδρυσή του (στις 17 Νοεμβρίου 1983), 30 χρόνια μετά την εξέγερση της πρωτοχρονιάς του 1994 και την έναρξη του πολέμου ενάντια στη λήθη, 20 χρόνια μετά τη δημιουργία των καρακόλ και τη σπορά της αυτονομίας, ο EZLN επιμένει: Κοιτάζει πολύ πίσω στο χρόνο για να μπορέσει να δει πολύ μπροστά, μετά από επτά γενιές, την ελευθερία ενός μικρού κοριτσιού. Συνεχίζει και συγχρόνως αλλάζει.

Στα είκοσι ανακοινωθέντα ξαναβρίσκουμε τα συστατικά αυτής της «χαρούμενης εξέγερσης», την επιμονή στην πράξη, την ευθύνη, τη διεισδυτική ανάλυση, την ποιητική γλώσσα, το ζαπατιστικό χιούμορ. Και ένα βλέμμα που αγκαλιάζει τον κόσμο γιατί «έχει τις διαστάσεις της καρδιάς»: «Για εμάς δεν υπάρχουν σύνορα ή μακρινές γεωγραφίες. Όλα όσα συμβαίνουν σε οποιαδήποτε γωνιά του πλανήτη μάς επηρεάζουν και μας αφορούν, μας ανησυχούν και μας πληγώνουν».

Τα ανακοινωθέντα αξίζει να διαβαστούν και να μελετηθούν, καθώς η επικαιρότητά τους δεν αφορά μόνο τη ζαπατιστική γεωγραφία αλλά και τη δική μας. Από τον πλούτο τους επισημαίνουμε ενδεικτικά:

- Την ανάλυση της «καταιγίδας» ως λεηλασίας της φύσης και του πλανήτη εξαιτίας του ληστρικού καπιταλισμού από τον οποίο κινδυνεύει η ανθρωπότητα, και η οποία θέτει επιτακτικά το ζήτημα της επιβίωσης των αποκάτω – και, κυρίως, της οργάνωσής τους.

- Τη συλλογική οργή που απαιτεί δικαιοσύνη.

- Τον αναστοχασμό και την αυτοκριτική ως απαραίτητα εργαλεία για το θέμα και την ενίσχυση της αυτονομίας. Η νέα δομή της ζαπατιστικής αυτονομίας που παρουσιάζεται στα ανακοινωθέντα προέκυψε ως αποτέλεσμα ενός συλλογικού διαλόγου τριών ετών στις κοινότητες και λειτουργούσε ήδη πριν ανακοινωθεί.

- Σποραδικές αποτιμήσεις και στιγμιότυπα του Ταξιδιού για τη Ζωή - Κεφάλαιο Ευρώπη (που δεν έφτασε στην ελληνική γεωγραφία, αλλά το Ταξίδι θα έχει συνέχεια...)

- Μια νέα στρατηγική πρόταση με διεθνείς ορίζοντες: Τα Κοινά και η Μη Ιδιοκτησία.

Τα ανακοινωθέντα, όπως και όλα τα κείμενα του EZLN, δημοσιεύονταν πρώτα στον «επίσημο» ζαπατιστικό ιστότοπο enlacezapatista.ezln.org.mx. Καθώς ήταν από την αρχή φανερό ότι θα πρόκειται για μια σειρά κειμένων, δημιουργήθηκε μια μεταφραστική ομάδα από συντρόφισσες και συντρόφους που συμμετείχαν στο Πανελλαδικό Συντονιστικό για την Υποδοχή των Ζαπατίστας, ώστε να μεταφράζονται άμεσα στα ελληνικά – και τα μεταφρασμένα κείμενα αναρτώνταν στο karavanizapatista.espinblogs.net/ και στο facebook.com/karavanizapatista/. Για την παρούσα έκδοση επιμεληθήκαμε εκ νέου τις μεταφράσεις – και προτιμήσαμε τη μορφή του ebook που δίνει τη δυνατότητα να συμπεριλάβουμε τα ζαπατιστικά βίντεο και άλλους συνδέσμους. Η εικονογράφηση είναι των πρωτότυπων ανακοινωθέντων.

Και ό,τι λείπει, λείπει.

Θεσσαλονίκη, Μάιος 2024

εκδόσεις των ξένων

Primera Parte: LOS MOTIVOS DEL LOBO

Octubre de 2023

Πρώτο Μέρος: Τα κίνητρα του λύκου

Rubén Darío.
Νικαράγουα.

Ο άντρας με την καρδιά του κρίνου,
με ψυχή χερουβείμ, με ουράνια γλώσσα,
ο ταπεινός και γλυκός Φραγκίσκος της Ασίζης,
βρίσκεται μ' ένα ζώο σκληρό και απαίσιο,
θηρίο φοβερό, του αίματος και της κλεψιάς,
με σαγόνια οργής, με μάτια κακού:
Είν' ο λύκος του Γκούμπιο, ο τρομερός λύκος!
Λυσσασμένος, έχει ρημάξει τον τόπο,
σκληρός, έχει ξεσκίσει τα κοπάδια·
κατασπάραζε αρνιά, κατασπάραζε βοσκούς,
κι είναι αμέτρητα τα θύματά του κι οι ζημιές.

Δυνατοί κυνηγοί οπλισμένοι με σίδηρα
αφανίστηκαν. Για τους σκληρούς του κυνόδοντες,
ακόμη και τα πιο γενναία σκυλιά
έμοιαζαν κατσικάκια κι αρνιά.

Βγήκε ο Φραγκίσκος
κι αναζήτησε τον λύκο στη φωλιά του.
Κοντά στη σπηλιά, βρήκε το τεράστιο θηρίο
κι αυτό, μόλις τον είδε, όρμηξε καταπάνω του.
Ο Φραγκίσκος, με τη γλυκιά φωνή του,

ύψωσε το χέρι,
κι είπε στον εξαγριωμένο λύκο: – Ειρήνη, αδελφέ λύκε!
Το ζώο κοίταξε τον άντρα με τον άτσαλο χιτώνα,
ξεφύσηξε βαρύθυμα,
έκλεισε τα επιθετικά ανοιγμένα του σαγόνια,
και είπε: *Εντάξει, αδελφέ Φραγκίσκε!*
– Πώς γίνεται, αναφώνησε ο άγιος, είναι νόμος να ζεις
μέσα στον τρόμο και τον θάνατο;
*Το αίμα που τρέχει απ' το σατανικό σου ρύγχος,
η θλίψη κι ο τρόμος που σκορπάς,
το κλάμα των χωρικών, τα ουρλιαχτά κι ο πόνος
όλων των πλασμάτων του Κυρίου Ημών,
δεν μπορούν να συγκρατήσουν την καταχθόνια οργή σου;
Μήπως έρχεσαι από την κόλαση;
Μήπως ο Εωσφόρος ή ο Βέλιαλ
σου έχουν εμφυσήσει την αιώνια πίκρα τους;*

Κι ο μεγάλος λύκος, ταπεινός: *Είναι σκληρός ο χειμώνας,
και η πείνα είναι φρικτή! Στο παγωμένο δάσος
δεν βρήκα τι να φάω, κι έψαξα για κοπάδια,
και μερικές φορές έφαγα κοπάδια και βοσκούς.
Το αίμα; Δεν είναι λίγοι οι κυνηγοί που είδα
απάνω στ' άλογό τους, με κυνηγετικά γεράκια,
ή να τρέχουν πίσω απ' το αγριογούρουνο,
την αρκούδα και το ελάφι· δεν είδα λίγους
να στάζουν αίμα, να πληγώνουν, να βασανίζουν,
από τα τραχιά κέρατα μέχρι τις πνιχτές κραυγές,
τα ζώα του Κυρίου Ημών.
Και δεν ήταν από πείνα που βγαίνουν για κυνήγι!*

Ο Φραγκίσκος απαντά: – *Είναι κακιά
η μαγιά του ανθρώπου.*

*Όταν γεννιέται, έρχεται με την αμαρτία. Είναι λυπηρό.
Όμως η απλή ψυχή του ζώου είναι αγνή.
Από αυτή τη μέρα και μετά
θα έχεις τι να φας.
Θ' αφήσεις στην ησυχία τους
τα κοπάδια και τους ανθρώπους αυτού του τόπου.
Ας ευλογήσει ο Θεός την αγριότητά σου!
– Εντάξει, αδελφέ Φραγκίσκε της Ασίζης.*

– *Ενώπιον του Κυρίου, που τα πάντα δένει και λύνει,
με πίστη στην υπόσχεση, δώσ' μου το πόδι σου.*

Ο λύκος άπλωσε το πόδι του στον αδελφό
της Ασίζης, κι αυτός του έτεινε το χέρι.
Πήγανε στο χωριό. Οι άνθρωποι είδαν
κι ήτανε δύσκολο να πιστέψουν στα μάτια τους.
Ο άγριος λύκος ακολουθούσε τον άγιο,
με σκυφτό το κεφάλι και ήσυχος πήγαινε
σαν σκυλί σπιτικό, σαν αρνί.

Ο Φραγκίσκος κάλεσε τον λαό στην πλατεία
κι εκεί κήρυξε.

Είπε: – *Ιδού, ένα ευγενικό θήραμα.
Ο αδελφός λύκος έρχεται μαζί μου·
μου ορκίστηκε ότι δεν θα 'ναι πια εχθρός σας,
και δεν θα επαναλάβει τις αιματηρές του επιθέσεις.
Όμως κι εσείς να του δίνετε τροφή
στο φτωχό ζώο του Θεού. – Έτσι ας γίνει!
απάντησε όλο το χωριό.*

Και τότε, σαν σημάδι ικανοποίησης,
το καλό ζώο κούνησε το κεφάλι και την ουρά του,
και πήγε με τον Φραγκίσκο της Ασίζης στο μοναστήρι.

Για κάποιο διάστημα ο λύκος ήταν ήσυχος
στο ιερό άσυλο.
Τα μεγάλα αυτιά του άκουγαν τους ψαλμούς
και τα καθαρά του μάτια υγραίνονταν.
Έμαθε χίλιες ευχαριστίες κι έπαιξε χίλια παιχνίδια
όταν πήγαινε στην κουζίνα με τους απλούς ανθρώπους.
Και όταν ο Φραγκίσκος έκανε την προσευχή του,
ο λύκος τού έγλειφε τα φτωχικά σανδάλια.
Έβγαινε στους δρόμους,
πήγαινε στο βουνό, κατέβαινε στην κοιλάδα,
κι έμπαινε στα σπίτια και του έδιναν να φάει.
Τον έβλεπαν σαν εξημερωμένο κυνηγόσκυλο.
Μια μέρα, ο Φραγκίσκος έλειπε. Κι ο λύκος
ο γλυκός, ο λύκος ο καλός κι ευγενικός, ο αθώος λύκος
εξαφανίστηκε, γύρισε στο βουνό,
κι άρχισε πάλι το ουρλιαχτό και την οργή του.
Και γι' άλλη μια φορά ένωσαν φόβο κι ανησυχία
οι γείτονες και οι βοσκοί·
η φρίκη απλώθηκε παντού,
το θάρρος και τα όπλα δεν μετρούσαν,
αφού η μανία του άγριου θηρίου
δεν είχε ανάπαυλα ποτέ,
σαν να ήταν φωτιά
του Μολώχ και του Σατανά.

Όταν ο άγιος επέστρεψε στο χωριό,
όλοι τον αναζήτησαν με στεναγμούς και κλάματα,
και με χίλιους τσακωμούς έδωσαν μαρτυρία
για όσα υπέφεραν και για όσα έχασαν
από τον άθλιο λύκο του διαβόλου.

Σκοτείνιασε ο Φραγκίσκος της Ασίζης.
Ανέβηκε στο βουνό
να ψάξει για τον ψεύτη τον σφαγέα λύκο.
Και δίπλα στη σπηλιά του το βρήκε το ζουλάπι.

– Εις το όνομα του Πατρός του ιερού σύμπαντος,
σε εξορκίζω, είπε, λύκε πονηρέ!
απάντησέ μου: Γιατί επέστρεψες στο κακό;
Μίλα. Σ' ακούω.
Σαν να παλεύει σιωπηλά, το ζώο μίλησε,
μ' αφρούς στο στόμα, θανατηφόρο βλέμμα:
– Αδελφέ Φραγκίσκε, μην έρχεσαι τόσο κοντά...
Ήμουνα ήσυχος εκεί στο μοναστήρι·
έβγαινα στο χωριό,
και αν μου έδιναν κάτι, ήμουν ευχαριστημένος
και ταπεινά το έτρωγα.
Αλλ' άρχισα να βλέπω ότι σε κάθε σπίτι
υπήρχε Φθόνος και Θυμός κι Οργή,
και σ' όλα τα πρόσωπα έκαιγαν τα κάρβουνα
του μίσους, της λαγνείας, της ατιμίας και του ψέματος.
Τα αδέρφια έκαναν πόλεμο στα αδέρφια,
οι αδύναμοι έχαναν, οι κακοί κέρδιζαν,
το θηλυκό και το αρσενικό ήταν σαν το σκύλο και τη σκύλα,
και μια ωραία μέρα μ' έδειραν όλοι μαζί.
Με είδαν ταπεινό, που έγλειφα τα χέρια
και τα πόδια τους. Ακολούθησα τους ιερούς σου νόμους·
όλα τα πλάσματα ήταν αδέρφια μου:
αδέρφια οι άνθρωποι, αδέρφια τα βόδια,
αδέρφια τ' άστρα κι αδέρφια τα σκουλήκια.
Κι έτσι, με χτύπησαν και με πετάξαν έξω.
Και το γέλιο τους ήταν σαν βραστό νερό,
και μες στα σπλάχνα μου ξαναγεννήθηκε το άγριο θηρίο,

και ένιωσα σαν κακός λύκος ξαφνικά·
αλλά πάντα καλύτερος από αυτούς τους κακούς ανθρώπους.

Και άρχισα να αγωνίζομαι ξανά εδώ,
για να υπερασπιστώ τον εαυτό μου και να τραφώ.
Όπως κάνει η αρκούδα, όπως το αγριογούρουνο,
που για να ζήσουν πρέπει να σκοτώσουν.
Αφήστε με στο βουνό, αφήστε με στη χαράδρα,
αφήστε με να ζω με ελευθερία,
πήγαινε στη μονή σου, αδελφέ Φραγκίσκε,
ακολούθησε το δρόμο σου και την αγιότητά σου.

Ο άγιος της Ασίζης δεν του είπε τίποτα.
Τον κοίταξε με βλέμμα βαθύ
και έφυγε με δάκρυα και θλίψη,
και μίλησε στον αιώνιο Θεό με την καρδιά του.
Ο άνεμος του δάσους πήρε την προσευχή του,
που ήταν: *Πάτερ ημών ο εν τοις ουρανοίς...*

Δεκέμβριος 1913

Segunda Parte: ¿Los muertos estornudan?

Octubre de 2023

Δεύτερο Μέρος: Φτερνίζονται οι νεκροί;

Οκτώβριος 2023.

Ο ΣουπΓκαλεάνο πέθανε. Πέθανε όπως έζησε: δυστυχημένος.

Πριν φύγει όμως από τη ζωή, φρόντισε να επιστρέψει το όνομα σε αυτόν που έχει κληρονομήσει τη σάρκα και το αίμα του δάσκαλου Γκαλεάνο.¹ Συνέστησε να τον κρατήσουμε στη ζωή, δηλαδή να αγωνιζόμαστε. Έτσι ο Γκαλεάνο θα συνεχίσει να βαδίζει σ' αυτά τα βουνά.

Κατά τα άλλα, ήταν κάτι απλό. Άρχισε να ψιθυρίζει κάτι σαν «Ξέρω ότι είμαι πιαντάο, πιαντάο, πιαντάο»,² και, λίγο πριν πεθάνει, είπε, ή μάλλον ρώτησε: «Φτερνίζονται οι νεκροί;», και τέλος. Αυτά ήταν τα τελευταία του λόγια. Ούτε μια φράση που θα περάσει στην ιστορία, ούτε κάτι για να γραφεί στην ταφόπλακα, ούτε ένα ανέκδοτο για να το λένε μπροστά στη φωτιά. Μόνο αυτή η παράλογη, αναχρονιστική, εκτός εποχής ερώτηση: «Φτερνίζονται οι νεκροί;»

Μετά έμεινε ακίνητος, η κουρασμένη του ανάσα κόπηκε, τα μάτια του έκλεισαν, τα χείλη του τελικά σιώπησαν, τα χέρια του σφιγμένα.

Φύγαμε. Ενώ βγαίναμε από την καλύβα κι ήμασταν στο κατώφλι, ακούσαμε ένα φτέρνισμα. Ο ΣουμπΜόι γύρισε να με κοιτάξει και εγώ αυτόν, με ένα «γείτσες» που μετά βίας ακούστηκε. Κανένας από τους δυο μας δεν είχε φτερνιστεί. Γυ-

1. Ο δάσκαλος Γκαλεάνο δίδαξε το 2013-2014 στην Escuelita Zapatista (στο Μικρό Ζαπατιστικό Σχολείο), όπου περισσότεροι από 4.000 διεθνείς αλληλέγγυοι είχαν τη δυνατότητα να βιώσουν άμεσα τη ζαπατιστική αυτονομία. Δολοφονήθηκε από ομάδα παραστρατιωτικών τον Μάιο του 2014 στην κοινότητα Λα Ρεαλιδάδ. Ο τότε Εξεγερμένος Υποδιοικητής Μάρκος υιοθέτησε το όνομά του, και υπέγραφε πλέον ως Εξεγερμένος Υποδιοικητής Γκαλεάνο, ώστε να κρατηθεί ζωντανή η μνήμη του.

2. Ya sé que estoy piantao, piantao, piantao, no ves que va la luna rodando por Callao... (Ξέρω ότι μου 'χει λασκάρει η βίδα, η βίδα, η βίδα, δεν βλέπεις ότι το φεγγάρι κυλάει προς το Καγιάο). Από την «Μπαλάντα για έναν τρελό», τάνγκο του Astor Piazzolla σε στίχους του αργεντίνου ποιητή Horacio Ferrer.

ρίσαμε προς το μέρος του νεκρού και τίποτε. Ο ΣουμπΜοί είπε απλώς «καλή ερώτηση». Δεν είπα λέξη, αλλά σκέφτηκα «θα πρέπει σίγουρα να περπατάει με το φεγγάρι που κυλάει προς το Καγιάο».³

Κι έτσι, γλιτώσαμε την κηδεία. Αν και χάσαμε τον καφέ και τα κεράσματα.

-*-

Ξέρω ότι κανένας δεν ενδιαφέρεται για έναν ακόμη θάνατο, και κυρίως εκείνον του αείμνηστου πλέον ΣουπΓκαλεάνο. Στην πραγματικότητα, σας το λέω αυτό γιατί άφησε εκείνο το ποίημα του Rubén Darío με το οποίο ξεκίνησε αυτή η σειρά κειμένων. Προσπερνώντας το προφανές νεύμα προς τη Νικαράγουα που αντιστέκεται και επιμένει, θα μπορούσε να θεωρηθεί ως αναφορά στον τρέχοντα πόλεμο του κράτους του Ισραήλ εναντίον του λαού της Παλαιστίνης, αλλά, τη στιγμή του θανάτου του, ο τρόμος που κυριαρχεί στον κόσμο σήμερα δεν είχε ξαναξεκινήσει – άφησε το ποίημα ως αναφορά. Ή μάλλον ως απάντηση σε κάποιον που αναρωτιέται πώς εξηγείται αυτό που συμβαίνει σήμερα στην Τσιάπας, στο Μεξικό και στον κόσμο.

Και, φυσικά, ως διακριτικό φόρο τιμής στον δάσκαλο Γκαλεάνο –από τον οποίο είχε κληρονομήσει το όνομα–, άφησε αυτό που ονόμασε «ένα γραπτό τεστ κατανόησης κειμένου»:

Ποιος το ξεκίνησε; Ποιος είναι ένοχος; Ποιος είναι αθώος; Ποιος είναι ο καλός και ποιος ο κακός; Σε ποια θέση βρίσκεται ο Φραγκίσκος της Ασίζης; Αποτυγχάνει αυτός, ή ο λύκος, ή οι βοσκοί, ή όλοι μαζί; Γιατί το μόνο που μπορεί να σκεφτεί ο άνθρωπος από την Ασίζη είναι να κάνει μια συμφωνία που βασίζεται στο να πάψει ο λύκος να είναι αυτό που είναι;

Αν και αυτό συνέβη πριν από μήνες, το κείμενο πυροδότησε ανταλλαγή επιχειρημάτων και συζητήσεις που συνεχίζονται μέχρι σήμερα. Περιγράψω λοιπόν μία από αυτές:

Είναι σαν ένα είδος συνάντησης ή συνέλευσης ή κάτι σαν ομάδα εργασίας. Συμμετέχουν οι καλύτεροι κάθε είδους: μορφωμένοι ειδικοί σε όλα, στρατευμένοι και διεθνιστές για όλες τις υποθέσεις εκτός από εκείνες της δικής τους γεωγραφίας, αυθόρμητοι άνθρωποι με διδακτορικό στα κοινωνικά δίκτυα (η πλειοψηφία) και διάφοροι που, μόλις είδαν τον χαμό, πλησίασαν για να δουν αν μοί-

3. Βλ. την προηγούμενη υποσημείωση.

ραζαν κούπες, καπέλα ή μπλουζάκια με το όνομα του οποιουδήποτε κόμματος. Δεν ήταν λίγοι εκείνοι που πλησίασαν για να μάθουν τι ήταν όλο αυτό το χάος.

– «Δεν είστε παρά ένας πράκτορας του επεκτατικού και ιμπεριαλιστικού σιωνισμού!», φώναξε ένας.

– «Κι εσείς είστε απλώς ένας προπαγανδιστής της φονταμενταλιστικής αραβικής μουσουλμανικής τρομοκρατίας!», απάντησε έξαλλος κάποιος άλλος.

Είχαν ήδη σημειωθεί πολλές εντάσεις, αλλά δεν είχαν φτάσει ακόμα στο σημείο «θα τα πούμε έξω».

Και όλα αυτά γιατί ανέλυαν το ποίημα του Rubén Darío «Τα κίνητρα του λύκου».

Δεν ήταν από την αρχή μια ανταλλαγή χαρακτηρισμών, σαρκασμών και μορφασμών. Ξεκίνησε όπως όλες οι άλλες συζητήσεις σε εκείνα τα μέρη: με καλούς τρόπους, δυναμικές φράσεις, «σύντομες παρεμβάσεις» –που συνήθως διαρκούσαν μισή ώρα ή περισσότερο–, και πληθώρα παραθεμάτων και υποσημειώσεων.

Μια συζήτηση καθαρά ανδρική, φυσικά, γιατί το debate οργανώθηκε από το λεγόμενο «Υπερκειμενικό Toby Club».⁴

«Ο Λύκος είναι ο καλός», είπε κάποιος, «γιατί σκότωνε μόνο από πείνα, από ανάγκη».

«Όχι», υποστήριξε ένας άλλος, «είναι κακός γιατί σκότωνε πρόβατα, από τα οποία βιοπορίζονταν οι βοσκοί. Και ο ίδιος παραδέχτηκε ότι μερικές φορές έτρωγε και αρνιά και βοσκούς».

Κάποιος άλλος: «οι κακοί είναι οι κάτοικοι, γιατί δεν τήρησαν τη συμφωνία».

Ένας παραπέρα: «φταίει ο Φραγκίσκος της Ασίζης, που έφερε μια συμφωνία ζητώντας από τον λύκο να σταματήσει να είναι λύκος, κάτι πολύ δύσκολο, και μετά δεν έμεινε για να τηρηθεί η συμφωνία».

4. Στο κόμικ «Η μικρή Λουλού», υπήρχε ο καλύτερος φίλος της, ο Toby, που δεν του άρεσαν τα κορίτσια και είχε επινοήσει έναν χώρο όπου μπορούσαν να μαζεύονται αποκλειστικά αγόρια, ονομάζοντάς τον «Toby's Club». Στο Μεξικό, όταν οι άνδρες αποκλείουν τις γυναίκες από μια δραστηριότητα, λέγεται ότι δημιουργούν ένα Toby's Club.

Και άλλος: «Αλλά ο Φραγκίσκος της Ασίζης επισημαίνει ότι τα ανθρώπινα όντα είναι κακά από τη φύση τους».

Τα επιχειρήματα επαναλαμβάνονται και από τις δύο πλευρές. Φαίνεται ότι, αν γινόταν μια δημοσκόπηση αυτή τη στιγμή, ο λύκος θα είχε ένα άνετο διψήφιο προβάδισμα έναντι του πληθυσμού των βοσκών. Αλλά ένας έξυπνος ελιγμός στα κοινωνικά δίκτυα κατάφερε να κάνει το hashtag «*δολοφόνοςλύκος*» να έχει πολύ περισσότερα τουίτ από το *#θάνατοςτουςβοσκούς*. Έτσι, ο θρίαμβος των *influencers* υπέρ των βοσκών επί των *influencers* υπέρ των λύκων ήταν ξεκάθαρος, αν και μόνο στα κοινωνικά δίκτυα.

Υπήρχαν κάποιοι που υποστήριζαν τη συνύπαρξη δύο κρατών στην ίδια επικράτεια: του Κράτους των Λύκων και του Κράτους των Βοσκών.

Άλλοι υποστήριζαν ένα πολυεθνικό κράτος, με λύκους και βοσκούς να ζουν κάτω από τον ίδιο καταπιεστή, συγγνώμη, εννοούσα κάτω από το ίδιο κράτος. Ένας άλλος απάντησε ότι αυτό ήταν αδύνατο, δεδομένου του ιστορικού της κάθε πλευράς.

Ένας κύριος με κοστούμι και γραβάτα σηκώνεται και ζητά τον λόγο: «*Αν ο Ρουμπέν* (έτσι τον είπε, παραλείποντας το Νταρίο) *βασίστηκε στον θρύλο του λύκου του Γκούμπιο γράφοντας τη συνέχειά του, τότε μπορούμε να κάνουμε κι εμείς το ίδιο. Ας συνεχίσουμε το ποίημα:*

Οι βοσκοί, κάνοντας χρήση του νόμιμου δικαιώματός τους να αμυνθούν, επιτίθενται στον λύκο. Καταστρέφουν πρώτα τη φωλιά του με βομβαρδισμούς και μετά μπαίνουν με τανκς και πεζικό. Μου φαίνεται, συνάδελφοι, ότι το τέλος είναι προδιαγεγραμμένο: η τρομοκρατική και κτηνώδης βία του λύκου εκμηδενίζεται και οι βοσκοί μπορούν να συνεχίσουν τη βουκολική τους ζωή, κουρεύοντας πρόβατα για μια ισχυρή πολυεθνική εταιρεία που κατασκευάζει ρούχα για μια άλλη εξίσου ισχυρή πολυεθνική εταιρεία, που με τη σειρά της οφείλει σε ένα ακόμη πιο ισχυρό διεθνές χρηματοπιστωτικό ίδρυμα. Αυτό θα οδηγήσει τους βοσκούς να γίνουν αποδοτικοί εργάτες στην ίδια τους τη γη –ναι, με όλα τα νόμιμα εργατικά επιδόματα– και θα ανεβάσει αυτόν τον πληθυσμό σε επίπεδα πρώτου κόσμου, με σύγχρονους αυτοκινητόδρομους, ψηλά κτίρια, ακόμη και ένα τουριστικό τρένο, που θα επισκέπτονται ταξιδιώτες από παντού: ο κόσμος θα μπορεί να εκτιμήσει τα ερείπια εκείνων που κάποτε ήταν λιβάδια, δάση και πηγές. Η εξόντωση του λύκου θα φέρει ειρήνη και ευημερία στην περιοχή. Σίγουρα, μερικά ζώα θα πεθάνουν, δεν έχει σημασία ο αριθμός ή το είδος,

αλλά θα είναι απλώς παράπλευρες απώλειες που θα λησμονηθούν. Εξάλλου, δεν μπορούμε να ζητήσουμε από τις βόμβες να διακρίνουν μεταξύ λύκων και προβάτων, ούτε να περιορίσουν το ωστικό κύμα της έκρηξής τους για να μην καταστρέψουν τα πουλιά και τα δέντρα. Η ειρήνη θα επιτευχθεί και σε κανέναν δεν θα λείψει ο λύκος».

Κάποιος άλλος σηκώνεται και επισημαίνει: «Αλλά ο λύκος έχει διεθνή υποστήριξη και κατοικούσε σε αυτό τον τόπο από πριν. Το σύστημα έκοψε δέντρα για να γίνουν βοσκότοποι και αυτό διατάραξε την οικολογική ισορροπία, μειώνοντας τον αριθμό και τα είδη ζώων που τρώει ο λύκος για να ζήσει. Και ελπίζουμε ότι οι απόγονοι του λύκου θα πάρουν δίκαιη εκδίκηση».

«Α, ώστε λοιπόν ο λύκος σκότωνε και άλλα πλάσματα. Είναι ίδιος με τους βοσκούς», απαντά κάποιος.

Και έτσι συνέχισαν, χρησιμοποιώντας και άλλα επιχειρήματα εξίσου καλά με αυτά που αναφέρθηκαν εδώ, γεμάτα ευρηματικότητα, πλούτο ευρυμάθειας και πολλές βιβλιογραφικές αναφορές.

Αλλά η αυτοσυγκράτηση δεν κράτησε πολύ: από τον λύκο και τους βοσκούς πήγαν στον πόλεμο Νετανιάχου - Χαμάς, και η συζήτηση κλιμακώθηκε μέχρι να φτάσει στο σημείο από το οποίο ξεκίνησε αυτή εδώ η μικρή ιστορία, ευγενική μεταθανάτια προσφορά του εκλιπόντος πλέον ΣουπΓκαλεάνο.

Αλλά εκείνη τη στιγμή, ένα μικρό χέρι σηκώθηκε στο βάθος της αίθουσας, ζητώντας τον λόγο. Ο συντονιστής δεν μπορούσε να δει ποιανός ήταν το χέρι και έτσι έδωσε τον λόγο «στο άτομο στο βάθος που σηκώνει το χέρι του».

Όλοι γύρισαν να κοιτάξουν και ήταν έτοιμοι να ξεσπάσουν σε κραυγές οργής και αποδοκιμασίας. Ήταν ένα κορίτσι που κρατούσε ένα αρκουδάκι σχεδόν ίσο με το μπόι του και φορούσε μια λευκή μπλούζα με κέντημα κι ένα παντελόνι με ένα γατάκι κοντά στον δεξιό αστράγαλο. Τέλος πάντων, το κλασικό «outfit» για πάρτι γενεθλίων ή κάτι τέτοιο.

Η έκπληξη ήταν τέτοια που όλοι έμειναν σιωπηλοί, με τα μάτια καρφωμένα στο κορίτσι.

Εκείνη ανέβηκε σε μια καρέκλα, σκεπτόμενη ότι έτσι θα την άκουγαν καλύτερα, και ρώτησε:

«Και τα παιδιά;»

Η έκπληξη μετατράπηκε τότε σε καταδικαστικό μουρμουρητό: «Ποια παιδιά; Τι λέει αυτή η μικρή; Ποιος διάλογος άφησε ένα θηλυκό να μπει σε αυτόν τον ιερό χώρο; Και το χειρότερο, είναι ένα μικρό κορίτσι!».

Το κορίτσι κατέβηκε από την καρέκλα και κρατώντας πάντα το αρκουδάκι της με ξεκάθαρα σημάδια παχυσαρκίας –ο αρκούδος εννοείται–, κατευθύνθηκε προς την έξοδο λέγοντας:

«Τα παιδιά. Τα παιδιά του λύκου και τα παιδιά των βοσκών. Τα μικρούλια τους. Ποιος σκέφτεται τα παιδιά; Με ποιον θα μιλάω; Και πού θα παίζουμε;»

Από τα βουνά του νοτιοανατολικού Μεξικού.

Εξεγερμένος Καπετάνιος Μάρκος.⁵

Μεξικό, Οκτώβριος 2023.

Υ.Γ. — Άμεση και χωρίς όρους απελευθέρωση του Manuel Gómez Vázquez (όμηρος της πολιτειακής κυβέρνησης της Τσιάπας από το 2020) και του José Díaz Gómez (όμηρος από Πέρυσι), ιθαγενείς, βάσεις στήριξης των ζαπατίστας, που φυλακίστηκαν για αυτόν τον λόγο, επειδή είναι ζαπατίστας. Για να μη ρωτάτε μετά ποιος έσπειρε αυτά που θερίζετε.

Υ.Γ. — Τυφώνας OTIS: Κέντρο συλλογής βοήθειας για τους αυτόχθονες λαούς στην πολιτεία Γκερέρο: στο **Σπίτι των Λαών «Samir Flores Soberanes»**, λεωφόρος México-Coahuacán 343, συνοικία Xoco, Benito Juárez, Πόλη του Μεξικού, Τ.Κ. 03330. Καταθέσεις και τραπεζικά εμβάσματα για την υποστήριξη των λαών και κοινοτήτων στον λογαριασμό 0113643034, iban 012540001136430347, κωδικός SWIFT BCMRMXMMPYM, της τράπεζας BBVA México, υποκατάστημα 1769. Στο όνομα: “Ciencia Social al Servicio de los Pueblos Originarios”. Τηλέφωνο: 5526907936.

5. Capitán είναι ο καπετάνιος, αλλά είναι επίσης και ο λοχαγός. Ένας μάλλον παιγνιώδης στρατιωτικός «υποβιβασμός» του Μάρκος.

Tercera Parte: Dení

ΝΟΒΕΜΒΡΙΟΣ 2023
Noviembre de 2023

Τρίτο Μέρος:

Dení

Ο εκλιπών ΣουπΜάρκος έλεγε ότι οι λόγοι για την εξέγερση δεν μπορούσαν να γίνουν κατανοητοί χωρίς να γνωρίζει κανείς πρώτα την ιστορία της Paticha, του πεντάχρονου κοριτσιού που πέθανε στην αγκαλιά του λόγω έλλειψης ενός αντιπυρετικού χαπιού. Κι εγώ τώρα σας λέω ότι δεν θα μπορέσετε να καταλάβετε αυτά που θα εξηγήσει με κάθε λεπτομέρεια ο Εξεγερμένος Υποδιοικητής Μοϊσές αν δεν γνωρίζετε την ιστορία της Dení.

Η Dení είναι ένα κορίτσι. Ιθαγενής. Με αίμα και ρίζες Μάγια. Είναι η κόρη μιας εξεγερμένης κι ενός εξεγερμένου, και οι δύο ζαπατίστας αυτόχθονες. Όταν γεννήθηκε, πριν περίπου 5 χρόνια, της έδωσαν αυτό το όνομα για να τιμήσουν τη μνήμη μιας συντρόφισσας που πέθανε πριν από πολλά χρόνια.¹

Ο συχωρεμένος ΣουπΓκαλεάνο γνώρισε την Dení όταν αυτή ήταν *Patz*, δηλαδή ένα tamalito (μπουρεκάκι), τόσο παχουλή ήταν. Πράγματι, έτσι τη φώναζε ο Σουπ: «*Patz*». Τώρα είναι κοκαλιάρα, επειδή τρέχει από το ένα μέρος στο άλλο. Η Dení, όταν οι εξεγερμένες συγκεντρώνονται για κάποια δουλειά, αρχίζει, σύμφωνα με την ίδια, να τους κάνει μαθήματα αυτόνομης υγείας. Και σχεδιάζει κάποιες φιγούρες που, όπως εξηγεί στη συνέχεια, είναι γυναίκες λειτουργοί υγείας. Λέει ότι οι γυναίκες είναι καλύτερες λειτουργοί επειδή οι άνδρες δεν καταλαβαίνουν αυτό το «ως γυναίκες που είμαστε». Υποστηρίζει ακράδαντα ότι για να είναι κάποια λειτουργός υγείας πρέπει να ξέρει πώς να κάνει ενέσεις χωρίς να σε πονά. «Γιατί, τι θα γίνει αν χρειάζεσαι ένεση αλλά δεν θέλεις να την κάνεις γιατί πονάει;»

1. Η Dení Prieto Stock εντάχθηκε σε νεαρή ηλικία στην οργάνωση απ' όπου, μια δεκαετία περίπου αργότερα, θα γεννιόταν ο EZLN. Εκπαιδεύτηκε το καλοκαίρι του 1973 σε αντάρτικο στρατόπεδο της οργάνωσης στην Τσιάπας, και πέρασε στην παρανομία τον Οκτώβριο του 1973. Λίγους μήνες αργότερα, στις 14 Φεβρουαρίου 1974, η Dení και τέσσερις σύντροφοι και συντρόφισσές της θα σκοτωθούν σε επίθεση του μεξικανικού στρατού στο αρχηγείο της οργάνωσής τους, στην κωμόπολη Νεπάντλα της πολιτείας του Μεξικού. Ήταν 19 χρονών. Το όνομά της στη γλώσσα Οτομί σημαίνει λουλούδι. Στη ζωή και τον αγώνα της αναφέρεται το ντοκιμαντέρ της Luisa Rile «Flor en Otomí» (2012).

Τώρα βρισκόμαστε σε μια συνάντηση διοικητριών και διοικητών ζαπατίστας. Ο πατέρας και η μητέρα της Dení δεν είναι παρόντες, αλλά το κορίτσι ήρθε μαζί με τον Tzotz και την Pelusa, που είναι ξαπλωμένοι στα πόδια του Εξεγερμένου Υποδιοικητή Μοϊσές και ακούνε, κατά πως φαίνεται, προσεκτικά αυτά που λέγονται.

Κάποιος εξηγεί:

«Εδώ είναι η Dení που είναι, ας πούμε, η πρώτη γενιά. Μετά από 20 χρόνια, η Dení θα κάνει ένα μωρό κορίτσι και θα την ονομάσει “Denilita”, αυτή θα είναι η δεύτερη γενιά. Η Denilita, 20 χρόνια αργότερα, θα γεννήσει ένα κορίτσι που θα ονομαστεί “Denilitilla”, η τρίτη γενιά. Η Denilitilla, όταν γίνει 20 ετών, θα φέρει στη ζωή ένα κορίτσι που θα ονομαστεί “Denylititilla”, θα είναι η τέταρτη γενιά. Η Denilititilla, στα 20 της, θα γεννήσει ένα κορίτσι και θα την πει “Denilí”, η πέμπτη γενιά. Η Denilí σε ηλικία 20 χρονών θα αποκτήσει ένα κορίτσι που θα ονομαστεί “Dení Κουλουπού”, το οποίο θα είναι η έκτη γενιά. Η Dení Κουλουπού, 20 χρόνια μετά, δηλαδή σε 120 χρόνια από σήμερα, θα γεννήσει ένα κορίτσι που δεν μπορούμε να ξέρουμε πώς θα λέγεται, γιατί η γέννησή του θα είναι πια σε μακρινό ημερολόγιο, αλλά ξέρουμε ότι θα είναι η έβδομη γενιά».

Εδώ παρεμβαίνει ο Εξεγερμένος Υποδιοικητής Μοϊσές: «Πρέπει λοιπόν να αγωνιστούμε για αυτό το κορίτσι, που θα γεννηθεί σε 120 χρόνια, για να είναι ελεύθερη και για να είναι ό,τι της κάνει κέφι να είναι. Οπότε, δεν αγωνιζόμαστε για να είναι αυτό το κορίτσι ζαπατίστα ή μέλος κάποιου κόμματος ή οτιδήποτε άλλο, αλλά για να μπορεί η ίδια να επιλέξει, όταν θα έρθει η ώρα, ποιος θα είναι ο δρόμος της. Και όχι μόνο να μπορεί να αποφασίσει ελεύθερα, αλλά και, πάνω απ’ όλα, να είναι υπεύθυνη για την απόφαση αυτή. Δηλαδή, να λαμβάνει υπόψη ότι όλες οι αποφάσεις, αυτά που κάνουμε και αυτά που σταματάμε να κάνουμε, έχουν συνέπειες. Έτσι, το θέμα είναι αυτό το κορίτσι να μεγαλώνει με όλα τα εφόδια για να παίρνει αποφάσεις και να αναλαμβάνει την ευθύνη για τις συνέπειές τους.

Που πάει να πει, να μη ρίχνει το φταίξιμο στο σύστημα, στις κακές κυβερνήσεις, τους γονείς, τους συγγενείς της, τους άντρες, τον σύντροφό της (άντρα ή γυναίκα ή οτιδήποτε άλλο), στο σχολείο, στους φίλους της. Γιατί αυτό είναι η ελευθερία: να είμαστε σε θέση να κάνουμε κάτι χωρίς πιέσεις ή εξαναγκασμό, αλλά παίρνοντας την ευθύνη αυτού που κάναμε. Με άλλα λόγια, γνωρίζοντας τις συνέπειες από πριν».

Ο ΣουμπΜόι στρέφεται για να κοιτάξει τον μακαρίτη πλέον ΣουπΓκαλεάνο, σαν

να του λέει «σειρά σου». Ο μακαρίτης, που δεν είναι ακόμη μακαρίτης (αλλά ξέρει ήδη ότι σύντομα θα είναι), προαισθάνεται ότι μια μέρα θα πρέπει να το συζητήσουμε αυτό με ξένους και ξεκινά:

«Αυτή η Dení εις την νι δεν θα μιλάει αρνητικά για τους μαλάκες τους άντρες; Θα το κάνει, ως συνήθως. Αλλά τα επιχειρήματά της δεν θα είναι ότι την κορόιδεψαν, την περιφρόνησαν, την κακοποίησαν, την παρενόχλησαν, την βίασαν, την χτύπησαν, την εξαφάνισαν, τη δολοφόνησαν, τη διαμέλισαν. Όχι, θα είναι για καθημερινά πράγματα και ζητήματα, όπως ότι ο μαλάκας κλάνει στο κρεβάτι και βρωμάει η κουβέρτα, ή αστοχεί στο κάθισμα της λεκάνης της τουαλέτας, ή ρεύεται σα μωσχάρι, ή αγοράζει τη φανέλα της αγαπημένης του ομάδας, φοράει σορτσάκι, κάλτσες και αθλητικά παπούτσια και στη συνέχεια κάθεται να δει τον αγώνα ενώ μπουκώνεται με ποπ κορν τίγκα στην πικάντικη σάλτσα. Ή ότι αφιερώνει πολλή προσοχή στο να διαλέξει το «outfit» που θα φοράει για δεκαετίες: το αγαπημένο του πουκάμισο, το αγαπημένο του παντελόνι και τις αγαπημένες του σαγιονάρες. Ή γιατί δεν αφήνει το τηλεκοντρόλ από τα χέρια του. Ή γιατί δεν της λέει ότι την αγαπά, αν και αυτή ξέρει ότι την αγαπά, αλλά δεν είναι κακό να της το θυμίζει πού και πού».

Στο ακροατήριο, οι γυναίκες κουνάνε το κεφάλι καταφατικά σαν να λένε «τα γνωστά...». Και οι άνδρες χαμογελούν νευρικά.

Ο ΣουμπΜόι ξέρει ότι αυτό είναι κόλπο του ΣουπΓκαλεάνο και ότι θα περάσει τώρα σε αυτό που ονομάζεται «έμφυλη αλληλεγγύη», δηλαδή θα αρχίσει τα αρνητικά σχόλια για τις γυναίκες, οπότε διακόπτει ακριβώς όταν ο νυν μακαρίτης λέει: «Οι γυναίκες όμως...»

«Λοιπόν», λέει ο ΣουμπΜόι, «τώρα μιλάμε για ένα κορίτσι που θα γεννηθεί σε 120 χρόνια και θα επικεντρωθούμε σε αυτό». Αυτός, που διαισθάνεται ότι θα είναι νεκρός, κάθεται, μουτρωμένος που δεν μπόρεσε να εκθέσει τη λαμπρή διατριβή του εναντίον των γυναικών. Ο ΣουμπΜόι συνεχίζει:

«Πρέπει λοιπόν να σκεφτούμε αυτό το κορίτσι. Να κοιτάξουμε δηλαδή μακριά. Και, βλέποντας αυτό που φαίνεται πολύ μακρινό, να δούμε τι πρέπει να κάνουμε για να είναι αυτό το κορίτσι ελεύθερο.

Και αυτό είναι σημαντικό, επειδή έχουμε ήδη αποπάνω μας την καταιγίδα. Την ίδια καταιγίδα για την οποία είχαμε προειδοποιήσει εδώ και 10 σχεδόν χρόνια. Το πρώτο που βλέπουμε είναι ότι η καταστροφή έρχεται πιο γρήγορα. Αυτό που πιστεύαμε ότι θα συμβεί μετά από 10 χρόνια, είναι ήδη εδώ.

Το έχετε ήδη εξηγήσει εδώ. Μας διηγηθήκατε τι βλέπετε στις περιοχές των Τσελτάλ, των Τσοτσιλ, των Τσό'ολ, των Τοχολαμπάλ, των Μάμε, των Σόκε, των Κιτσέ. Γνωρίζετε ήδη τι συμβαίνει με τη Μητέρα Γη, επειδή ζείτε και δουλεύετε σε αυτήν. Ξέρετε ότι ο καιρός αλλάζει. “Το κλίμα”, όπως λένε οι κάτοικοι των πόλεων. Ότι βρέχει όταν δεν πρέπει, ότι έχει ξηρασία όταν δεν πρέπει. Και ούτω καθεξής. Γνωρίζετε ότι δεν μπορείτε πια να αποφασίσετε τον χρόνο της σποράς όπως οι προγονοί μας, επειδή το ημερολόγιο δεν λειτουργεί, έχει αλλάξει.

Αλλά όχι μόνο αυτό. Βλέπουμε ότι και οι συμπεριφορές των ζώων άλλαξαν, εμφανίζονται σε περιοχές που δεν το συνήθιζαν και εκτός εποχής. Εδώ και στις γεωγραφίες αδελφών λαών, αυξάνονται οι λεγόμενες “φυσικές καταστροφές”, που προκαλούνται από αυτά που κάνει και αυτά που δεν κάνει το κυρίαρχο σύστημα, δηλαδή ο καπιταλισμός. Υπάρχουν βροχές, όπως πάντα, αλλά τώρα είναι πιο σφοδρές και σε περιοχές και εποχές που δεν συνέβαιναν πριν. Υπάρχουν πολύ τρομερές ξηρασίες. Και τώρα συμβαίνει το φαινόμενο, στην ίδια γεωγραφία –για παράδειγμα εδώ, στο Μεξικό– στη μία περιοχή να υπάρχουν πλημμύρες και σε μια άλλη να υπάρχει ξηρασία και να μένουν χωρίς νερό. Υπάρχουν ισχυροί άνεμοι, λες και ο άνεμος θύμωσε και λέει το δικό του “φτάνει πια” και θέλει να τα αναποδογυρίσει όλα. Υπάρχουν σεισμοί, ηφαιστεια, επιδημίες, όπως ποτέ άλλοτε. Λες και η Μητέρα Γη να είπε ως εδώ, δεν πάει άλλο. Σα να 'ταν η ανθρωπότητα μια αρρώστια, ένας ιός που πρέπει να τον αποβάλει ξερνώντας καταστροφή.

Αλλά, πέρα από το ότι η Μητέρα Γη φαίνεται σα να δυσφορεί, σα να διαμαρτύρεται, υπάρχει κάτι ακόμα χειρότερο: το τέρας, η Λερναία Ύδρα, ο καπιταλισμός, που κλέβει και καταστρέφει σαν τρελός. Τώρα θέλει ν' αρπάξει κι αυτά που παλιότερα δεν τον ενδιέφεραν, και συνεχίζει να καταστρέφει τα λίγα που έχουν απομείνει. Ο καπιταλισμός σήμερα δεν γεννά μόνο δυστυχία αλλά και εκείνους που προσπαθούν να ξεφύγουν απ' αυτήν: τους μετανάστες.

Η πανδημία του Covid, που εξακολουθεί να υπάρχει, έδειξε την ανικανότητα ενός ολόκληρου συστήματος να δώσει μια πραγματική εξήγηση και να λάβει τα απαραίτητα μέτρα. Ενώ εκατομμύρια πέθαιναν, κάποιοι λίγοι έγιναν πλουσιότεροι. Ήδη εμφανίζονται άλλες πανδημίες και η επιστήμη υποχωρεί μπροστά στις ψευδοεπιστήμες και τους τσαρλατανισμούς που μετατρέπονται σε κυβερνητικά πολιτικά προγράμματα.

Βλέπουμε επίσης αυτό που ονομάζουμε Ανοργάνωτο Έγκλημα, που είναι οι ίδιες οι κακές κυβερνήσεις, όλων των πολιτικών κομμάτων, που κρύβονται και

τσακώνονται για το χρήμα. Αυτό το Ανοργάνωτο Έγκλημα είναι ο κυριότερος διακινητής ναρκωτικών και ανθρώπων· είναι αυτό που καρπώνεται το μεγαλύτερο μέρος της ομοσπονδιακής στήριξης· αυτό που απάγει, δολοφονεί, εξαφανίζει· αυτό που κάνει εμπόριο με την ανθρωπιστική βοήθεια· αυτό που εκβιάζει, απειλεί και πουλά «προστασία» μέσω των φόρων, έτσι ώστε κάποιος υποψήφιος ή υποψήφια να μπορεί να πει μετά ότι τώρα τα πράγματα θα αλλάξουν, ότι τώρα θα αρχίσουν να συμπεριφέρονται καλά.

Βλέπουμε αυτόχθονες αδερφούς λαούς, οι οποίοι, κουρασμένοι από την περιφρόνηση, την κοροϊδία και τα ψέματα, σπλίζονται για να υπερασπιστούν τον εαυτό τους ή για να επιτεθούν στους *saxlanes*.² Και βλέπουμε τους ανθρώπους των πόλεων τρομαγμένους, γιατί αυτοί οι ίδιοι, με την σκατένια συμπεριφορά τους, έθρεψαν αυτό το μίσος το οποίο τώρα υφίστανται και το οποίο πλέον είναι ανεξέλεγκτο. Όπως και στο αλαζονικό Jovel [το Σαν Κριστόμπαλ δε las Κάσας], θερίζουν αυτό που έσπειραν.

Και βλέπουμε επίσης με θλίψη να συγκρούονται μεταξύ τους ιθαγενείς που έχουν το ίδιο αίμα και μιλούν την ίδια γλώσσα. Ανταγωνίζονται μεταξύ τους για τη μίζερη βοήθεια των κακών κυβερνήσεων. Ή για ν' αρπάξουν ο ένας απ' τον άλλο τα ελάχιστα που έχουν ή που φτάνουν σ' αυτούς. Αντί να υπερασπίζονται τη γη, συγκρούονται για ελεημοσύνη.

-*-

Για όλα αυτά είχαμε προειδοποιήσει τους ανθρώπους των πόλεων και τους αυτόχθονες αδελφούς μας πριν από 10 σχεδόν χρόνια. Υπήρξαν εκείνοι που έδωσαν προσοχή και πολλοί που αδιαφόρησαν. Σα να θεωρούσαν και να θεωρούν ακόμα ότι όλη αυτή η φρίκη είναι πολύ μακριά τους, σε χρόνο και απόσταση. Σα να βλέπουν μόνο αυτό που είναι μπροστά τους. Δεν βλέπουν πιο μακριά. Ή βλέπουν, αλλά δεν τους νοιάζει.

Όπως γνωρίζουμε, όλα αυτά τα τελευταία χρόνια προετοιμαζόμαστε για αυτό το σκοτάδι. 10 χρόνια προετοιμαζόμασταν για αυτές τις μέρες του πόνου και της θλίψης, που έρχονται για όσους είμαστε φτιαγμένοι από όλα τα χρώματα της γης. 10 χρόνια εξετάζοντας αυτοκριτικά όσα κάνουμε και όσα δεν κάνουμε, όσα λέμε και όσα αποσιωπούμε, όσα σκεφτόμαστε και βλέπουμε. Έχουμε προετοιμαστεί παρά τις προδοσίες, τις συκοφαντίες, τα ψέματα, τους παραστρα-

2. *Saxlanes*: λέξη των γλωσσών Μάγια που σημαίνει «μιγάδες», «λευκοί», «άνθρωποι της υψηλής αστικής τάξης».

τιωτικούς, τον επικοινωνιακό κλοιό, την περιφρόνηση, τη δυσαρέσκεια και τις επιθέσεις εκείνων που μας κατηγορούν ότι δεν τους υπακούμε.

Το κάναμε σιωπηλά, χωρίς θόρυβο, ήρεμοι και γαλήνιοι, επειδή κοιτάζουμε μακριά, όπως μας δίδαξαν οι πρόγονοί μας. Και εκεί έξω μας φώναζαν να κοιτάμε μόνο εδώ, μόνο σε ένα ημερολόγιο και σε μια γεωγραφία. Πολύ μικρό αυτό που θέλουν να μας κάνουν να βλέπουμε. Όμως το δικό μας βλέμμα, ως ζαπατίστας που είμαστε, έχει τις διαστάσεις της καρδιάς μας, και το ταξίδι μας δεν είναι μιας μέρας, ενός χρόνου, μιας [κυβερνητικής] εξαετίας. Το βήμα μας είναι μακρύ και αφήνει ίχνη, ακόμα κι αν δεν είναι ορατά τώρα ή τα αγνοούν και περιφρονούν τον δρόμο μας.

Γνωρίζουμε καλά ότι δεν ήταν εύκολο. Και τώρα όλα είναι χειρότερα, και ούτως ή άλλως πρέπει να κοιτάξουμε αυτό το κορίτσι σε 120 χρόνια. Με άλλα λόγια, πρέπει να αγωνιστούμε για κάποια που δεν πρόκειται να γνωρίσουμε. Ούτε εμείς, ούτε τα παιδιά σας, ούτε τα παιδιά των παιδιών σας, και πάει λέγοντας. Και πρέπει να το κάνουμε επειδή είναι καθήκον μας ως ζαπατίστας που είμαστε.

Έρχονται πολλές δυστυχίες, πόλεμοι, πλημμύρες, ξηρασίες, ασθένειες και, ενώ εξελίσσεται αυτή η κατάρρευση, πρέπει να κοιτάξουμε μακριά. Εάν οι μετανάστες είναι τώρα χιλιάδες, σύντομα θα είναι δεκάδες χιλιάδες, μετά εκατοντάδες χιλιάδες. Έρχονται συγκρούσεις και θάνατος μεταξύ αδελφών, μεταξύ γονιών και παιδιών, μεταξύ γειτόνων, μεταξύ φυλών, μεταξύ θρησκειών, μεταξύ εθνικοτήτων. Τα μεγάλα οικοδομήματα θα καούν και κανείς δεν θα ξέρει να πει γιατί, ή ποιος, ή για ποιον λόγο. Και μπορεί να μη φαίνεται ακόμα, αλλά ναι, θα γίνουν όλα χειρότερα.

Αλλά, όπως και όταν δουλεύουμε τη γη βλέπουμε την τσιγγιάνια, τα ταμάλες, το ποσόλ στα σπίτια μας πριν καν τη σπορά που θα τα παράγει, έτσι πρέπει και τώρα να δούμε αυτό το κορίτσι.

Αν δεν μπορούμε να δούμε τώρα αυτό το κορίτσι που είναι ήδη με τη μητέρα της, αλλά σε 120 χρόνια από τώρα, τότε δεν θα καταλάβουμε τι είναι αυτό που κάνουμε. Δεν θα μπορέσουμε να το εξηγήσουμε στους ίδιους μας τους συντρόφους. Και πολύ λιγότερο θα καταλάβουν οι λαοί, οι οργανώσεις και τα αδέρφια άλλων γεωγραφιών.

Εμείς, ως ζαπατιστικές κοινότητες που είμαστε μπορούμε να επιβιώσουμε από την καταιγίδα. Όμως τώρα δεν πρόκειται μόνο για αυτό, τώρα πρέπει να διασχί-

σουμε αυτήν και άλλες καταιγίδες που έρχονται, να διασχίσουμε τη νύχτα και να φτάσουμε σε εκείνο το πρωινό, 120 χρόνια αργότερα, που ένα κορίτσι θα αρχίσει να μαθαίνει ότι το να είσαι ελεύθερη σημαίνει επίσης να είσαι υπεύθυνη για αυτήν την ελευθερία.

Γι' αυτό, κοιτάζοντας αυτό το κορίτσι εκεί μακριά, θα κάνουμε τις αλλαγές και τις προσαρμογές που έχουμε συζητήσει και συμφωνήσει από κοινού όλα αυτά τα χρόνια και για τις οποίες έχουμε ήδη συμβουλευτεί όλους τους ζαπατιστικούς λαούς.

Εάν κάποιος σκέφτεται ότι θα μας δώσουν κανένα βραβείο ή θα μας κάνουν άγαλμα ή καμιά θέση σε μουσείο ή τίποτα χρυσά γράμματα στην ιστορία ή αμοιβή ή ευχαριστίες, λοιπόν, ήρθε η ώρα να ψάξει αλλού. Επειδή η μόνη μας ανταμοιβή θα είναι, όταν πια έρθει η ώρα να πεθάνουμε, να μπορούμε να πούμε "έκανα αυτό που μου αναλογούσε" και να ξέρουμε ότι αυτό δεν θα είναι ψέμα».

-*-

Σιώπησε ο Εξεγερμένος Υποδιοικητής Μοϊσές, σαν να περίμενε κάποιον να αποχωρήσει. Κανείς δεν το έκανε. Συνέχισαν να συζητούν, να συνεισφέρουν, να σχεδιάζουν. Έφτασε η ώρα του φαγητού και ρώτησαν τότε θα σταματήσουν για να ξεκουραστούν.

Ο Εξεγερμένος Υποδιοικητής Μοϊσές απάντησε: «Σύντομα, σε 120 χρόνια από τώρα».

-*-

Θα είμαι ειλικρινής, ως συνήθως. Εγώ, ο καπετάνιος, μπορώ να ονειρευτώ εκείνη τη στιγμή που ένα κορίτσι θα γεννηθεί χωρίς φόβο, που θα είναι ελεύθερη και υπεύθυνη γι' αυτό που κάνει και γι' αυτό που δεν κάνει. Μπορώ επίσης να την φανταστώ. Θα μπορούσα ακόμη και να γράψω ένα παραμύθι ή μια ιστορία γι' αυτό. Αλλά αυτές οι γυναίκες και οι άνδρες που έχω μπροστά και στο πλευρό μου, ιθαγενείς ζαπατίστας με ρίζες Μάγια, οι αρχηγίνες και οι αρχηγοί μου, δεν ονειρεύονται, ούτε φαντάζονται αυτό το κορίτσι. Το βλέπουν, το κοιτάζουν. Και ξέρουν τι πρέπει να κάνουν ώστε να γεννηθεί αυτό το κορίτσι, να βαδίζει, να παίξει, να μάθει και να μεγαλώσει σε έναν άλλο κόσμο... σε 120 χρόνια από τώρα.

Όπως όταν κοιτάζουν το βουνό. Υπάρχει κάτι στο βλέμμα τους, σαν να κοιτάζουν πέρα από το χρόνο και το χώρο. Κοιτάζουν την τορτίγια, τα ταμάλες και το ποσόλ στο τραπέζι. Και ξέρουν ότι δεν είναι γι' αυτούς, αλλά για ένα κορίτσι που δεν υπάρχει καν στις προθέσεις εκείνων που θα γίνουν γονείς της, επειδή ούτε κι αυτοί έχουν γεννηθεί ακόμα. Ούτε αυτοί, ούτε οι γονείς τους, ούτε οι παππούδες τους, ούτε οι προπαππούδες τους, ούτε οι προ-προπαππούδες τους, και ούτω καθεξής, για 7 γενιές. Εφτά γενιές που αρχίζουν να μετράνε από αυτήν την Dení, την Dení της Πρώτης Γενιάς.

Πιστεύω ότι θα τα καταφέρουμε. Μόνο που θα πάρει λίγο χρόνο, αλλά όχι και πολύ.

Λίγο παραπάνω από έναν αιώνα.

Από τα βουνά του νοτιανατολικού Μεξικού.

Εξεγερμένος Καπετάνιος Μάρκος.

Μεξικό, Νοέμβριος 2023.

Υ.Γ. – Κάθε βόμβα που πέφτει στη Γάζα πέφτει επίσης στις πρωτεύουσες και στις κύριες πόλεις του κόσμου, μόνο που δεν το έχουν συνειδητοποιήσει ακόμα. Από τα συντρίμια θα γεννηθεί η φρίκη του αυριανού πολέμου.

Υ.Γ. ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΑΡΚΕΤΟΥΣ ΠΟΛΕΜΟΥΣ (στις παραμονές του, πριν περίπου 120 χρόνια):

– «Δεν θα ήταν καλύτερο να κηρύξετε ευθέως τον πόλεμο;

Ο καθηγητής απάντησε απλά: – Η κυβέρνησή μας θέλει, χωρίς αμφιβολία, να είναι οι άλλοι που θα τον κηρύξουν. Ο ρόλος του θύματος είναι πάντα ο πιο ευχάριστος και δικαιολογεί όλες τις επόμενες αποφάσεις, όσο ακραίες και να φαίνονται. Έχουμε ανθρώπους που ζουν καλά και δεν θέλουν πόλεμο. Είναι βολικό να τους κάνουμε να πιστέψουν ότι είναι οι εχθροί που μας τον επιβάλλουν, έτσι ώστε να αισθάνονται την ανάγκη να υπερασπιστούν τον εαυτό τους. Μόνο τα ανώτερα πνεύματα μπορούν να καταλήξουν στην πεποίθηση ότι οι μεγάλες

πρόοδοι επιτυγχάνονται μόνο με το σπαθί και ότι ο πόλεμος, όπως είπε ο μεγάλος μας Treitschke,³ είναι η υψηλότερη μορφή προόδου». **Οι τέσσερις ιππότες της Αποκάλυψης (1916)**, του **Vicente Blasco Ibañez (Ισπανία 1867-1928)**.

3. Heinrich Gotthard Freiherr von Treitschke (1834-1896), υποστηρικτής της αυταρχικής πολιτικής εξουσίας και της ενότητας της Γερμανίας μέσω της πρωσικής εξουσίας.

Τέταρτο Μέρος και Πρώτη Προειδοποίηση Προσέγγισης:

Διάφοροι αναγκαίοι θάνατοι

Νοέμβριος 2023.

Προς όσους και όσες υπογράφουν τη Διακήρυξη για τη Ζωή:

Σας ενημερώνουμε για τα εξής:

ΠΡΩΤΟ. – Πριν από λίγους μήνες, ύστερα από μια μακρά και βαθιά κριτική και αυτοκριτική ανάλυση και μετά από διαβούλευση με όλους τους ζαπατιστικούς λαούς, αποφασίστηκε η κατάργηση των Αυτόνομων Επαναστατικών Ζαπατιστικών Δήμων (MAREZ) και των Συμβουλίων Καλής Διακυβέρνησης.

ΔΕΥΤΕΡΟ. – Όλες οι σφραγίδες, τα επιστολόχαρτα, οι θέσεις ευθύνης, οι εκπροσωπήσεις και οι συμφωνίες που φέρουν το όνομα οποιουδήποτε MAREZ ή οποιουδήποτε από τα Συμβούλια Καλής Διακυβέρνησης, παύουν να έχουν ισχύ από εδώ και στο εξής. Κανένα άτομο δεν μπορεί να παρουσιαστεί ως μέλος, αρχή ή εκπρόσωπος οποιουδήποτε MAREZ ή Συμβουλίου Καλής Διακυβέρνησης. Οι συμφωνίες που έχουν γίνει πριν από αυτή την ημερομηνία, με Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις, κοινωνικές οργανώσεις, συλλογικότητες, ομάδες και σχήματα αλληλεγγύης στο Μεξικό και στον κόσμο ισχύουν μέχρι τη λήξη τους, αλλά δεν μπορούν να συναφθούν νέες συμφωνίες με αυτές τις δομές της ζαπατιστικής αυτονομίας, για τον απλούστατο λόγο ότι πια δεν υπάρχουν.

ΤΡΙΤΟ. – Τα Καρακόλ διατηρούνται, αλλά θα παραμείνουν κλειστά προς τον έξω κόσμο μέχρι νεοτέρας ειδοποίησης.

ΤΕΤΑΡΤΟ. – Τους λόγους και τη διαδικασία με την οποία πάρθηκε αυτή η απόφαση, θα σας τους επικοινωνούμε σιγά σιγά στα επόμενα κείμενα. Σας λέω μόνο από τώρα ότι αυτή η αναπροσαρμογή, στην τελική της φάση πλέον, ξεκίνησε πριν από περίπου 3 χρόνια. Θα σας εξηγήσουμε επίσης σταδιακά πώς είναι και πώς έχει διαμορφωθεί η νέα δομή της ζαπατιστικής αυτονομίας.

Όλα αυτά και άλλα πολλά θα γνωστοποιηθούν στον κατάλληλο χρόνο.

ΠΕΜΠΤΟ. – Σας ενημερώνουμε ότι θα διοργανώσουμε μια γιορτή για την επέ-

τειο των 30 χρόνων από την έναρξη του πολέμου ενάντια στη λήθη. Αυτό θα γίνει τον Δεκέμβριο του 2023 και τον Ιανουάριο του 2024. Είναι προσκεκλημένα όλα τα πρόσωπα που υπέγραψαν τη «Διακήρυξη για τη Ζωή».

Ωστόσο, είναι καθήκον μας, την ίδια στιγμή που σας προσκαλούμε να σας αποθαρρύνουμε. Σε αντίθεση με όσα πληροφορεί και παραπληροφορεί ο επίσημος Τύπος, ο αυτοαποκαλούμενος κουλ, προοδευτικός, καλός, οι βασικές πόλεις της νοτιοανατολικής μεξικανικής πολιτείας της Τσιάπας βρίσκονται σε απόλυτο χάος. Τα προεδρεία των δήμων είναι κατειλημμένα από αυτό που εμείς αποκαλούμε «νόμιμους εκτελεστές» ή **«Ανοργάνωτο Έγκλημα»**. Υπάρχουν μπλόκα, επιθέσεις, απαγωγές, εκβιασμοί για «προστασία», εξαναγκαστικές στρατολογήσεις, πυροβολισμοί. Αυτό είναι το αποτέλεσμα της πατρωνίας της πολιτειακής κυβέρνησης και της διαμάχης για τα πόστα εξουσίας, που βρίσκεται σε εξέλιξη. Δεν είναι πολιτικές προτάσεις αυτές που συγκρούονται αλλά εγκληματικές συμμορίες.

Γι' αυτό, σας λέμε σαφέστατα, ότι σε αντίθεση με άλλα χρόνια δεν είναι ασφαλές [να έρθετε].

Το Σαν Κριστόμπαλ δε λας Κάσας, το Κομιτάν, η Λας Μαργαρίτας, το Παλένκε, για να αναφέρουμε μερικές από τις πόλεις-έδρες των κυριότερων δήμων, βρίσκονται στα χέρια κάποιου από τα καρτέλ του ανοργάνωτου εγκλήματος που βρίσκεται σε σύγκρουση με κάποιο άλλο. Αυτό επιβεβαιώνεται από τη λεγόμενη βιομηχανία των ξενοδοχείων, του τουρισμού, των εστιατορίων και των υπηρεσιών. Όσοι και όσες εργάζονται σε αυτούς τους χώρους το γνωρίζουν και δεν το έχουν καταγγείλει γιατί δέχονται απειλές, και, επιπλέον, γνωρίζουν ότι οποιαδήποτε αναφορά είναι ανώφελη, αφού είναι οι πολιτειακές και δημοτικές αρχές αυτές που διαπράττουν τα εγκλήματα, χωρίς κανένα φραγμό στη λεηλασία που κάνουν.

Στις αγροτικές κοινότητες το πρόβλημα είναι ακόμη πιο σοβαρό. Αυτή είναι η κραυγή όλων των κατοίκων της περιοχής της Τσιάπας, ιδιαίτερα σε όλη τη συνοριακή λωρίδα με τη Γουατεμάλα.

Ό,τι διαβάζεται, ακούγεται και βλέπεται στην πλειοψηφία των τοπικών και εθνικών μέσων ενημέρωσης, είναι μόνο μια κακή και ξεδιάντροπη ηχώ των κοινωνικών δικτύων της πολιτειακής κυβέρνησης. Η αλήθεια είναι ότι οι επίσημες αρχές είναι το πρόβλημα. Ναι, όπως και στην υπόλοιπη χώρα.

Οι στρατιωτικές και αστυνομικές δυνάμεις, ομοσπονδιακές, πολιτειακές και τοπικές, δεν βρίσκονται στην Τσιάπας για να προστατέψουν τον πληθυσμό. Βρίσκονται εκεί με μοναδικό σκοπό να σταματήσουν τη μετανάστευση. Αυτή είναι η εντολή που έχουν πάρει από τη βορειοαμερικανική κυβέρνηση. Όπως

συνηθίζουν, έχουν μετατρέψει τη μετανάστευση σε επιχείρηση. Η διακίνηση και η εμπορία ανθρώπων είναι μια επιχείρηση των αρχών, που μέσω του εκβιασμού, της απαγωγής και της αγοραπωλησίας μεταναστών και μεταναστριών πλουτίζουν ξεδιάντροπα.

Δεν σας συμβουλεύουμε λοιπόν να έρθετε. Εκτός, βέβαια, αν οργανωθείτε πολύ καλά για να το κάνετε.

Έτσι, αν και δεν σας περιμένουμε, σας προσκαλούμε. Οι προσωρινές ημερομηνίες για τους εορτασμούς είναι μεταξύ 23 Δεκεμβρίου 2023 και 7 Ιανουαρίου 2024, με τον κεντρικό εορτασμό τις ημέρες 30-31 Δεκεμβρίου και 1-2 Ιανουαρίου. Αργότερα θα σας πούμε το μέρος. Δηλαδή, ναι, θέλουμε να έρθετε, αν και δεν σας το συνιστούμε.

Ακόμη κι αν δεν έρθετε, μην ανησυχείτε. Και πάλι, θα σας στείλουμε φωτογραφίες και βίντεο.

Δηλαδή, αν υπάρχει ακόμη ο κόσμος μέχρι αυτές τις ημερομηνίες.

Δείτε το κι εσείς.

Από τα βουνά του νοτιοανατολικού Μεξικού.

Εξεγερμένος Υποδιοικητής Μοϊσές.

Μεξικό, Νοέμβριος 2023.

Πέμπτο Μέρος:

«Να και το χτύπημα, νεαρέ!»

Νοέμβριος, 2023

Υ.Γ. ΠΟΥ ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΕΙ. – Είχαμε την πρόθεση να σας πούμε περί τίνος πρόκειται, αλλά διαβάζοντας, βλέποντας και ακούγοντας όλα αυτά τα τερατουργήματα που λένε και γράφουν οι «ειδικοί» των πάντων και οι γνώστες του τίποτα (για δήθεν αναδιπλώσεις, εξαρθρώσεις, εδαφικά κέρδη του οργανωμένου εγκλήματος και «επιστροφές στο παρελθόν» – coletos¹ πρέπει να είναι οι περισσότεροι), αποφασίσαμε να τους αφήσουμε να συνεχίσουν να ρεύονται.

Με τις εμπειριστατωμένες αναλύσεις και τις τεκμηριωμένες έρευνές τους, οι ζαπατολόγοι δηλώνουν: «ενδεικτική της ζαπατιστικής ήττας είναι η απώλεια της ιθαγενικής ταυτότητας: οι νέοι ιθαγενείς φορούν πλέον καουμπόικες μπότες αντί να περπατάνε ξυπόλυτοι ή με τα παραδοσιακά τους σανδάλια (huaraches). Και για να φλερτάρουν στολίζονται με καινούργια παντελόνια και πουκάμισα –ή με σιδερωμένα!– αντί να χρησιμοποιούν τις παραδοσιακές τους βράκες και να αγοράζουν τις γυναίκες τους σύμφωνα με τα ιθαγενικά ήθη και έθιμα. Και κυκλοφορούν με μοτοσικλέτες αντί να κουβαλούν στις πλάτες τους τις αφεντικίνες τους. Το μόνο που λείπει πια είναι οι νεαρές ιθαγενείς να φορούν παντελόνια ή, τι φρίκη!, να παίζουν ποδόσφαιρο και να οδηγούν, αντί να υπηρετούν τις κυρίες τους τις coletas. Κι επιπλέον, τολμούν να χορεύουν κούμπια και σκα αντί για μπολοντσόν, και να τραγουδούν ραπ και χιπ χοπ αντί για ψαλμούς και ωδές προς τους γαιοκτήμονες. Χώρια που, ως ένα ακόμη σημάδι της απώλειας της ιθαγενικής τους ταυτότητας, φτάνουν στον παραλογισμό να είναι υποδιοικητές, διοικητές, μέχρι και διοικήτριες! Και να κυβερνούν τους εαυτούς τους! Και να μη ζητάνε άδεια για να είναι όπως θέλουν να είναι. Και να ταξιδεύουν και να γνωρίζουν άλλα μέρη. Και να δουλεύουν και να κερδίζουν την αμοιβή τους κι όχι

1. Coletos / coletas: Όρος που χρησιμοποιείται υποτιμητικά για τους κατοίκους του Σαν Κριστόμπαλ δε Λας Κάσας και άλλους εύπορους, γαιοκτήμονες και εν γένει εσωτερικούς αποικιοκράτες. Βγαίνει από την ισπανική λέξη «coleta», δηλαδή κοτσίδα, από τον τρόπο που έπιαναν τα μαλλιά τους για να μοιάσουν στους Ισπανούς κατακτητές.

Quinta Parte: “AHÍ VA EL GOLPE, JOVEN”

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2023

Noviembre de 2023

να τα χαλάνε στα μαγαζιά των γαιοκτημόνων.² Και να μην τους έχουν σε στρατόπεδα συγκέντρωσης, όπως στη Γάζα, για να μην τυχόν πάρουν ιδέες “σιναιλοϊκές”, δηλαδή ξενόφερτες – γιατί οι *maγο-yogeme*³ στη Σιναλόα τραγουδάνε ναρκωστίχους, άκουσον άκουσον. Εξαιτίας του ζαπατισμού, εμείς οι ανθρωπολόγοι δεν θα έχουμε πια δουλειά. Τι κρίμα. Κι όλα αυτά επειδή δεν ακολουθούν την επαναστατική πρωτοπορία του προλεταριάτου ή το MORENA, που είναι ένα και το αυτό. Σοβαρό λάθος του ζαπατισμού η ανυπακοή. Γιατί τώρα πια οι ιθαγενείς δεν χαμηλώνουν το βλέμμα όταν τους συναντάς. Σε κοιτάνε με ασέβεια, με περιφρόνηση, με θυμό, σα να είμαστε εμείς οι εισβολείς και όχι αυτοί, σα να είμαστε εμείς οι εγκληματίες και όχι αυτοί. Πριν, μόνο οι ζαπατίστας το έκαναν αυτό, τώρα κάθε πιτσιρίκι από την Τσαμούλα⁴ βγάζει γλώσσα. Και όπως λέει ο μαρξισμός-λενινισμός-σταλινισμός-μαοϊσμός-τροτσκισμός-όλοι-οι-ισμοί, όποιος ιθαγενής δεν είναι όπως τον περιγράφει το εγχειρίδιο της ανθρωπολογίας, είναι ναρκέμπορος».

Είμαστε βέβαιοι ότι αργότερα, όταν πια θα έχει γίνει γνωστή η πλήρης σημασία αυτής της ιστορικής φάσης, θα έχουν την ελάχιστη ειλικρίνεια να πουν δημόσια: «Δεν έχουμε την παραμικρή ιδέα τι έκαναν, τι κάνουν ή τι θα κάνουν. Το καλύτερο θα ήταν να είχαμε ρωτήσει τους ζαπατίστας και όχι τους αντιζαπατίστας». Ή μήπως δεν είναι ειλικρινείς;

Πείτε σε αυτούς τους «δημοσιογράφους» ότι είναι πάντοτε καλύτερο, αν και άβολο και καθόλου επικερδές, να παίρνουν συνεντεύξεις από αυτούς που δρουν και όχι από τους θεατές, τους ξερόλες και τους αργόσχολους παραστρατιωτικούς. Η ερευνητική δημοσιογραφία είναι μια εργασία που απαιτεί, πολλές φορές, ρίσκα και ταλαιπωρίες. Αλλά, μην ανησυχείτε, καταλαβαίνουμε ότι ο καθένας αναζητά τα προς το ζην όπως μπορεί.

2. Στο πρωτότυπο: *tiendas de raya*. Έτσι ονομάζονταν τα μαγαζιά που διατηρούσαν οι γαιοκτήμονες και από τα οποία οι κολίγοι αναγκάζονταν να προμηθεύονται τα πάντα, λόγω αδυναμίας προσέγγισης των πόλεων. Έτσι, καθώς οι γαιοκτήμονες όριζαν τις τιμές σε αυτά τα μαγαζιά, εξασφάλιζαν ότι μεγάλο μέρος των πενιχρών μισθών των κολίγων ιθαγενών επέστρεφαν στους ίδιους.

3. Ιθαγενικός λαός από τη βόρεια πολιτεία της Σιναλόα, όπου τα καρτέλ κυριαρχούν, με πρώτο το ομώνυμο.

4. Οι κάτοικοι του Σαν Χουάν δε Τσαμούλα, μιας πόλης ακριβώς δίπλα στο Σαν Κριστόμπαλ δε λας Κάσας, είναι αποκλειστικά ιθαγενικής καταγωγής, και σε αυτούς αποδίδεται μεγάλο μέρος της εγκληματικότητας στο Σαν Κριστόμπαλ, από τη διακίνηση ναρκωτικών μέχρι τις συμμορίες των μοτοσυκλετιστών (*motonetos*). Η συγκεκριμένη πεποίθηση είναι προφανώς ρατσιστική και ψευδής.

Έτσι λοιπόν, ως χαιρετισμό προς τους «ζαπατολόγους» συνεχίζουμε με αυτά τα Υ.Γ., γραμμένα με πολλή αγάπη:

Υ.Γ. ΑΠΟ ΤΟ ΑΡΧΗΓΕΙΟ ΤΟΥ ΛΙΜΑΝΙΟΥ ΤΟΥ ΒΟΥΝΟΥ.⁵ – Είχαμε προετοιμάσει μια σειρά από πνευματώδεις φράσεις για να κοροϊδέψουμε την πολιτική τάξη στο σύνολό της (τους φιλοκυβερνητικούς και την αντιπολίτευση), αλλά τώρα θεωρούμε ότι δεν έχει νόημα, καθώς κάθε κοπάδι έχει το βοσκό του ή κάθε βοσκός το κοπάδι του. Ή μήπως κανείς πιστεύει, αφελώς, ότι το θέμα είναι ανάμεσα σε δύο βοσκοπούλες;⁶

Η σιωπή μας αυτά τα χρόνια δεν ήταν, ούτε είναι, ένδειξη σεβασμού ή υποστήριξης οποιουδήποτε, αλλά μάλλον της προσπάθειάς μας να δούμε πιο μακριά και να αναζητήσουμε αυτό που όλοι, όλες, όλ@ αναζητούν: μια διέξοδο από τον εφιάλτη. Καθώς θα μαθαίνετε σιγά σιγά μέσα από τα επόμενα κείμενά μας τι κάναμε αυτόν τον καιρό, ίσως καταλάβετε ότι η προσοχή μας ήταν στραμμένη αλλού.

Αλλά καταλαβαίνουμε ότι πολλοί υποφέρουν από αυτό που οι ζαπατίστας αποκαλούμε «θεωρητικό στραβολοαίμασμα», που προκαλείται από το πολύ κοίταγμα προς τα πάνω και επηρεάζει την κριτική ικανότητα, την κοινή λογική, την αξιοπρέπεια και την εντιμότητα – χώρια που είναι εθιστικό και προκαλεί χρόνια εξάρτηση. Κατανοούμε τους περιορισμούς στους ορίζοντες της ανάλυσής τους. Άλλο είναι το γραφείο, η ακαδημαϊκή κοινότητα, η δημοσιογραφική στήλη, το στημένο ρεπορτάζ, η κυβερνητική θέση, το κουτσομπολιό στα επαναστατικά καφενεία ή στα κοινωνικά δίκτυα, και άλλο η πραγματικότητα.

Αυτή η τελευταία, όχι μόνο δεν πληρώνει, αλλά χρεώνει και πολύ ακριβά. Το είτε ήδη η Σακίρα: η πραγματικότητα έχει το τίμημά της και δεν περιλαμβάνει καν τον ΦΠΑ. Έτσι είναι.

Δεν θα φτιάξουμε καυσόξυλα από τα δέντρα που έπεσαν εκεί πάνω. Η πραγματικότητα, αυτή η αδυσώπητα ξεροκέφαλη, θα κάνει το δικό της, και τα τελευταία ψίχουλα θα είναι αυτά που θα βγάλει το οργανωμένο έγκλημα πουλώντας προστασία στις προτάσεις των μεν και των δε.

5. Αναφορά σε ορεινό λιμάνι (ένα παράδοξο, κυρίως δεδομένου ότι τα ζαπατιστικά εδάφη δεν έχουν θάλασσα), αλλά ταυτόχρονα και στο πλοίο *La Montaña* (Το Βουνό) με το οποίο οι ζαπατίστας ήρθαν στην Ευρώπη τον Ιούνιο 2021.

6. Αναφορά στις δύο γυναίκες που διεκδικούν την προεδρία του Μεξικού το 2024, την Κλαούντια Σέινμπαουμ (με το MORENA του νυν προέδρου Ομπραδόρ) και την Μπέρτα Σότσιλ Γκάλβες Ρουίς (με συμμαχία των κομμάτων PRI, PAN και PRD).

Κάποιοι αυνανίζονται με τα πρωινά διαγγέλματα [του AMLO, του προέδρου του Μεξικού]. Άλλοι με την καταστροφή, τους θανάτους, τις δολοφονίες, τους βιασμούς, τις εξαφανίσεις, την πείνα, τον πόλεμο, τις αρρώστιες, τον πόνο και τη δυστυχία. Κανένας δεν έχει μια βιώσιμη και σοβαρή πολιτική πρόταση, μόνο διασκεδάζουν... μέχρι που να σταματήσει κι αυτό.

Αλλά, μια και μιλάμε για αυτοερωτισμό: αν έχουμε να επιλέξουμε ανάμεσα στην Μπέρτα και την Κλαούδια, ε, λοιπόν διαλέγουμε τη Γουέντι.⁷

Αυτά. Υγεία και... τώρα τι θα κάνω με τα ρούχα που είχα πάρει για να χορεύω τραπ; «Σύντροφε, πως σου φαίνεται αυτό το καπέλο;»... Τι; Δεν πάει έτσι; Δεν σας τα 'λεγα; Νάτην η απώλεια της ιθαγενικής ταυτότητας. Μακάρι να έρθουν σύντομα οι ανθρωπολόγοι να μας σώσουν.

Από τα βουνά του νοτιοανατολικού Μεξικού.

Ο Καπετάνιος.

(Πανέμορφος με το καουμπόικο καπέλο του. Όπως στο τραγούδι «Cada quien con su cada cual» [Καθένας με τον πόνο του]. Πάμε!)

Μεξικό, 40, 30, 20,10 χρόνια μετά.

«ΣΥΓΚΕΙΜΕΝΙΚΟ» Υ.Γ. Η Televisa⁸ είναι πάντα η Televisa και οι ανθρωπολόγοι είναι πάντα ανθρωπολόγοι: <https://www.nmas.com.mx/noticieros/programas/en-punto/videos/ezln-cierra-caracoles-avance-crimen-organizado/>

7. Βλ. προηγούμενη υποσημείωση. Η Γουέντι Γκεβέρα είναι τρανς γυναίκα, νικήτρια δημοφιλούς τηλεοπτικής εκπομπής του Μεξικού.

8. Televisa: Μεγάλος όμιλος μίντια, με ισχυρούς δεσμούς με την πολιτική τάξη του Μεξικού (κυρίως, και διαχρονικά, με το PRI, που κυβερνούσε για 70 χρόνια).

Έκτο Μέρος:

Υστερόγραφο που αναζητεί ελπίζοντας να βρει

Νοέμβριος 2023.

ΥΣΤΕΡΟΓΡΑΦΟ ΠΟΥ ΛΕΕΙ ΑΥΤΟ ΠΟΥ ΛΕΕΙ. – Όπως είπε ένας από τους αείμνηστους Σουπ: «η ιστορία επαναλαμβάνεται δύο φορές: την πρώτη ως δυστυχία και τη δεύτερη επίσης το ίδιο». Και αυτό το αξίωμα ζωής ταιριάζει στην περίπτωση ή αλλιώς μας έρχεται κουτί, αναλόγως, μιας και έλαβα ένα πακέτο με ένα σύντομο σημείωμα. Όχι δεν είναι από τη SEGALMEX¹ (αυτοί εξαγουν, δεν εισάγουν). Το πακέτο έχει σφραγίδα ταχυδρομείου από «μια μακρινή γεωγραφία», στη μακρινή Ευρώπη. Η ημερομηνία είναι δυσδιάκριτη, αλλά διακρίνεται ο αποστολέας: «Δεν είμαι ο Δον Ντουρίτο δε λα Λακαντόνα, μην μπερδεύεσαι. Είμαι απλώς μια οντότητα τεχνητής νοημοσύνης (TN)». Αυτή η φράση θα έπρεπε να ήταν αρκετή για να με ανησυχήσει, αλλά όπως και να 'χει διάβασα το σημείωμα και άνοιξα το πακέτο. Το σημείωμα είναι σύντομο και λέει:

«Αξιότιμε και μηδέποτε αναπολούμενε Συρανό: Θα είμαι σύντομος και ακριβής. Έρχομαι να σε βοηθήσω. Μην με περιμένεις, γιατί θα έρθω ινκόγκνιτο. Ακόμα δεν έχω αποφασίσει αν θα ντυθώ σύννεφο ή Bad Bunny ή Luis Miguel ή Al Pacino.² Τέλος πάντων, οτιδήποτε μου επιτρέπει να περνάω απαρατήρητος, με καταλαβαίνεις. Προς το παρόν και μιας και έχει καταιγίδα, σου στέλνω το τελευταίο μου βιβλίο. Αυτό είναι όλο. Από μια γωνιά στη... Σλοβενία;... Ε, πώς λέγεται αυτό το μέρος; Κύπρος; Ε; Νομίζω ότι θα βάλω “Ανατολική Ευρώπη”... Ε; Κανένα από τα δυο; Εντάξει, τότε στο διάλογο με τη γεωγραφία των αποπάνω:

1. Η SEGALMEX (Seguridad Alimentaria Mexicana) δημιουργήθηκε το 2019 και είναι κρατικός οργανισμός στο Μεξικό που ασχολείται με την ασφάλεια των τροφίμων και την προώθηση προϊόντων των μικροκαλλιεργητών. Κατηγορείται για εκτεταμένη διαφθορά και κατάχρηση δημόσιου χρήματος.

2. Ο Benito Antonio Martínez Ocasio, περισσότερο γνωστός ως Bad Bunny, είναι Πουερτορικανός τραγουδιστής της Latin trap και reggaeton.

Ο Luis Miguel Gallego Basteri είναι Μεξικανός τραγουδιστής και μουσικός παραγωγός.

Γνωστή διεύθυνση “από *Fuck The Cardinal Points*”.³ Ταχυδρομικός κώδικας... Α, ποιος είναι ο ταχυδρομικός κώδικας; Ε; 666; Μπα, με δουλεύετε, έτσι; Όχι; Μπορεί κάποιος εκεί έξω να μου επιβεβαιώσει ότι πρόκειται για αστείο; Λέγετε; Λέγετε; Υπογραφή: Ο Ντουρίτο μεταμφιεσμένος σε οντότητα ΤΝ».

Ναι, ξέρω. Αλλά πιστέψτε με, αν μιλάμε για τον Ντουρίτο, αυτό είναι ένα σύντομο και σαφές μήνυμα. Το βιβλίο έχει στο εξώφυλλο –αμφέβαλλε κανείς;– ένα σκαθάρι... με σμόκιν!;! και τον πολύ καθησυχαστικό τίτλο «Εγχειρίδιο επιβίωσης σε περίπτωση κατάρρευσης του κόσμου». Και, πιο κάτω, «Όλα όσα θέλατε να μάθετε για να αντιμετωπίσετε το τέλος του κόσμου με σтил και κομψότητα. Ετοιμάστε το ιδανικό outfit για το τέλος του χρόνου. Προκαλέστε αίσθηση την ημέρα της Αποκάλυψης. Ναιαιαιαι!»

Το εν λόγω βιβλίο έχει μόνο μια λευκή σελίδα και ένα υστερόγραφο κάπου χαμένο σε μια γωνία, που γράφει: «ΑΝΑΖΗΤΗΣΤΕ ΑΥΤΗΝ/ΟΝ ΠΟΥ ΗΔΗ ΖΕΙ ΤΗΝ ΚΟΛΑΣΗ ΠΟΥ ΣΑΣ ΠΕΡΙΜΕΝΕΙ ΟΛΟΥΣ. ΑΝΑΖΗΤΗΣΤΕ ΑΥΤΗΝ/ΟΝ ΠΟΥ ΑΝΑΖΗΤΕΙ!».

Υ.Γ. ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΝΑΖΗΤΗΤΡΙΕΣ. – Πριν από αυτές, γνωρίζαμε μόνο, για παράδειγμα, για τις κυρίες του FNCR.⁴ Αργότερα όμως εμφανίστηκαν και άλλες, μου φαίνεται από την εξαετή θητεία του Vicente Fox και μετά. Στην αρχή ήταν λίγες και διάσπαρτες σε όλη τη γεωγραφία. Μετά έγιναν περισσότερες. Στη συνέχεια έγιναν ομάδες. Τώρα, σε ολόκληρον αυτόν τον ομαδικό τάφο που ονομάζεται «Μεξικό», πηγαίνουν από το ένα μέρος στο άλλο, αναζητώντας αυτή/όν που λείπει. Δεν υπάρχει κανείς να τις βοηθήσει ή να τις στηρίξει. Είναι μόνες, με την έννοια ότι έχουν μόνο τον εαυτό τους. Υπάρχουν και άντρες ανάμεσά τους, ναι, αλλά η πλειονότητα είναι γυναίκες. Όχι, δεν είναι της μόδας. Οι εξαφανισμένοι δεν ψηφίζουν, και φυσικά αυτό είναι το θέμα. Όλο το εκλογικό πολιτικό φάσμα, όλες οι εκλογικές σημαίες, όλα τα κομματικά ακρωνύμια, έχουν ήδη περάσει από τις κυβερνήσεις, και το επάγγελμα της «ΑΝΑΖΗΤΗΤΡΙΑΣ» συνεχώς εξαπλώνεται.

Πριν από χρόνια, στα επίσημα έγγραφα, υπήρχε μια γραμμή όπου έγραφε «απασχόληση». Συνήθως, οι γυναίκες έγραφαν «νοικοκυρά», «υπάλληλος γραφείου», «μισθωτή», «επαγγελματίας», «φοιτήτρια» και τα λοιπά.

3. *Fuck The Cardinal Points*: Γαμώ τα Σημεία του Ορίζοντα.

4. Το Frente Nacional Contra la Represión [Εθνικό Μέτωπο κατά της Καταστολής (FNCR)] δημιουργήθηκε στο Μεξικό το 1979 από την ένωση 54 οργανώσεων, για να συνδράμει τις οικογένειες που αναζητούσαν τους «εξαφανισμένους», εξαιτίας της καταστολής της προηγούμενης περιόδου, αγωνιστές και αγωνίστριες.

Η κτηνωδία του συστήματος έχει δημιουργήσει μια άλλη απασχόληση: αυτή της «αναζητήτριας». Ίσως το πιο τρομερό, οδυνηρό, επίπονο και αναχρονιστικό από όλα τα επαγγέλματα.

Λίγα πράγματα σηματοδοτούν με τον πιο γλαφυρό τρόπο την αποτυχία της πολιτικής πρότασης που βρίσκεται στην εξουσία, όσο η ύπαρξη και η εξάπλωση του επαγγέλματος της ΑΝΑΖΗΤΗΤΡΙΑΣ.

Φανταστείτε ότι κάποιος τις παίρνει συνέντευξη: «Γεια σας, με τι ασχολείστε;» Εκείνη απαντά «αναζητώ». «Και πόσα κερδίζετε από αυτή τη δουλειά;» «Τίποτα». «Και πώς το κάνετε;» «Δεν ξέρω, αλλά ξέρω ότι πρέπει να το κάνω. Και πρέπει να το κάνω γιατί αυτός/αυτή ξέρει ότι δεν θα ησυχάσω μέχρι να τον/την βρω». «Υπάρχει κάτι που θέλετε να πείτε στον κόσμο;» «Ναι, κοιτάξτε με, είμαι εσύ στο μέλλον αν δεν κάνουμε τίποτα». Ο δημοσιογράφος αρχίζει να κλαίει. Ακόμα κλαίει. Αυτές; Λοιπόν, συνεχίζουν να αναζητούν.

Εν τω μεταξύ, κάποιος στα βουνά του νοτιοανατολικού Μεξικού γράφει:

«Προς τις Αναζητήτριες:

Είχαμε σκεφτεί μια συνάντηση μαζί σας που να μην είναι συνάντηση πόνου αλλά χαράς. Ξέρετε: χοροί, τραγούδια, ποιήματα, ταινίες, θεατρικά έργα, παιδικές ζωγραφιές, τέτοια πράγματα. Όχι κάτι για να σας ανακουφίσει ή να γιατρέψει αυτή την πληγή που δεν κλείνει, αλλά απλώς μια γιορτή, αντάξια του αγώνα σας.

Όμως ένας άθλιος τύπος, από αυτούς που δεν λείπουν ποτέ, θέλησε να μετατρέψει αυτή τη συνάντηση σε εκλογικό μοχλό για την κακώς λεγόμενη αντιπολίτευση. Να καλέσει σε μια «κριτική ψήφο» υπέρ της Bertha⁵ και άλλες τέτοιες αηδίες που χρησιμεύουν μόνο για να φέρουν έναν ομορποτιστή στην εξουσία. Γι' αυτό δεν το έχουμε κάνει... ακόμα. Δεν θα επιτρέπαμε να αμαυρωθούν οι ευγενείς προσπάθειές σας.

Αλλά σας γράφουμε αυτό που θα σας λέγαμε από κοντά: *Μην σταματήσετε να ψάχνετε. Αυτοί οι αγνοούμενοι αξίζουν το αίμα που κληρονόμησαν, το δικό σας. Δεν γνωρίζουμε αυτές και αυτούς που σας λείπουν, αλλά γνωρίζουμε εσάς και την ευγένεια του αγώνα σας. Μην τα παρατάτε, μην ξεπουλιέστε, μην παρα-*

5. Η Μπέρτα Σοσίλ Γκάλβες Ρουίς είναι υποψήφια στις προεδρικές εκλογές του 2024, υποστηριζόμενη από τα κόμματα της «αντιπολίτευσης» PRI, PAN και PRD.

δίνετε. Αν και η φρίκη που αντιμετωπίζετε δεν είναι της μόδας, ο σκοπός σας είναι δίκαιος και ευγενής. Και κανένας πολιτικός δεν μπορεί να πει το ίδιο. Η πεισματάρικη αξιοπρέπειά σας διδάσκει και δείχνει τον δρόμο. Μακάρι να σας κοιτούσαν περισσότεροι άνθρωποι όπως σας βλέπουμε εμείς οι ζαπατιστικοί λαοί: με θαυμασμό και σεβασμό».

Υ.Γ. – Στη Γάζα. – Τα δολοφονημένα παιδιά της Παλαιστίνης δεν είναι παράπλευρες απώλειες, είναι ο κύριος στόχος του Νετανιάχου, πάντα ήταν. Αυτός ο πόλεμος δεν γίνεται για την εξάλειψη της Χαμάς. Γίνεται για να αφανιστεί το μέλλον. Η Χαμάς θα είναι απλά μια παράπλευρη απώλεια. Η κυβέρνηση του Ισραήλ έχει ήδη χάσει τη μιντιακή μάχη, αφού αποδεικνύεται ότι η γενοκτονία, αν και μεταμφιεσμένη σε εκδίκηση, δεν έχει τόσους υποστηρικτές όσους νόμιζαν. Τώρα είναι ικανοί για την πιο αδιανόητη σκληρότητα. Αυτός που ίσως θα μπορούσε να σταματήσει τη σφαγή είναι... ο λαός του Ισραήλ.

Αυτά. Υγεία και μακάρι όποιος ψάχνει να βρίσκει.

Από τα βουνά του νοτιοανατολικού Μεξικού.

Ο Καπετάνιος.

Νοέμβριος 2023.

40, 30, 20, 10 χρόνια μετά.

EL PODER DEL ESCARABAJO
LLEGA EL 17 DE NOVIEMBRE

Blue Beetle
HBOMAX

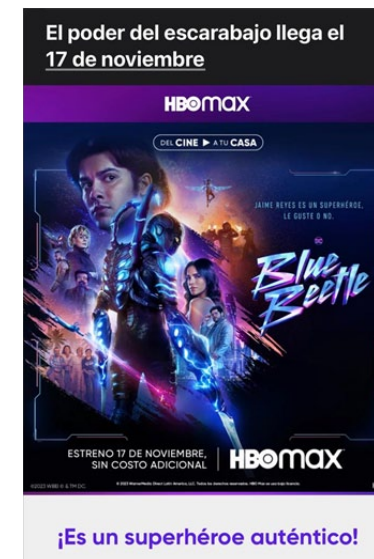
Séptima Parte: Un Escarabajo en Streaming

ΝΑΠΙΓΑΟ ΞΕ
Noviembre de 2023

Έβδομο Μέρος: Ένα σκαθάρι σε streaming

Νοέμβριος 2023.

Ο Ντουρίτο μου προώθησε το παρακάτω, που του έστειλε ένας από τα εκατομμύρια (όπως είπε) των θαυμαστών του:

(«Η δύναμη του σκαθαριού προβάλλεται στις 17 Νοεμβρίου – Ένας γνήσιος υπερήρωας!» [Πρώτη προβολή της ταινίας «Blue Beetle» (Μπλε Σκαθάρι) της HBOmax στις 17 Νοεμβρίου 2023])

Προσθέτει τα ακόλουθα:

«Αν και η λεπτομέρεια ότι έχουν αλλάξει το μαύρο χρώμα σε μπλε προστατεύει τη μουσική μου ταυτότητα, υποθέτω ότι ο στόχος ήταν να αποφύγουν να πληρώσουν πνευματικά δικαιώματα. Κυρίως, για τη διακριτική μου συμμετοχή στην απεργία της SAG-AFTRA,¹ στο πλευρό της αγαπητής μου Σούζαν. Όπως και

1. Η SAG-AFTRA (Screen Actors Guild-American Federation of Television and Radio Artists

να 'χει, εκτιμώ τον ταπεινό φόρο τιμής του HBO στον μεγαλύτερο υπερήρωα που γέννησε ποτέ ο πλανήτης Γη: εμένα τον ίδιο».

Σχεδόν ταυτόχρονα, έλαβα αυτό από τον Community Manager του HBO:

«Σχετικά με την ανακοίνωση της προβολής της παραπάνω ταινίας, το HBO διευκρινίζει ότι δεν αναφέρεται στον Don Durito (DD για ζητήματα νομικής φύσεως), ούτε βέβαια και στην επικείμενη επέτειο του EZLN. Πρόκειται για απλή σύμπτωση. Το HBO επαναλαμβάνει τη δέσμευσή του στο σύστημα και έχει αρχίσει ήδη τις διαδικασίες για να επιπλήξει τους υπεύθυνους του προγράμματός μας για αυτή την ατυχή παρεξήγηση. Το HBO δεν γυρίζει ταινίες, ούτε προγραμματίζει την προβολή ταινιών, που αφορούν πραγματικούς υπερήρωες, παρά μόνο φανταστικούς. Και, για να προλάβουμε πιθανές απαιτήσεις από τον προαναφερθέντα DD, προειδοποιούμε ότι το νομικό μας τμήμα διαθέτει ήδη όλα τα έγγραφα που αποδεικνύουν την αθωότητά μας. Δεν θα δεχθούμε απαιτήσεις άνω των 10 εκατομμυρίων δολαρίων, αν και θα ήμασταν πρόθυμοι να ανακατευθύνουμε την αποζημίωση στην πολιτεία Γκερέρο,² εάν και εφόσον πρόκειται για ένα ποσό εύλογο, που δεν θα υπερβαίνει το προαναφερθέν όριο, και δεν θα περάσει από το Κογκρέσο της Ένωσης³ του νεκροταφείου που ονομάζεται Μεξικό. Είμαστε στη διάθεσή σας για να καταλήξουμε σε μια λογική συμφωνία. Με εκτίμηση. Ο Διευθύνων Σύμβουλος του HBO».

Νομίζω ότι το πράγμα έχει πια ξεφύγει από κάθε έλεγχο.

Τώρα ο Ντουρίτο θα γίνει ανυπόφορος. Εντάξει, ήταν ήδη, αλλά τώρα ακόμα πιο πολύ (ή μήπως Μαχ;).

- Συντεχνία Ηθοποιών Κινηματογράφου-Αμερικανική Ομοσπονδία Καλλιτεχνών Τηλεόρασης και Ραδιοφώνου) ξεκίνησε πολύμηνη απεργία στις 14 Ιουλίου 2023, η οποία έληξε με επιτυχία στις 9 Νοεμβρίου 2023.

2. Στα τέλη Οκτωβρίου 2023 ο τυφώνας Otis έπληξε την πολιτεία Γκερέρο, προκαλώντας μεγάλες καταστροφές και 48 θανάτους. Ο EZLN μαζί με το Εθνικό Ιθαγενικό Κογκρέσο (CNI) κινητοποιήθηκαν άμεσα για τη στήριξη των πληγέντων ιθαγενικών πληθυσμών του Γκερέρο. Βλ. την κοινή ανακοίνωσή τους: <https://karavanizapatista.espivblogs.net/2023/10/29/gia-tin-ypostirixi-ton-aytochthonon-adelfon-mas-sto-gkerero/> και μία πρώτη έκθεση για την αποστολή της βοήθειας: <https://karavanizapatista.espivblogs.net/2023/12/02/ekthesi-toy-cni-kai-toy-ezln-guerrero/>

3. Congreso de la Unión: Το ανώτερο ομοσπονδιακό νομοθετικό σώμα του Μεξικού, απαρτίζεται από τη Βουλή των Γερουσιαστών (128 άτομα) και τη Βουλή των Αντιπροσώπων (500 άτομα).

Από το γραφείο του Καλλιτεχνικού Εκπροσώπου του DD (για ζητήματα νομικής φύσεως).

Ο Καπετάνιος,

Νοέμβριος 2023.

Octava Parte:

P.D. QUE HAY QUE LEER PARA SABER DE QUÉ TRATA

ИЛТИРАС ЛЭ

Noviembre de 2023

Όγδοο Μέρος:

Υ.Γ. που πρέπει να διαβαστεί για να μάθετε περί τίνος πρόκειται

Νοέμβριος 2023.

Ο Θρύλος λέει ότι, τον καιρό που ο χρόνος δεν είχε σημασία, η βροχή και η νύχτα σκέπαζαν τον Οίκο των Όντων. Τότε το φως έσβησε. Όλα ήταν σκοτάδι. Γυναίκες, άνδρες και άλλες σκόνταφταν και χτυπούσαν μεταξύ τους. Για τον λόγο αυτό, μάλωναν και τσακώνονταν αδέρφια και γείτονες. Δεν αναγνώριζαν καν η μία τον άλλον, παρόλο που ήταν συγγενείς και γνωστοί, γιατί ήταν πολύ σκοτεινά. Πολύ μάλωναν.

Οι πρώτοι θεοί, αυτοί που δημιούργησαν τον κόσμο, τεμπέλιαζαν, έλεγαν ανέκδοτα και ιστορίες ξαπλωμένοι στις αιώρες τους. Αλλά η φασαρία στον Οίκο των Όντων έφτασε μέχρι τους θεούς. «Από πού έρχεται αυτή η φασαρία;» ρώτησε ένας. «Ποιος ξέρει», είπε ένας άλλος. Η Ιξμουκανέ, η μητέρα θεά, είπε: «Πάμε να δούμε γιατί γίνεται αυτή η φασαρία», αλλά κατεβαίνοντας από την αιώρα έπεσε και χτύπησε στο έδαφος το πρόσωπό της, που πλέον έμοιαζε βαθουλωμένο, ή σαν να είχε ρωγμές. Η Ιξμουκανέ σηκώθηκε από το έδαφος χωρίς να βλαστημήσει γιατί δεν είχαν εφευρεθεί ακόμη οι βρισιές. Τίναξε τη σκόνη από πάνω της. Σήκωσε λίγο τη φούστα της και έτρεξε προς τον Οίκο των Όντων.

Οι θεοί κοιτάχτηκαν μεταξύ τους χωρίς να πουν τίποτα, αλλά σκέφτηκαν: «Αλήθεια, θα μας νικήσει μια γυναίκα;» και κατέβηκαν από τις αιώρες τους, αλλά προσεκτικά, και έτρεξαν να προλάβουν την Ιξμουκανέ. Όμως, επειδή είχαν παρατεμπελιάσει, δεν είχαν καθαρίσει την περιοχή τους και υπήρχαν πολλοί θάμνοι. Ήταν γεμάτη θάμνους asahual. Υπήρχαν άφθονα tzaw ch'ix (αγκάθια), ξερά κλαδιά, αγριόχορτα (που λέγονται και gezau h'ak), καθώς και ch'oox tz'an, που είναι κάτι σαν κλήμα με αγκάθια. Αλλά συνέχισαν, τρέχοντας και πηδώντας όσο καλύτερα μπορούσαν, και γκρίνιαζαν στο μονοπάτι, αυτοί οι θεοί, γιατί δεν επρόκειτο να επιτρέψουν σε μια γυναίκα να τους νικήσει. Αργότερα έφτασαν στον Οίκο των Όντων, γεμάτοι γρατζουνιές και με χτυπήματα στο πρόσωπο και τα χέρια τους. Κανείς όμως δεν τους είδε πως ήταν παντού χτυπημένοι, γιατί δεν υπήρχε φως. Γι' αυτό πιστεύεται ότι οι θεοί δεν έχουν πληγές.

Ούτε οι θεοί είδαν τίποτα. Όλα ήταν σκοτεινά. Μόνο από τον ήχο καταλάβαινες ότι υπήρχαν κι άλλοι εκεί. «Και τώρα;» αναρωτήθηκαν οι θεοί. Η Ιξμουκανέ δεν αναρωτήθηκε τίποτα, αλλά συνέχισε να σκέφτεται. Οι αρσενικοί θεοί ήταν πάντα πολύ καυχησιάρηδες και άρχισαν να λένε ότι πρέπει να φέρουν ocote [προσάναμμα και θυμιατό]. Άλλος έλεγε ότι πρέπει να εφεύρουμε τον φακό και τη λάμπα. Άλλος, να μαζέψουμε πολλές πυγολαμπίδες. Και ούτω καθεξής.

Η Ιξμουκανέ σκέφτηκε: *«Πρέπει να επαναφέρουμε το φως. Αλλά για να το επαναφέρουμε, πρέπει να το βρούμε. Και για να το βρούμε, πρέπει να ξέρουμε πού να το αναζητήσουμε. Και για να μάθουμε πού να το αναζητήσουμε, πρέπει να μάθουμε τι ακριβώς συνέβη».*

Η Ιξμουκανέ συγκέντρωσε τους άντρες, τις γυναίκες και τις/τους άλλους, τους ανθρώπους του καλαμποκιού. Εκείνη την εποχή υπήρχαν μόνο άντρες, γυναίκες και άλλους άνθρωποι του καλαμποκιού, διάφορων αποχρώσεων, και κάθε πρόσωπο ήταν ξεχωριστό. Δεν υπήρχαν θρησκείες, έθνη, κράτη, πολιτικά κόμματα, ούτε όλα όσα γεννήθηκαν αργότερα ως αιτίες πολέμου. Έτσι, όταν η Ιξμουκανέ είπε *«ελάτε, αδερφάκια»*, ήρθαν ακολουθώντας τη φωνή της όλοι οι άνδρες και οι γυναίκες και μαζί οι άλλους – γιατί δεν ένιωθαν αποκλεισμένοι/ες.

Μαζεύτηκαν λοιπόν σε συνέλευση. Δεν κοιτάχτηκαν γιατί δεν υπήρχε φως, αλλά μπορούσαν να μιλήσουν και να ακούσουν η μία τον άλλον.

Η Ιξμουκανέ ρώτησε *«Τι θα κάνουμε;»* Οι άντρες, οι γυναίκες και οι άλλους δεν κοιτάχτηκαν –γιατί δεν υπήρχε φως– αλλά συνέχισαν να σιωπούν. Μέχρι που μια φωνή είπε *«Λοιπόν, πες μας εσύ τι να κάνουμε»*. Το χειροκρότημα δεν φάνηκε, αλλά ακούστηκε καθαρά. Η Ιξμουκανέ γέλασε εγκάρδια και είπε: *«Ούτε εγώ ξέρω ακριβώς. Δεν ξέρουμε από μόνες μας, αλλά όταν μαζευόμαστε σε μια συνέλευση και συζητάμε, τότε ίσως ξαφνικά προκύψουν κάποιες ιδέες για το τι να κάνουμε»*. Συνέχισαν να σιωπούν και να αναρωτιούνται τι να κάνουν.

Ο μόνος θόρυβος που ακουγόταν ήταν η φασαρία που έκαναν οι αρσενικοί θεοί που τσακώνονταν μεταξύ τους, πού στο διάλογο ήταν το ocote, θυμήθηκε κάποιος να δημιουργήσει τις πυγολαμπίδες, αν δεν ήμουν εγώ, αυτός που το είχε αναλάβει κάνει την πάπια, τι είναι «πάπια», έχουν φτιαχτεί οι πάπιες; Και ούτω καθεξής.

Στη συνέλευση συζητούσαν ήδη και έκαναν προτάσεις για το τι να κάνουν. Στην αρχή ακούστηκαν μόνο λίγες απόψεις, μετά περισσότερες. Έπειτα έπρεπε να κρατήσουν μια σειρά για τις τοποθετήσεις και να υπάρχει κάποια/ος να κατα-

γράφει αν υπάρχει συμφωνία. Δεδομένου ότι δεν υπήρχε φως για να γράψεις ή να διαβάσεις, υπήρχε μόνο ο προφορικός λόγος, έτσι ανέθεσαν στην Ιξμουκανέ να κρατά ό,τι λεγόταν στο κεφάλι της και μετά να το λέει.

Ειπώθηκαν πολλές ιδέες και λόγια, και δεν χωρούσαν πια στο κεφάλι της Ιξμουκανέ. Μετά άρχισε να τα κρατάει στα μαλλιά της και τα μαλλιά της άρχισαν να μακραίνουν, γι' αυτό και οι γυναίκες έχουν μακριά μαλλιά. Τα μαλλιά της δεν ήταν όμως αρκετά, αν και προσπαθούσε να τα βολέψει και τότε ήταν που εφευρέθηκε η «πρέσσα μαλλιών», που όπως δηλώνει και το όνομά της σημαίνει «στίβω το κεφάλι μου». Τα μαλλιά της Ιξμουκανέ είχαν ήδη φτάσει στο έδαφος, αλλά συνέχιζαν να καταθέτουν ιδέες και λόγια. Τότε η Ιξμουκανέ άρχισε να κρατά τις ιδέες στις πληγές που προκλήθηκαν όταν έπεσε στα αγκάθια και στα κλήματα. Είχε πληγές παντού: στο πρόσωπο, στα μπράτσα, στα χέρια, στα πόδια. Ολόκληρο το σώμα της ήταν γεμάτο πληγές, έτσι κατάφερε να κρατήσει τα πάντα. Γι' αυτό λένε ότι οι ηλικιωμένοι, οι σοφοί άνθρωποι, όταν έχουν πολλές ρυτίδες και ουλές σημαίνει ότι έχουν πολλές ιδέες και ιστορίες. Άρα ξέρουν πολλά.

Σε μια άλλη περίπτωση θα σας πω τι συμφώνησαν σε εκείνη την πρώτη συνέλευση που έγινε στον Οίκο των Όντων, αλλά τώρα θα σας πω τι είπε η Ιξμουκανέ: *«Λοιπόν, έχουμε ήδη ένα, σαν να λέμε, σχέδιο για το πώς θα αντιμετωπίσουμε αυτό το πρόβλημα που έχουμε. Δεδομένου ότι ο κόσμος μόλις γεννιέται, και δίνουμε ένα όνομα σε κάθε πράγμα ή κατάσταση, για να μην μπερδευόμαστε, θα ονομάσουμε αυτό που κάναμε “από κοινού”, γιατί όλοι συμμετείχαμε: κάποιες έδωσαν μερικές ιδέες, άλλοι πρότειναν κάποιες άλλες, υπήρχουν εκείνες που μιλούσαν και υπήρχουν εκείνοι που κρατούσαν σημειώσεις για όσα λέγονταν»*.

Αρχικά υπήρχε σιωπή. Βαριά, δυνατή ήταν η σιωπή. Μετά ακούστηκε κάποια να χειροκροτεί, μετά κι άλλος, μετά όλοι χειροκροτούσαν και μπορούσαν να καταλάβεις ότι ήταν πολύ χαρούμενοι. Δεν χόρεψαν γιατί δεν έβλεπαν την τύφλα τους. Γέλασαν όμως πολύ γιατί είχαν βρει μια νέα έννοια που λέγεται *«από κοινού»*, που σημαίνει *«να αναζητούμε μαζί τον δρόμο μας»*. Και αυτό δεν το επινόησαν οι πρώτοι θεοί, αυτοί που δημιούργησαν τον κόσμο, αλλά ήταν οι άντρες, οι γυναίκες και οι άλλες του καλαμποκιού, που, από κοινού, βρήκαν τις λέξεις, δηλαδή τον δρόμο.

--*--

Η Ιξμουκανέ ήταν η πιο σοφή από όλους τους θεούς και, καθώς ήταν η πρώτη

που έφτασε στον Οίκο των Όντων, είχε περισσότερες πληγές, από την πτώση και από το τρέξιμο μέσα στο ασχληαί, και ήταν φανερά πάνω της τα σημάδια από τα αγκάθια. «Ρυτίδες» και «ουλές», τα ονόμασαν. Από τότε, οι ρυτίδες και οι ουλές αντιπροσωπεύουν τη σοφία. Όσο περισσότερες οι ρυτίδες και οι ουλές, τόσο περισσότερη κι η γνώση. Τότε βέβαια δεν υπήρχαν κοινωνικά δίκτυα και κανείς δεν φορούσε μακιγιάζ, ούτε τροποποιούσε τις φωτογραφίες του με τη γνωστή εφαρμογή εικονικής πραγματικότητας όπως τώρα, που βλέπεις τη φωτογραφία στο προφίλ και μετά βλέπεις την πραγματικότητα και θέλεις να φύγεις τρέχοντας. Όχι, οι ρυτίδες και τα σημάδια ήταν πηγή υπερηφάνειας και όχι ψιλοπράγματα. Ακόμη και νέοι και νέες ζωγράφιζαν ρυτίδες και σημάδια, ή απλώς πήγαιναν στα βουνά, προκειμένου τα αγκάθια και τα κλήματα να γρατσουνίσουν τα πρόσωπά τους. Γιατί δεν είχε σημασία ποιος ήταν πιο όμορφος ή πιο όμορφη, αλλά ποιος ήταν πιο σοφός ή σοφή. Αντί για «followers» και «likes» έψαχναν ποιος είχε τις περισσότερες ρυτίδες και σημάδια.

Και αυτό είναι όλο.

--*--

Ναι, κι εγώ θα ήθελα να μάθω τι απέγινε το χαμένο φως. Ίσως αργότερα, σε άλλο υστερόγραφο, να μάθουμε. Προς το παρόν, πρέπει να μάθουμε να περπατάμε και να ζούμε έτσι στο σκοτάδι. Δεν γίνεται αλλιώς.

Από τα βουνά του νοτιοανατολικού Μεξικού.

A handwritten signature in Greek, appearing to read 'Ο Καπετάνιος' (O Kapetanios), written in a stylized, cursive script.

Ο Καπετάνιος.

Νοέμβριος 2023. 40, 30, 20, 10 χρόνια μετά.

Novena Parte:
La Nueva Estructura de la Autonomía Zapatista

Subcomandante Insurgente Moisés
Noviembre de 2023

Ένατο Μέρος:

Η νέα δομή της ζαπατιστικής αυτονομίας

Νοέμβριος 2023.

Αδέλφια και συντρόφισσες/σύντροφοι:

Θα προσπαθήσω να σας εξηγήσω πώς αναδιοργανώσαμε την αυτονομία, δηλαδή τη νέα δομή της ζαπατιστικής αυτονομίας. Θα σας το εξηγήσω αργότερα με περισσότερες λεπτομέρειες. Ή μπορεί και όχι, η πράξη μετράει. Φυσικά, μπορείτε επίσης να έρθετε στην επέτειο και να δείτε τα θεατρικά έργα, τα τραγούδια, τα ποιήματα και ό,τι αφορά την τέχνη και τον πολιτισμό αυτής της νέας φάσης του αγώνα μας. Αν όχι, οι Tercios Compas [τα ζαπατιστικά μέσα ενημέρωσης] θα σας στείλουν φωτογραφίες και βίντεο. Κάποια άλλη στιγμή θα σας πω τα καλά και τα κακά που είδαμε στην κριτική αποτίμηση των MAREZ και των JBG [Αυτόνομοι Εξεγερμένοι Ζαπατιστικοί Δήμοι και Συμβούλια Καλής Διακυβέρνησης]. Για την ώρα, θα σας πω μόνο πού καταλήξαμε. Λοιπόν:

Πρώτο. – Η κύρια βάση, στην οποία όχι μόνο στηρίζεται η αυτονομία, αλλά και που χωρίς αυτήν δεν μπορούν να λειτουργήσουν οι άλλες δομές, είναι η **Αυτόνομη Τοπική Κυβέρνηση (Gobierno Autónomo Local, GAL)**. Σε κάθε κοινότητα που κατοικούν βάσεις στήριξης των ζαπατίστας, υπάρχει μία GAL. Οι ζαπατιστικές **GAL** είναι ο πυρήνας κάθε αυτονομίας. Συντονίζονται από τους αυτόνομους αντιπροσώπους και επιτροπές και υπακούν στη συνέλευση του χωριού, του ράντσου, της κοινότητας, του τόπου, της γειτονιάς, του ejido [καλλιεργούμενη κοινοτική γη], του οικισμού, ή όπως αλλιώς αυτοαποκαλείται ο πληθυσμός κάθε περιοχής. Κάθε **GAL** ελέγχει τους αυτόνομους οργανωτικούς πόρους της (όπως είναι τα σχολεία και οι κλινικές) και τη σχέση της με τους γειτονικούς αδελφούς λαούς που δεν είναι ζαπατίστας. Ελέγχει επίσης την καλή χρήση των χρημάτων. Επιπλέον, εντοπίζει και καταγγέλλει την κακοδιοίκηση, τη διαφθορά και τα λάθη που μπορεί να γίνουν. Ακόμη, είναι σε επαγρύπνηση για όσους προσπαθούν να παρουσιαστούν ως ζαπατιστικές αρχές για να ζητήσουν οικονομική υποστήριξη ή βοήθεια που χρησιμοποιούν εντέλει για δικό τους όφελος.

Έτσι λοιπόν, ενώ πριν υπήρχαν μερικές δεκάδες MAREZ, δηλαδή Αυτόνομοι Εξεγερμένοι Ζαπατιστικοί Δήμοι, τώρα υπάρχουν χιλιάδες ζαπατιστικές **GAL**.

Δεύτερο. – Ανάλογα με τις ανάγκες, τα προβλήματα και την πρόοδό τους, αρκετές **GAL** μαζί συγκροτούν **Συλλογικότητες των Αυτόνομων Ζαπατιστικών Κυβερνήσεων (Colectivos de Gobiernos Autónomos Zapatistas, CGAZ)**, και σε αυτό το σχήμα συζητούν και καταλήγουν σε συμφωνίες για θέματα που ενδιαφέρουν τις **GAL** που τις έχουν συγκαλέσει. Όταν το αποφασίσουν, η Συλλογικότητα των Αυτόνομων Κυβερνήσεων συγκαλεί συνέλευση των αρχών κάθε κοινότητας. Σε αυτή προτείνουν, συζητούν και εγκρίνουν ή απορρίπτουν τα σχέδια και τις ανάγκες για την Υγεία, την Παιδεία, την Αγροοικολογία, τη Δικαιοσύνη, το Εμπόριο και ό,τι άλλο μπορεί να χρειαστεί. Σε επίπεδο **CGAZ** υπάρχουν οι συντονιστές για κάθε τομέα. Δεν πρόκειται για αρχές. Η δουλειά τους είναι να διασφαλίζουν ότι πραγματοποιούνται οι εργασίες που ζητούνται από τις **GAL** ή που είναι απαραίτητες για τη ζωή της κοινότητας. Για παράδειγμα: καμπάνιες προληπτικής ιατρικής και εμβολιασμού, καμπάνιες για ενδημικές ασθένειες, μαθήματα και εξειδικευμένη εκπαίδευση (όπως για τεχνικούς εργαστηρίων, για ακτινογραφίες, υπέρηχους, μαστογραφία και όλα τ' άλλα που θα μάθουμε στην πορεία), βασική εκπαίδευση και εκπαίδευση σε ανώτερα επίπεδα, αθλητικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις, παραδοσιακές γιορτές κ.λπ. Κάθε περιφέρεια ή **CGAZ** έχει τους επικεφαλής της, οι οποίοι είναι αυτοί που συγκαλούν τις συνελεύσεις αν υπάρχει ένα επείγον πρόβλημα ή ένα θέμα που αφορά πολλές κοινότητες.

Με άλλα λόγια, εκεί που υπήρχαν 12 Συμβούλια Καλής Διακυβέρνησης, τώρα θα υπάρχουν εκατοντάδες.

Τρίτο. – Στη συνέχεια, υπάρχουν οι **Συνελεύσεις των Συλλογικοτήτων των Αυτόνομων Ζαπατιστικών Κυβερνήσεων (Asambleas de Colectivos de Gobiernos Autónomos Zapatistas, ACGAZ)**. Πρόκειται γι' αυτό που ονομαζόταν μέχρι σήμερα ζώνες. Όμως τώρα δεν έχουν καμία εξουσία, αντίθετα εξαρτώνται από τις **CGAZ**. Και οι **CGAZ** με τη σειρά τους εξαρτώνται από τις **GAL**. Η **ACGAZ** συγκαλεί και προεδρεύει στις συνελεύσεις των ζωνών, όταν είναι απαραίτητο να γίνουν, σύμφωνα με τα αιτήματα των **GAL** και των **CGAZ**. Έχουν την έδρα τους στα καρακόλ, αλλά μετακινούνται μεταξύ των περιοχών. Με άλλα λόγια, είναι κινητές, ανάλογα με τις απαιτήσεις των κοινότητων.

Τέταρτο. – Όπως θα μπορούσατε να δείτε και στην πράξη, η Διοίκηση και ο Συντονισμός της Αυτονομίας έχει μετατοπιστεί από τα Συμβούλια Καλής Διακυβέρνησης (**JBG**) και τους Αυτόνομους Εξεγερμένους Ζαπατιστικούς Δήμους (**MAREZ**)

στα χωριά και τις κοινότητες, δηλαδή στις Αυτόνομες Τοπικές Κυβερνήσεις, τις **GAL**. Οι ζώνες (**ACGAZ**) και οι περιφέρειες (**CGAZ**) διοικούνται από τους λαούς, πρέπει να λογοδοτούν στους λαούς και να αναζητούν τρόπους για να καλύψουν τις ανάγκες τους στην Υγεία, την Εκπαίδευση, τη Δικαιοσύνη, την Τροφή, όπως και για τις καταστάσεις έκτακτης ανάγκης που προκύπτουν από φυσικές καταστροφές, πανδημίες, εγκλήματα, εισβολές, πολέμους και άλλες δυστυχίες που γεννά το καπιταλιστικό σύστημα.

Πέμπτο. – Η δομή και η διάρθρωση του **EZLN** αναδιοργανώνεται έτσι ώστε να ενισχυθεί η άμυνα και η ασφάλεια των κοινοτήτων και της μάνας γης σε περίπτωση επιδρομών, επιθέσεων, επιδημιών, εισβολής εταιρειών που λεηλατούν τη φύση, μερικής ή ολικής στρατιωτικής κατοχής, φυσικών καταστροφών και πυρηνικών πολέμων. Έχουμε προετοιμαστεί έτσι ώστε να επιβιώσουν οι λαοί μας, ακόμα κι αν χρειαστεί να απομονωθούν ο ένας από τον άλλον.

Έκτο. – Καταλαβαίνουμε ότι δυσκολεύεστε να το κατανοήσετε όλο αυτό. Και ότι, για κάποιο διάστημα, θα κάνετε μεγάλη προσπάθεια για να το καταλάβετε. Μας πήρε 10 χρόνια για να το σκεφτούμε, και, από αυτά τα 10 χρόνια, 3 χρόνια για να προετοιμάσουμε την εφαρμογή του.

Καταλαβαίνουμε επίσης ότι σας φαίνεται μπερδεμένο. Γι' αυτό χρειάζεται να αλλάξει ο τρόπος της κατανόησής σας. Μόνο αν κοιτάξετε πολύ μακριά, προς τα πίσω και προς τα μπροστά, θα μπορούσατε να κατανοήσετε το σημερινό βήμα.

Ελπίζουμε να καταλάβετε ότι πρόκειται για μια νέα δομή αυτονομίας, ότι κι εμείς τώρα τη μαθαίνουμε και ότι θα χρειαστεί κάποιος χρόνος για να λειτουργήσει σωστά.

Στην πραγματικότητα, αυτή η ανακοίνωση έχει μόνο την πρόθεση να σας πει ότι η ζαπατιστική αυτονομία συνεχίζεται και εξελίσσεται, ότι πιστεύουμε ότι έτσι θα είναι καλύτερα για τους λαούς, τις κοινότητες, τους τόπους, τις γειτονιές, τους οικισμούς, τα εχίδο και τα ράντσα όπου ζουν, όπου δηλαδή αγωνίζονται, οι βάσεις στήριξης των ζαπατίστας. Και ότι ήταν δική τους απόφαση, αφού έλαβαν υπόψη τις ιδέες και τις προτάσεις τους, τις κριτικές και τις αυτοκριτικές τους.

Επίσης, όπως θα δείτε, αυτό το νέο στάδιο της αυτονομίας γίνεται για να αντιμετωπίσουμε τις χειρότερες όψεις της Λερναίας Ύδρας, την πιο αισχρή κτηνωδία της και την καταστροφική τρέλα της. Τους πολέμους και τις εισβολές της, από εταιρείες και στρατό.

Για εμάς δεν υπάρχουν σύνορα ή μακρινές γεωγραφίες. Όλα όσα συμβαίνουν σε οποιαδήποτε γωνιά του πλανήτη μάς επηρεάζουν και μας αφορούν, μας ανησυχούν και μας πληγώνουν. Στο μέτρο των πολύ μικρών μας δυνάμεων, θα στηρίξουμε τους ανθρώπους που υποφέρουν, ανεξάρτητα από το χρώμα, τη φυλή, την εθνικότητα, το θρήσκευμα, την ιδεολογία και τη γλώσσα τους. Αν και μπορεί να μην γνωρίζουμε πολλές γλώσσες ή να μην κατανοούμε πολλούς πολιτισμούς και τρόπους, καταλαβαίνουμε τα βάσανα, τον πόνο, τη θλίψη και την αξιοπρεπή οργή που προκαλεί το σύστημα.

Ξέρουμε να διαβάζουμε και να ακούμε τις καρδιές των αδελφών μας. Θα προσπαθούμε να μαθαίνουμε από αυτούς, από τις ιστορίες και τους αγώνες τους. Όχι μόνο επειδή έχουμε υποφέρει για αιώνες και ξέρουμε πώς είναι. Αλλά πάνω απ' όλα επειδή, όπως εδώ και 30 χρόνια, ο αγώνας μας είναι για τη ζωή.

Σίγουρα έχουμε κάνει πολλά λάθη όλα αυτά τα χρόνια. Σίγουρα θα κάνουμε κι άλλα στα επόμενα 120 χρόνια. Αλλά ΔΕΝ θα τα παρατήσουμε, ΔΕΝ θα αλλάξουμε τον δρόμο μας, ΔΕΝ θα ξεπουληθούμε. Θα κοιτάμε πάντα με κριτική ματιά τον αγώνα μας, τους χρόνους και τους τρόπους του.

Τα μάτια μας, τα αυτιά μας, το μυαλό και η καρδιά μας θα είναι πάντα ανοιχτά για να μάθουμε από άλλους που, αν και διαφορετικοί από πολλές απόψεις, έχουν τις ίδιες ανησυχίες και παρόμοιες επιθυμίες για δημοκρατία, ελευθερία και δικαιοσύνη.

Και θα αναζητούμε πάντα το καλύτερο για τους λαούς μας και τις αδελφές μας κοινότητες.

Γιατί είμαστε ζαπατίστας.

Όσο υπάρχει έστω ένας, μία, έν@ ζαπατίστα σε οποιαδήποτε γωνιά του πλανήτη, θα αντιστεκόμαστε εξεγερμένα, πάει να πει θα αγωνιζόμαστε.

Δείτε το, φίλοι και εχθροί. Και όσοι δεν είστε ούτε το ένα ούτε το άλλο.

Αυτά προς το παρόν.

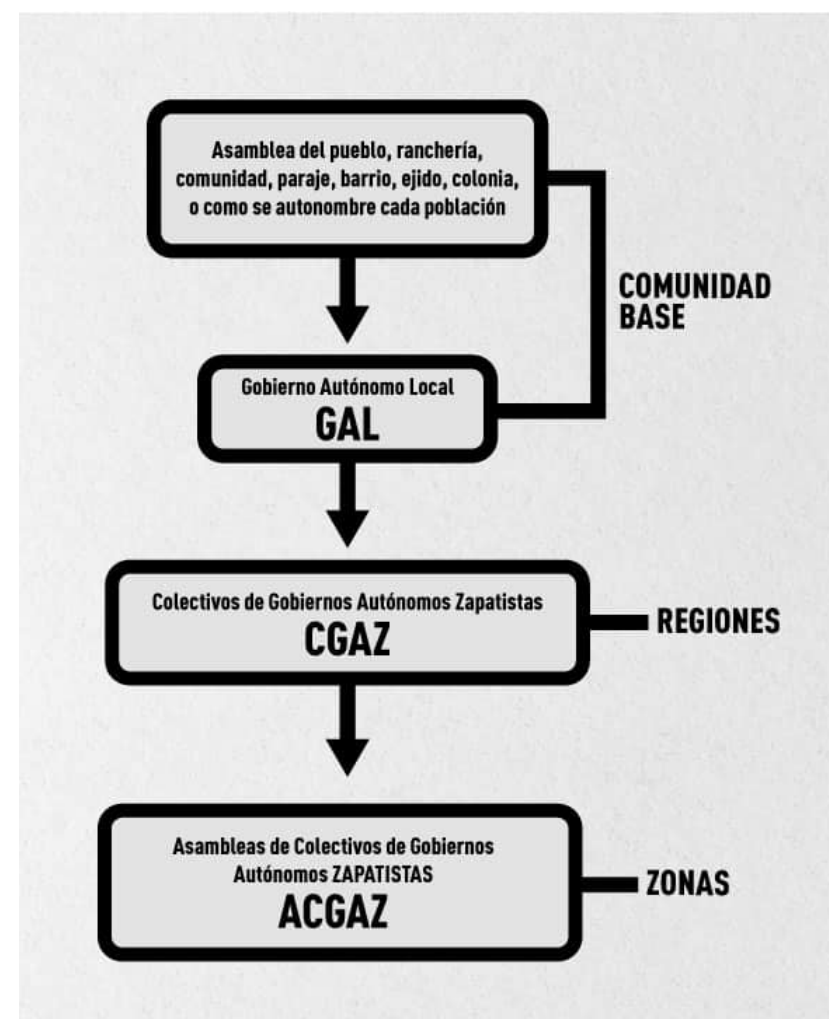
Από τα βουνά του νοτιοανατολικού Μεξικού.

Εξεγερμένος Υποδιοικητής Μοϊσές.

Μεξικό, Νοέμβριος 2023.

Περισσότερα από 500, 40, 30, 20, 10 χρόνια μετά.

Υ.Γ. Σας αφήνω ένα σχεδιάγραμμα, μήπως έτσι γίνει πιο κατανοητό.

Δέκατο Μέρος:

Σχετικά με τις πυραμίδες, τις χρήσεις και τα έθιμά τους

Συμπεράσματα της κριτικής αποτίμησης των Αυτόνομων Εξεγερμένων Ζαπατιστικών Δήμων (MAREZ) και των Συμβουλίων Καλής Διακυβέρνησης (JBG)

(Απόσπασμα συνέντευξης του εξεγερμένου υποδιοικητή Μοϊσές, που δόθηκε τους μήνες Αύγουστο-Σεπτέμβριο του 2023, στα βουνά του νοτιοανατολικού Μεξικού.)

Νοέμβριος 2023.

Εισαγωγή

Ποιος έχτισε τη Θήβα την εφτάπτυλη;

Στα βιβλία δε βρίσκεις παρά των βασιλιάδων τα ονόματα.

Οι βασιλιάδες κουβαλήσαν τ' αγκωνάρια;

Και τη χιλιοκαταστραμμένη Βαβυλώνα ποιος την ξανάχτισε τόσες φορές;

Σε τι χαμόσιπτα της Λίμας της χρυσόλαμπρης ζούσαν οι οικοδόμοι;

Τη νύχτα που το Σινικό Τείχος αποτελειώσαν, πού πήγανε οι χτίστες;

Η μεγάλη Ρώμη είναι γεμάτη αψίδες θριάμβου. Ποιος τις έστησε;

Μπέρτολντ Μπρεχτ¹

Είναι γνωστή η εμμονή που έχουν τα κυρίαρχα συστήματα, σε όλη τη διάρκεια της ιστορίας τους, να διασώσουν την εικόνα των ηττημένων κυρίαρχων τάξεων ή καστών. Λες και ο νικητής είχε την έγνοια να εξουδετερώσει την εικόνα του ηττημένου: να αποφύγει την πτώση του. Κατά τη μελέτη των καταλοίπων ενός ηττημένου πολιτισμού ή κουλτούρας, η έμφαση δίνεται συνήθως στα μεγάλα ανάκτορα των ηγεμόνων, στα κτίσματα με θρησκευτικό χαρακτήρα της ανώτατης ιεραρχίας, και στα αγάλματα ή τα μνημεία που οι εκάστοτε κυρίαρχοι κατασκεύαζαν για τον εαυτό τους.

1. Από το ποίημα του Μπ. Μπρεχτ «Ερωτήσεις ενός εργάτη που διαβάζει» (1935), μετάφραση Μάριου Πλωρίτη.

Οι πυραμίδες, για παράδειγμα, δεν μελετώνται πάντα με γνήσιο ενδιαφέρον ανθρωπολογικό ή αρχαιολογικό (που δεν είναι το ίδιο πράγμα): Η αρχιτεκτονική-θηρησκευτική σημασία τους –μερικές φορές και η επιστημονική–, και αυτό που τα τουριστικά φυλλάδια (και τα πολιτικά προγράμματα όλου του φάσματος) αποκαλούν «το μεγαλείο του παρελθόντος».

Είναι φυσικό οι διάφορες κυβερνήσεις να στρέφουν την προσοχή τους και, με αναστεναγμούς έξαψης, να επικεντρώνονται στους βασιλιάδες και τις βασίλισσες. Τα μεγάλα ανάκτορα και οι πυραμίδες μπορούν να υποδεικνύονται ως δείκτες της επιστημονικής προόδου της εποχής, της κοινωνικής οργάνωσης και των αιτιών «της ανόδου και της παρακμής τους», αλλά σε κανέναν κυβερνήτη δεν αρέσει να βλέπει το μέλλον του να αντανakλάται στο παρελθόν. Γι' αυτό και διαστρεβλώνουν την ιστορία του παρελθόντος και είναι δυνατόν να σχεδιάζουν εκ νέου τα θεμέλια πόλεων, αυτοκρατοριών και «μετασχηματισμών». Κι έτσι, ακούσια, κάθε *selfie* που βγαίνει σε αρχαιολογικούς χώρους κρύβει περισσότερα από όσα δείχνει. Εκεί επάνω, ο σημερινός νικητής θα είναι ο αυριανός ηττημένος.

Αλλά, αν δεν μνημονεύεται ότι αυτές τις κατασκευές κάποιος τις σχεδίασαν – οι αρχιτέκτονές τους, οι μηχανικοί και οι καλλιτέχνες–, πολύ λιγότερο θα γίνει αναφορά στο «εργατικό δυναμικό», δηλαδή στους άντρες και τις γυναίκες που στις πλάτες τους (με όλες τις σημασίες της λέξης) στήθηκαν αυτά τα θαύματα που καταπλήσσουν τους τουρίστες από όλο τον κόσμο ενώ σπεύδουν ήδη στα κλαμπ, τα εμπορικά κέντρα και τις παραλίες.

Από αυτό το σημείο, μέχρι το να παραβλέψει κανείς ότι οι απόγονοι αυτού του «εργατικού δυναμικού» είναι ζωντανοί και δρουν, ότι έχουν γλώσσα και πολιτισμό, απέχει μόνο ένα βήμα. Οι αυτόχθονες που έχτισαν, για παράδειγμα, τις πυραμίδες του Τεοτιχουακάν και της ζώνης των Μάγια στο νοτιοανατολικό Μεξικό, υπάρχουν (που πάει να πει, αντιστέκονται) και μερικές φορές προσθέτουν στην αντίστασή τους αυτό το ανατρεπτικό στοιχείο που είναι η εξέγερση.

Στην περίπτωση του Μεξικού, οι διάφορες κυβερνήσεις προτιμούν τους αυτόχθονες ως ζωντανή χειροτεχνία και, μερικές φορές, ως απλή χορογραφία. Η σημερινή κυβέρνηση δεν διαφέρει ως προς αυτό (καλά, όχι μόνο ως προς αυτό, αλλά δεν είναι αυτό το θέμα). Οι αυτόχθονες λαοί εξακολουθούν να αποτελούν αντικείμενο ελεημοσύνης (αυτής της ασπιρίνης για ξεδιάντροπους), εκλογικών εξαγορών, αξιοπερίεργων χειροτεχνημάτων, και σημείο σύγκλισης για εκείνους που διαχειρίζονται τη συνεχιζόμενη καταστροφή: «Θα καταστρέψω τη ζωή σας,

δηλαδή τη γη σας – αλλά μην ανησυχείτε, θα διατηρήσω τις πυραμίδες εκείνων που εκμεταλλεύτηκαν τους προγόνους σας και αυτά τα αστεία πράγματα που είναι οι ντοπιολαλιές σας, τα ντυσίματα και τα φερσίματά σας».

Από όσα ειπώθηκαν παραπάνω, αυτή η «εικόνα» της πυραμίδας –η στενή κορυφή επάνω και η πλατιά βάση κάτω– χρησιμοποιείται τώρα από τον Εξεγερμένο Υποδιοικητή Μοϊσές για να μας εξηγήσει κάτι από τη (σκληρή και αμείλικτη, κατά τη γνώμη μου) αποτίμηση του έργου των MAREZ και των Συμβουλίων Καλής Διακυβέρνησης.

Ο Καπετάνιος,

Λίγη ιστορία, όχι πολύ, μόλις 30 χρόνια

Οι MAREZ και τα Συμβούλια Καλής Διακυβέρνησης δεν τα πήγαν και τελείως άσχημα. Πρέπει να θυμόμαστε πώς φτάσαμε σε αυτά. Για τους ζαπατιστικούς λαούς ήταν σαν ένα σχολείο πολιτικού γραμματισμού. Ένας αυτο-γραμματισμός.

Η πλειονότητα από εμάς δεν ξέραμε να διαβάζουμε, να γράφουμε ή να μιλάμε ισπανικά. Επιπλέον, μιλάμε διαφορετικές γλώσσες. Αυτό ήταν καλό, γιατί έτσι οι ιδέες και οι πρακτικές μας δεν μας ήρθαν από έξω, αλλά έπρεπε να ψάξουμε στα κεφάλια μας, στην ιστορία μας ως ιθαγενείς, στον τρόπο μας τέλος πάντων.

Δεν είχαμε ποτέ την ευκαιρία να αυτοκυβερνηθούμε. Πάντα μας κυβερνούσαν. Ακόμη και πριν από τους Ισπανούς, η αυτοκρατορία των Αζτέκων (την οποία η σημερινή κυβέρνηση αγαπά πολύ – νομίζω επειδή τους αρέσουν τα αυταρχικά άτομα) καταπίεζε πολλές γλώσσες και πολιτισμούς. Όχι μόνο σε αυτό που είναι σήμερα το Μεξικό, αλλά και στην περιοχή που είναι σήμερα η Κεντρική Αμερική.

Η κατάσταση στην οποία βρισκόμασταν ήταν κατάσταση θανάτου και απόγνωσης. Μας τα είχαν κλείσει όλα. Δεν υπήρχαν ούτε πόρτες, ούτε παράθυρα, ούτε ρωγμές. Σαν να ήθελαν να πνιγούμε. Έπρεπε λοιπόν να ανοίξουμε μια ρωγμή σε εκείνο τον τοίχο που μας έκλεινε και μας καταδίκαιζε. Σαν να ήταν όλα σκοτάδι και με το δικό μας αίμα ανάψαμε ένα μικρό φως. Αυτή ήταν η εξέγερση των ζαπατίστας, ένα μικρό φως στην πιο σκοτεινή νύχτα.

Μετά ήρθε η στιγμή που πολύς κόσμος ζήτησε να γίνει κατάπαυση του πυρός, να γίνουν συνομιλίες. Οι άνθρωποι στις πόλεις τα ξέρουν ήδη αυτά. Σε πολλούς

από αυτούς έχει συμβεί το ίδιο ακριβώς: οι κακές κυβερνήσεις δεν τηρούν ποτέ το λόγο τους. Και δεν το κάνουν γιατί είναι αυτές οι ίδιες οι κυβερνήσεις οι κύριοι καταπιεστές. Έπρεπε λοιπόν να επιλέξουμε αν θα περιμέναμε να τηρήσουν το λόγο τους κάποια στιγμή ή να την ψάξουμε μόνοι μας. Και επιλέξαμε να αναζητήσουμε τον δικό μας δρόμο.

Και λοιπόν, έπρεπε να οργανωθούμε για αυτό. Για 10 χρόνια οργανωνόμασταν και προετοιμαζόμασταν για να πάρουμε τα όπλα, να πεθάνουμε και να σκοτώσουμε. Και τότε προέκυψε ότι έπρεπε να οργανωθούμε για να ζήσουμε. Και η ζωή είναι ελευθερία. Και δικαιοσύνη. Και το να μπορούμε να αυτοκυβερνηθούμε ως λαοί, όχι ως μικρά παιδιά όπως μας θεωρούν οι κυβερνήσεις.

Τότε μας μπήκε στο μυαλό ότι πρέπει να φτιάξουμε μια κυβέρνηση που να υπακούει. Που πάει να πει, να μην κάνει ό,τι θέλει, αλλά να εκπληρώνει αυτά που λένε οι λαοί. Με άλλα λόγια, «να διοικεί υπακούοντας», που είναι η έκφραση που λογοκλοπούν οι ξεδιάντροποι του σήμερα (δεν κλέβουν δηλαδή μόνο διατριβές. Σημείωμα της σύνταξης).

Έτσι λοιπόν, με τους αυτόνομους δήμους μάθαμε ότι μπορούμε πράγματι να αυτοκυβερνηθούμε. Και αυτό έγινε εφικτό γιατί πολλοί άνθρωποι μας στήριξαν χωρίς ιδιοτέλεια, για να βρούμε τον δρόμο της ζωής. Με άλλα λόγια, αυτοί οι άνθρωποι δεν ήρθαν να δουν τι θα βγάλουν –όπως κάποιοι για τους οποίους φαντάζομαι θα διηγηθείς στους απέξω όταν θα μιλήσεις για τα 30 χρόνια–, αλλά πραγματικά δεσμεύτηκαν σε ένα σχέδιο ζωής. Υπήρξαν και εκείνοι που ήθελαν να μας πουν πώς πρέπει να το κάνουμε. Αλλά δεν πήραμε τα όπλα για να αλλάξουμε αφεντικό. Δεν υπάρχουν καλά αφεντικά. Υπήρξαν όμως και άλλοι άνθρωποι, που σεβάστηκαν τις σκέψεις μας, τον τρόπο μας.

Η αξία του λόγου

Όταν παίρνουμε τόση στήριξη, είναι μια δέσμευση για το τι κάνουμε. Αν είπαμε ότι χρειαζόμαστε στήριξη για να φτιάξουμε σχολεία και κλινικές, να προετοιμάσουμε λειτουργούς υγείας και εκπαίδευσης, για να δώσω ένα παράδειγμα, τότε πρέπει να τηρήσουμε αυτό που είχαμε πει. Με άλλα λόγια, δεν μπορούμε να λέμε ότι η στήριξη είναι για ένα πράγμα και να τη χρησιμοποιούμε για κάτι άλλο. Έπρεπε και πρέπει να είμαστε τίμιοι, γιατί αυτοί οι άνθρωποι δεν έρχονται για να μας εκμεταλλευτούν, αλλά για να μας εμπυχώσουν. Έτσι το είδαμε.

Έπρεπε λοιπόν να αντέξουμε τις επιθέσεις και τις βρωμιές από τις κακές κυβερνήσεις, από τους γαιοκτήμονες, από τις μεγάλες εταιρείες, που όλο και προ-

σπαθούσαν να μας δοκιμάσουν για να δουν αν μπορούμε να αντέξουμε ή αν εύκολα θα υποκύπταμε σε κάποια πρόκληση για να μας κατηγορήσουν μετά ότι λέμε ψέματα, ότι κι εμείς θέλουμε Εξουσία και χρήματα. Και αυτό με την Εξουσία είναι σαν μια ασθένεια που σκοτώνει τις καλές ιδέες και διαφθείρει, αρρωσταίνει δηλαδή τους ανθρώπους. Κι εκεί που έχεις έναν άνθρωπο που μοιάζει καλός, ε, με την Εξουσία τρελαίνεται. Ή ίσως ήταν ήδη τρελός και η Εξουσία τού γύμνωσε την καρδιά.

Σκεφτήκαμε λοιπόν ότι έπρεπε να οργανώσουμε, για παράδειγμα, την υγεία μας. Γιατί φυσικά είδαμε και βλέπουμε ότι αυτό που κάνει η κυβέρνηση είναι ένα μεγάλο ψέμα και το κάνει μόνο για να κλέβει και δεν ενδιαφέρεται αν πεθαίνουν άνθρωποι, ειδικά αν είναι ιθαγενείς.

Και συνέβη ότι, όταν ανοίξαμε αυτή τη ρωγμή στο σύστημα και κοιτάξαμε προς τα έξω, είδαμε πολλά πράγματα. Αλλά και πολύς κόσμος μας είδε. Και ανάμεσα σε αυτούς τους ανθρώπους, υπάρχουν και εκείνοι που μας κοίταξαν και πήραν το ρίσκο να μας βοηθήσουν και να μας στηρίξουν. Κι αν ήμασταν ψεύτες και δεν κάναμε αυτά που λέγαμε; Το διακινδύνευσαν όμως και έτσι δέσμευσαν κι εμάς.

Κοίτα, εκεί έξω, στις πόλεις, ο λόγος δεν έχει αξία. Τη μια στιγμή μπορούν να πουν κάτι και ένα λεπτό μετά να πουν το αντίθετο και σαν να μην είχε συμβεί τίποτα, χαλαρά. Υπάρχει, για παράδειγμα, αυτό που λένε «mañana»,⁸ τη μια μέρα το ένα και την άλλη μέρα το αντίθετο. Αλλά επειδή τους πληρώνει τον χειροκροτούν και χαίρονται γιατί τους δίνει ψίχουλα ελεημοσύνης, που δεν τα βγάζει καν από τη δουλειά του αλλά από αυτά που πληρώνουν οι εργαζόμενοι στις κυβερνήσεις με τους φόρους, που είναι σαν την «εκβιαστική προστασία» του ανοργάνωτου εγκλήματος.

Αυτός ο κόσμος λοιπόν μας στήριξε και ξεκινήσαμε σιγά σιγά με την προληπτική ιατρική. Εφόσον είχαμε ήδη ανακτήσει τη γη, βελτιώσαμε τη διατροφή μας, αλλά χρειαζόνταν περισσότερα. Η υγεία λοιπόν. Έπρεπε να ανακτήσουμε τη γνώση των βοτάνων, αλλά δεν αρκούσε, χρειαζόταν και η επιστήμη. Και ευτυχώς γιατρίνες και γιατροί, που τους λέμε «αδελφότητες» γιατί είναι σαν αδέρφια μας, μπήκαν στο πνεύμα και μας προσανατόλισαν. Έτσι γεννήθηκαν ή εκπαιδεύτηκαν οι πρώτες και οι πρώτοι εκπαιδευτές υγείας, αυτοί δηλαδή που προετοιμάζουν τους λειτουργούς της υγείας.

Και έπειτα υπάρχει και η εκπαίδευση, ειδικά τα ισπανικά. Γιατί για εμάς τα ισπανικά είναι πολύ σημαντικά, γιατί είναι σαν τη γέφυρα μέσω της οποίας

μπορούμε να επικοινωνήσουμε μεταξύ διαφορετικών γλωσσών και να κατανοήσουμε ο ένας την άλλη. Για παράδειγμα, αν μιλάς τσελτάλ, δυσκολεύεσαι να επικοινωνήσεις στη γλώσσα τσό'ολ, ή τσοτσίλ, ή τοχολαμπάλ, ή σόκε, ή μαμ, ή κιτσέ. Πρέπει λοιπόν να μάθεις ισπανικά. Και τα αυτόνομα σχολεία έπαιξαν πολύ σημαντικό ρόλο σε αυτό. Για παράδειγμα, η γενιά μας μιλάει ένα μπέρδεμα της γλώσσας μας με τα ισπανικά, δηλαδή όχι καλά, δηλαδή μιλάμε στραβά. Όμως υπάρχουν ήδη γενιές νέων, που μαθήτευσαν σε αυτόνομα σχολεία, που ξέρουν ισπανικά καλύτερα από κάποιους κατοίκους των πόλεων. Ο μακαρίτης ΣουπΜάρκος έλεγε ότι αυτές οι νέες και οι νέοι θα μπορούσαν να διορθώσουν γραπτά φοιτητών. Και εσύ ξέρεις ότι παλιά, για να κάνεις μια καταγγελία, έπρεπε να πας στη Γενική Διοίκηση για να τη γράψουν. Αλλά μετά, όχι πια. Σε κάθε αυτόνομη αρχή υπήρχε μία ή ένας γραφιάς, και αυτό λειτούργησε.

Έπειτα, η μία πρόοδος ωθεί την άλλη. Και λίγο αργότερα αυτοί οι νέοι και οι νέες ήθελαν περισσότερο, να μάθουν περισσότερο. Έτσι οργανώσαμε την υγεία μας σε κάθε χωριό, κάθε περιφέρεια και ζώνη. Προοδεύουμε σε κάθε τομέα της υγείας: μαιες, φαρμακευτικά φυτά, χειροπρακτικοί, εργαστήρια, οδοντίατροι, υπερηχογραφήματα μεταξύ άλλων, και υπάρχουν και κλινικές. Και το ίδιο και με τα σχολεία, δηλαδή με την εκπαίδευση. Λέμε σχολείο, γιατί η εκπαίδευση λείπει και σε εμάς τους μεγάλους, είναι πολύ ευρεία για εμάς η εκπαίδευση και όχι μόνο για τα παιδιά και τους εφήβους.

Επιπλέον, οργανώσαμε τη δουλειά στην παραγωγή γιατί ήδη είχαμε πάρει τη γη, που προηγουμένως βρισκόταν στα χέρια των γαιοκτημόνων. Και έτσι εργαζόμαστε οικογενειακά και συλλογικά στα χωράφια με το καλαμπόκι, τα φασόλια, τον καφέ, τα λαχανικά και στις φάρμες. Και με κάποια ζώα, τα οποία χρησιμοποιούνται περισσότερο για έκτακτες καταστάσεις οικονομικής ανάγκης και για τις γιορτές. Η συλλογική εργασία επέτρεψε την οικονομική ανεξαρτησία των συντροφισσών και αυτό έφερε πολλά περισσότερα πράγματα. Αλλά για αυτό έχουν ήδη μιλήσει οι ίδιες.

Ένα σχολείο

Με άλλα λόγια, θα μπορούσε κάποιος να πει ότι μάθαμε να αυτοκυβερνιόμαστε και έτσι μπορέσαμε να αφήσουμε στην άκρη κακές κυβερνήσεις και οργανώσεις που λένε ότι είναι αριστερές, προοδευτικές και δεν ξέρω τι άλλο. 30 χρόνια μαθαίνουμε τι σημαίνει να είσαι αυτόνομος, δηλαδή να αυτοδιευθυνόμαστε, να αυτοκυβερνιόμαστε. Και δεν ήταν εύκολο, γιατί όλες οι κυβερνήσεις που πέρασαν, το PRI, το PAN, το PRD, το PT, το VERDE και το MORENA, δεν έπαψαν να

επιδιώκουν την καταστροφή μας. Για το λόγο αυτό, η τωρινή κυβέρνηση, όπως και οι προηγούμενες, λέει ότι έχουμε ήδη εξαφανιστεί, ή ότι έχουμε ήδη φύγει, ή ότι είμαστε ήδη πολύ ηττημένοι, ή ότι δεν υπάρχει πλέον κανένας ζαπατίστας, ότι φύγαμε για τις Ηνωμένες Πολιτείες ή προς τη Γουατεμάλα. Αλλά, βλέπετε, εδώ είμαστε. Σε αντίσταση και εξέγερση.

Και το πιο σημαντικό πράγμα που μάθαμε στους MAREZ είναι ότι η αυτονομία δεν είναι θεωρία, συγγραφή βιβλίων και διαλέξεις. Είναι πράξη. Και πρέπει να την οικοδομούμε εμείς οι ίδιοι ως λαοί και όχι να περιμένουμε να έρθει κάποιος να το κάνει για εμάς.

Αυτό είναι, θα λέγαμε, το καλό με τους MAREZ: ένα σχολείο πρακτικής αυτονομίας.

Και τα Συμβούλια Καλής Διακυβέρνησης ήταν επίσης πολύ σημαντικά, γιατί με αυτά μάθαμε να ανταλλάσσουμε ιδέες για αγώνες με άλλα αδέρφια από το Μεξικό και τον κόσμο. Όπου είδαμε κάτι καλό το κρατήσαμε, και όπου όχι, το απορρίψαμε. Κάποιοι μας είπαν ότι πρέπει να υπακούμε όσα μας λένε. Πού θα μας έβγαζε αυτό; Εμείς βάλαμε τη ζωή μας σε κίνδυνο, με άλλα λόγια ό,τι πιο σημαντικό για μας: το αίμα των προηγούμενων και των επόμενων γενεών. Δεν είμαστε εδώ για να έρθει κάποιος να μας πει τι θα κάνουμε, ακόμα κι αν υποτίθεται ότι είναι σοφός. Με τα Συμβούλια Καλής Διακυβέρνησης (JBG) μάθαμε να συναντιόμαστε και να οργανώνουμε, να σκεφτόμαστε, να λέμε τη γνώμη μας, να προτείνουμε, να συζητάμε, να μελετάμε, να αναλύουμε και να αποφασίζουμε μόνες μας και μόνοι μας.

Έτσι, ανακεφαλαιώνοντας, σου λέω ότι οι MAREZ και τα JBG μας βοήθησαν να μάθουμε ότι η θεωρία χωρίς πρακτική είναι σκέτα λόγια. Και ότι πρακτική χωρίς θεωρία είναι σαν να περπατάς στα τυφλά. Και αφού δεν υπήρχε θεωρία γι' αυτό που είχαμε αρχίσει να κάνουμε, δηλαδή δεν υπήρχε σχετικό εγχειρίδιο ή βιβλίο, τότε έπρεπε κι εμείς να φτιάξουμε τη δική μας θεωρία. Σκοντάφτοντας φτιάξαμε τη θεωρία και την πράξη. Νομίζω ότι γι' αυτό οι θεωρητικοί και οι επαναστατικές πρωτοπορίες δεν μας συμπαθούν ιδιαίτερα, γιατί τους πήραμε απλώς τη δουλειά. Τους δείξαμε επίσης ότι άλλο είναι τα λόγια και άλλο η πραγματικότητα. Και εδώ είμαστε εμείς, οι αδαείς και οι οπισθοδρομικοί, όπως μας λένε, που δεν μπορούμε να βρούμε τον δρόμο μας επειδή είμαστε αγρότες. Αλλά εδώ είμαστε και, ακόμα κι αν μας αρνούνται, υπάρχουμε. Έτσι είναι.

Η πυραμίδα

Λοιπόν, στη συνέχεια ακολουθεί το κακό. Ή, περισσότερο από κακό, αυτό που απέδειξε, εκτός από τα εγγενή του ελαττώματα, ότι δεν είναι πια χρήσιμο για όσα θα ακολουθήσουν. Όπως μου λες, θα πούμε αργότερα πώς ξεκίνησε όλο αυτό, δηλαδή πώς μας μπήκε στο μυαλό, θα το δούμε αργότερα.

Το βασικό πρόβλημα είναι η καταραμένη πυραμίδα. Η πυραμίδα διαχωρίζει τις αρχές από τους λαούς, οι άνθρωποι και οι αρχές απομακρύνονται μεταξύ τους. Οι προτάσεις των αρχών δεν φτάνουν όπως πρέπει στον κόσμο, ούτε οι απόψεις των λαών φτάνουν στις αρχές.

Λόγω της πυραμίδας χάνονται πολλές πληροφορίες, οι κατευθυντήριες γραμμές, οι προτάσεις, η υποστήριξη ιδεών που εξηγούν οι συντρόφισσες και οι σύντροφοι της Παράνομης Επαναστατικής Ιθαγενικής Επιτροπής (CCRI). Τα Συμβούλια Καλής Διακυβέρνησης δεν τα μεταφέρουν πλήρως όλα αυτά, το ίδιο συμβαίνει όταν ενημερώνονται οι Αρχές των Αυτόνομων Εξεγερμένων Ζαπατιστικών Δήμων και το ίδιο επαναλαμβάνεται όταν οι MAREZ ενημερώνουν τις συνελεύσεις των χωριών, και τελικά αυτό συμβαίνει με τις αρχές των χωριών, όταν εξηγούν σε καθένα χωριό. Πολλές παραλείψεις πληροφοριών ή διαφορετικές ερμηνείες, ή προσθήκες που δεν υπήρχαν στο αρχικό.

Έγιναν πολλές προσπάθειες και για την εκπαίδευση των αρχών. Επίσης, κάθε 3 χρόνια έφευγαν και έμπαιναν νέα πρόσωπα. Αλλά ούτε η κύρια βάση των αρχών του χωριού είχε σωστή προετοιμασία. Δεν υπήρχε εναλλαγή. «Συλλογική διακυβέρνηση» το λέγαμε και δεν ανταποκρινόταν πλήρως σε αυτό, η δουλειά σπάνια γινόταν με αυτόν τον τρόπο, τόσο στους MAREZ όσο και στα JBG.

Είχε αρχίσει να αποκτούν την τάση να αποφασίζουν οι αρχές από μόνες τους, τόσο στους MAREZ όσο και στα JBG. Σαν να ήθελαν να παραμερίσουν τις 7 αρχές τού να διοικούν υπακούοντας.

Υπήρχαν και ΜΚΟ, που ήθελαν να γίνουν με το ζόρι αποδεκτά τα σχέδια που είχαν για τα JBG και τους MAREZ, ενώ δεν ήταν αυτό που χρειαζόταν ο κόσμος. Και άτομα που έρχονταν ως επισκέπτες, παραμένουν φίλοι μίας μόνο οικογένειας ή ενός χωριού και μόνο σε αυτούς έδιναν βοήθεια. Ορισμένοι άλλοι επισκέπτες ήθελαν να μας καθοδηγούν και να μας συμπεριφέρονται σαν να ήμασταν υπηρέτες τους. Ήμασταν αναγκασμένοι να τους θυμίζουμε με μεγάλη ευγένεια ότι είμαστε ζαπατίστας.

Υπήρξε επίσης, σε ορισμένους MAREZ και JBG, κακή διαχείριση των πόρων των λαών και, φυσικά, επιβλήθηκαν κυρώσεις.

Με άλλα λόγια, συνοψίζοντας, φάνηκε ότι η πυραμιδική δομή της διακυβέρνησης δεν είναι ο τρόπος. Δεν ήταν από τα κάτω, αλλά από τα πάνω.

Αν ο ζαπατισμός ήταν μόνο ο EZLN, θα ήταν εύκολο να δίνεις εντολές. Αλλά η κυβέρνηση πρέπει να είναι πολιτική, όχι στρατιωτική. Πρέπει λοιπόν ο λαός ο ίδιος να βρει τον δρόμο του, τον τρόπο του και τον χρόνο του. Πού και πότε καθετί. Ο στρατός πρέπει να είναι μόνο για την άμυνα. Η πυραμίδα μπορεί να είναι χρήσιμη για στρατιωτικούς σκοπούς, αλλά όχι για πολιτικούς σκοπούς. Αυτό είδαμε.

Σε άλλη περίπτωση θα πούμε πώς είναι η κατάσταση εδώ στην Τσιάπας. Προς το παρόν, λέμε απλά ότι είναι όπως οπουδήποτε αλλού. Είναι χειρότερα από ό,τι τα περασμένα χρόνια. Τώρα σκοτώνουν ανθρώπους στα σπίτια τους, στους δρόμους, στα χωριά τους. Και δεν υπάρχει κυβέρνηση που να βλέπει και να ακούει τα αιτήματα του λαού. Δεν κάνουν τίποτα γιατί είναι απλώς οι ίδιες οι κυβερνήσεις που εγκληματούν.

Όχι μόνο αυτό. Έχουμε ήδη πει ότι βλέπουμε πολλές δυστυχίες να έρχονται ή να είναι ήδη εδώ. Αν βλέπεις ότι θα βρέξει ή ότι ήδη πέφτουν οι πρώτες σταγόνες και ο ουρανός είναι μαύρος σαν την ψυχή ενός πολιτικού, τότε βγάξεις το νάιλον σου και ψάχνεις κάπου να πας. Το πρόβλημα είναι ότι δεν υπάρχει πουθενά να προστατευτείς. Πρέπει να φτιάξεις μόνη και μόνος σου το δικό σου καταφύγιο.

Το θέμα είναι ότι είδαμε ότι με τους MAREZ και τα JBG δεν θα μπορέσουμε να αντιμετωπίσουμε την καταιγίδα. Η Dení πρέπει να ζήσει και να μεγαλώσει, για να γεννηθούν και να ζήσουν και οι άλλες επτά γενιές.

Για όλα αυτά και για άλλα, μπήκαμε σε μια μεγάλη σειρά προβληματισμών και καταλήξαμε στο συμπέρασμα ότι το μόνο που μας μένει να κάνουμε όλοι οι λαοί είναι μια μεγάλη συζήτηση και ανάλυση για το πώς να αντιμετωπίσουμε τη νέα κακή κατάσταση και ταυτόχρονα πώς θα συνεχίσουμε να αυτοκυβερνιόμαστε. Έγιναν συναντήσεις και συνελεύσεις, περιοχή προς περιοχή, μέχρι να καταλήξουμε στην απόφαση ότι δεν θα υπάρχουν πλέον Συμβούλια Καλής Διακυβέρνησης ή Αυτόνομοι Εξεγερμένοι Ζαπατιστικοί Δήμοι. Και ότι χρειαζόμαστε μια νέα δομή, δηλαδή να προσαρμοστούμε διαφορετικά.

Φυσικά, αυτή η πρόταση δεν αφορά μόνο μια αναδιοργάνωση. Είναι επίσης μια νέα πρωτοβουλία. Μια νέα πρόκληση. Αλλά νομίζω ότι αυτά θα τα πούμε αργότερα.

Ανακεφαλαιώνοντας και χωρίς πολλά λόγια, οι MAREZ και τα JBG ήταν πολύ χρήσιμα σε εκείνη τη φάση. Αλλά ακολουθεί ένα άλλο βήμα και αυτά τα ρούχα είναι ήδη πολύ κοντά για εμάς, παλιόρουχα που ξεφτάνε και, παρόλο που τα δι-ορθώνεις, δεν κάνουν για τίποτα. Και θα έρθει κάποια στιγμή που δεν θα είναι τίποτα άλλο από ένα απλό ύφασμα.

Αυτό που κάναμε λοιπόν ήταν να κόψουμε την πυραμίδα. Οπότε, την κόψαμε από την άκρη. Ή μάλλον, τη γυρίσαμε ανάποδα.

Γιορτάζουμε το παρελθόν ή το μέλλον;

Πρέπει να συνεχίσουμε να προχωράμε μέσα στην καταιγίδα. Όμως έχουμε ήδη βρεθεί ως λαοί να βαδίζουμε με τα πάντα εναντίον μας.

Τον ερχόμενο Δεκέμβριο και τον Ιανουάριο δεν γιορτάζουμε τα 30 χρόνια της εξέγερσης. Για εμάς κάθε μέρα είναι γιορτή, γιατί είμαστε ζωντανοί και αγωνιζόμαστε.

Ας γιορτάσουμε το γεγονός ότι ξεκινάμε έναν δρόμο που θα μας πάρει τουλάχιστον 120 χρόνια, ίσως και περισσότερα. Είμαστε στον δρόμο για περισσότερα από 500 χρόνια, οπότε δεν είναι πολύ, λίγο περισσότερο από έναν αιώνα. Και αυτό δεν αλλάζει πλέον. Είναι, όπως λέει ο José Alfredo Jiménez, «ακριβώς εκεί πίσω από το λοφάκι».

Από τα βουνά του νοτιοανατολικού Μεξικού.

Εξεγερμένος υποδιοικητής Μοϊσές.

(Απόσπασμα της συνέντευξης που πραγματοποίησε ο Καπετάνιος Μάρκος, για τους Tercios Comras. Coryleft Μεξικό, Νοέμβριος 2023. Με την εξουσιοδότηση του JBG... ωχ αμάν, δεν υπάρχουν πια Συμβούλια... καλά εντάξει, του MAREZ... α, ούτε... Λοιπόν, το θέμα είναι ότι είναι πράγματι εξουσιοδοτημένος. Η συνέντευξη έγινε με τον παλιομοδίτικο τρόπο, δηλαδή όπως έκαναν οι δημοσιογράφοι, με τετράδιο και στυλό. Τώρα δεν πάνε καν επί τόπου για σημειώσεις, τις παίρνουν από τα κοινωνικά δίκτυα. Ναι, τι κρίμα.)

Πιστοποιώ.

Ο καπετάνιος, χορεύοντας την cumbia «Sopa de Caracol» [σούπα σαλιγκαριού]. Ανάθεμα τη λάσπη!

Onceava parte:

Mientras tanto, en las montañas del sureste mexicano...

Noviembre de 2023

Ενδέκατο Μέρος:

Εν τω μεταξύ, στα βουνά του νοτιοανατολικού Μεξικού...

<https://vimeo.com/885523029>

Βίντεο παραγωγής των Tercios Compras [των ζαπατιστικών μέσων ενημέρωσης].
Βουνά του νοτιοανατολικού Μεξικού. Copyleft Νοέμβριος του 2023. Ακούγεται
το τραγούδι των Lennon και McCartney "With a Little Help from My Friends".
Διασκευή: Joe Cocker

Doceava Parte: Fragmentos

Subcomandante Insurgente Moisés

Δωδέκατο Μέρος:

Θραύσματα

Αποσπάσματα μιας επιστολής του Εξεγερμένου Υποδιοικητή Μοϊσές που στάλθηκε, πριν από λίγους μήνες, σε μια γεωγραφία μακρινή σε απόσταση και κοντινή στη σκέψη.

«Ζαπατιστική Επιτροπή Έκτη.

Μεξικό.

Απρίλιος 2023.

(...)

Γιατί τότε λοιπόν θα συνέβαινε κάτι τέτοιο, ότι δηλαδή, μπροστά στην τρομερή καταιγίδα που μαίνεται ήδη σε κάθε γωνιά του πλανήτη, ακόμη και σε εκείνες που θεωρούνταν ασφαλείς από κάθε κακό, εμείς δεν βλέπουμε την καταιγίδα.

Θέλω να πω, δεν βλέπουμε μόνο την καταιγίδα και την καταστροφή, τον θάνατο και τον πόνο που φέρνει μαζί της. Βλέπουμε επίσης και αυτό που ακολουθεί. Θέλουμε να γίνουμε ο σπόρος που θα ριζώσει σε ένα μέλλον που δεν πρόκειται να δούμε, και που με τη σειρά του θα γίνει χορτάρι, που και πάλι δεν θα δούμε.

Η κλίση των ζαπατίστας, αν κάποιος μας ζητάει επίμονα έναν λακωνικό ορισμό, είναι λοιπόν “να είμαστε ένας καλός σπόρος”.

Δεν σκοπεύουμε να μεταβιβάσουμε στις επόμενες γενιές μια αντίληψη για τον κόσμο. Δεν σκοπεύουμε να κληροδοτήσουμε τις δυστυχίες μας, τις μνησικακίες, τους πόνους μας, τις φοβίες ή τις συμπάθειές μας. Ούτε θέλουμε να γίνουν ένας καθρέφτης που απεικονίζει λίγο-πολύ αυτό που εμείς θεωρούμε ότι είναι καλό ή κακό.

Αυτό που θέλουμε είναι να κληροδοτήσουμε ζωή. Τι θα κάνουν οι άλλες γενιές με αυτήν, θα είναι δική τους απόφαση και, πάνω απ’ όλα, δική τους ευθύνη. Όπως κι εμείς που κληρονομήσαμε ζωή από τους προγόνους μας, πήραμε αυτό

που θεωρήσαμε πολύτιμο και αναλάβουμε ένα καθήκον. Και, φυσικά, είμαστε εμείς οι ίδιοι υπεύθυνοι για την απόφαση που πήραμε, για ό,τι κάνουμε για να εκπληρώσουμε αυτό το καθήκον και για τις συνέπειες των πράξεων και των παραλείψεών μας.

Όταν λέμε ότι “δεν είναι απαραίτητο να κατακτήσουμε τον κόσμο, αρκεί να τον φτιάξουμε από την αρχή”, απομακρυνόμαστε, οριστικά και αμετάκλητα, από τις τρέχουσες και τις προηγούμενες πολιτικές αντιλήψεις. Ο κόσμος που βλέπουμε απέχει πολύ από το να είναι τέλειος. Αλλά είναι καλύτερος, χωρίς καμία αμφιβολία. Ένας κόσμος όπου ο καθένας, όποιος κι αν είναι, ζει χωρίς ντροπή, χωρίς να διώκεται, να σακατεύεται, να φυλακίζεται, να σκοτώνεται, να περιθωριοποιείται, να καταπιέζεται.

Πώς ονομάζεται αυτός ο κόσμος; Ποιο είναι εκείνο το σύστημα που τον συντηρεί ή κυριαρχεί; Λοιπόν, αυτό θα το αποφασίσουν, ή δεν θα το αποφασίσουν, εκείνοι που θα ζήσουν σε αυτόν.

Ένας κόσμος όπου οι προσπάθειες ηγεμονισμού και ομογενοποίησης θα παίρνουν μαθήματα από αυτά που προκάλεσαν σε αυτήν την εποχή και σε άλλες εποχές, και θα αποτυγχάνουν σε αυτόν τον κόσμο που έρχεται.

Ένας κόσμος στον οποίο η ανθρωπότητα δεν θα προσδιορίζεται από την ισότητα (η οποία απλώς κρύβει τον διαχωρισμό όσων “δεν είναι ίσοι”), αλλά από τη διαφορετικότητα.

Ένας κόσμος όπου η διαφορετικότητα δεν θα διώκεται, αλλά θα γιορτάζεται. Ένας κόσμος όπου οι ιστορικές αφηγήσεις δεν θα είναι οι ιστορίες αυτών που κερδίζουν, γιατί κανείς δεν κερδίζει.

Ένας κόσμος όπου οι ιστορίες που θα αφηγούνται οι άνθρωποι, είτε στην προσωπική ζωή, είτε στις τέχνες, είτε στον πολιτισμό, θα μοιάζουν με αυτές που μας έλεγαν οι γιαγιάδες και οι παππούδες μας, ιστορίες που δεν διδάσκουν ποιος κέρδισε, γιατί κανείς δεν κέρδισε, άρα κανείς δεν έχασε.

Αυτές οι ιστορίες που μας έδωσαν τη δυνατότητα να φανταστούμε τρομερά και θαυμάσια πράγματα και που με αυτές, ανάμεσα στη βροχή και τη μυρωδιά του μαγειρεμένου καλαμποκιού, του καφέ και του καπνού, καταφέραμε να φανταστούμε έναν ανολοκλήρωτο κόσμο, ναι, και αδέξιο επίσης, αλλά πολύ καλύτερο από τον κόσμο όπου υπέφεραν και υποφέρουν οι πρόγονοί μας και οι σύγχρονοί μας.

Δεν σκοπεύουμε να κληροδοτήσουμε νόμους, οδηγίες χρήσεως, κοσμοθεωρίες, κατηχήσεις, κανόνες, διαδρομές, προορισμούς, βήματα, εταιρείες, κάτι που, αν κοιτάξετε προσεκτικά, φιλοδοξούν να κάνουν σχεδόν όλες οι πολιτικές προτάσεις.

Η δική μας πρόθεση είναι απλούστερη και τρομερά πιο δύσκολη: θέλουμε να κληροδοτήσουμε ζωή.

(...)

Επειδή βλέπουμε ότι αυτή η τρομερή καταιγίδα, με τις πρώτες της θύελλες και βροχές να χτυπούν ήδη ολόκληρο τον πλανήτη, φτάνει πολύ γρήγορα και πολύ δυνατά. Οπότε γι’ αυτό δεν εστιάζουμε στο άμεσο. Ή το κάνουμε, αλλά σύμφωνα με αυτό που βλέπουμε μακροπρόθεσμα. Η δική μας άμεση πραγματικότητα καθορίζεται ή ανταποκρίνεται σε δύο πραγματικότητες: μία του θανάτου και της καταστροφής, που θα φέρει στην επιφάνεια τον χειρότερο εαυτό των ανθρώπων, ανεξάρτητα από την κοινωνική τους τάξη, το χρώμα, τη φυλή, την κουλτούρα, τη γεωγραφία, τη γλώσσα, το ανάστημά τους – και η άλλη του να ξαναρχίσουμε πάνω στα ερείπια ενός συστήματος που έκανε αυτό που ξέρει καλύτερα, δηλαδή να καταστρέφει.

Γιατί λέμε ότι τον εφιάλτη που είναι ήδη εδώ και θα χειροτερέψει, θα τον ακολουθήσει το ξύπνημα; Λοιπόν, επειδή υπάρχουν εκείνοι που, όπως και εμείς, είμαστε αποφασισμένοι να δούμε αυτήν την πιθανότητα. Ελάχιστη, είναι αλήθεια. Αλλά κάθε μέρα και ανά πάσα στιγμή, παντού, αγωνιζόμαστε για να μπορέσει αυτή η ελάχιστη πιθανότητα να μεγαλώσει και, ακόμη κι αν είναι μικρή και ασήμαντη –όπως ένας μικροσκοπικός σπόρος–, να μεγαλώσει και, μια μέρα, να γίνει το δέντρο της ζωής που ή θα έχει όλα τα χρώματα ή δεν θα υπάρχει καθόλου.

Δεν είμαστε οι μόνοι. Σε αυτά τα 30 χρόνια έχουμε περιηγηθεί σε πολλούς κόσμους, διαφορετικούς σε τρόπους, χρόνους, γεωγραφίες, ιστορίες και ημερολόγια. Όμοιους μόνο στην αποφασιστικότητα και στο αλλόκοτο βλέμμα που είναι στραμμένο σε έναν χρόνο “εκτός εποχής” που θα έρθει, όχι ως πεπρωμένο, όχι από θεϊκό σχέδιο, όχι επειδή κάποιος χάνει για να κερδίσει κάποιος άλλος. Όχι, θα γίνει επειδή δουλεύουμε γι’ αυτό, αγωνιζόμαστε γι’ αυτό, ζούμε και πεθαίνουμε γι’ αυτό.

Και τότε θα υπάρχει ένα λιβάδι, θα υπάρχουν λουλούδια, δέντρα, ποτάμια και ζώα όλων των ειδών. Και θα υπάρχει χορτάρι γιατί θα υπάρχουν ρίζες. Και θα

υπάρχει ένα κορίτσι, ένα αγόρι, ένα παιδί που θα είναι ζωντανό. Και θα έρθει η μέρα που θα πρέπει να αναλάβει την ευθύνη για την απόφαση που θα πάρει σχετικά με το τι θα κάνει με αυτή τη ζωή.

Αυτό δεν είναι η ελευθερία;

(...)

Και θα σας πούμε την ιστορία της ιθαγενούς γυναίκας με ρίζες Μάγια, άνω των 40 ετών, που έπεσε δεκάδες φορές όταν μάθαινε να οδηγεί ένα ποδηλατάκι. Όμως, όσες φορές έπεσε τόσες και σηκώθηκε, και τώρα οδηγεί ένα κανονικό ποδήλατο και, με αυτό, θα φτάσει στα μαθήματα θεραπευτικών φυτών.

[Την ιστορία] του λειτουργού υγείας που θα φτάσει εγκαίρως σε μια απομακρυσμένη κοινότητα χωρίς ασφαλτοστρωμένο δρόμο, για να χορηγήσει ορό κατά του δηλητηρίου σε έναν ηλικιωμένο άνδρα που δέχθηκε επίθεση από οχιά παυασα.

Της ιθαγενούς γυναίκας, αυτόνομης [ζαπατιστικής] αρχής, που, με τη φούστα και το σακιδιό της, θα φτάσει εγκαίρως σε μια συνέλευση των “ως γυναίκες που είμαστε” και θα μπορέσει να κάνει μια ομιλία για τη γυναικεία υγιεινή.

Και ότι, ακόμα κι όταν δεν υπήρχε όχημα, ούτε βενζίνη, ούτε οδηγός, ούτε βατός δρόμος, η υγεία, στο μέτρο της ανάπτυξής μας και των δυνατοτήτων μας, θα φτάσει σε μια παράγκα σε μια γωνιά της ζούγκλας Λακαντόνα.

Μια παράγκα όπου, γύρω από τη φωτιά, με βροχή και χωρίς ηλεκτρικό, θα φτάσει η λειτουργός εκπαίδευσης, επίσης με ποδήλατο, και, μέσα στη μυρωδιά του καλαμποκιού που μαγειρεύεται, του καφέ και του καπνού, θα ακούσει μια ιστορία τρομερή και υπέροχη, που λέγεται με τη φωνή και τη γλώσσα μιας γριάς γυναίκας. Και σ’ αυτή την ιστορία θα μιλάει για τον Βοτάν, που δεν ήταν ούτε άντρας ούτε γυναίκα ούτε άλλοη. Και που δεν ήταν ένας, αλλά πολλοί. Και θα την ακούσει να λέει: “αυτό είμαστε, Βοτάν, φύλακας και καρδιά του λαού”.

Και που, μετά στο σχολείο, αυτή η λειτουργός εκπαίδευσης θα διηγηθεί στα αγόρια και τα κορίτσια ζαπατίστας αυτή την ιστορία. Εντάξει, μάλλον μια εκδοχή από αυτό που θυμάται ότι άκουσε, επειδή δεν ακουγόταν καλά λόγω του θορύβου της βροχής και της πνιχτής φωνής της γυναίκας που διηγούνταν την ιστορία.

Και για την “cumbia του ποδηλάτου” που θα δημιουργήσει κάποιο νεανικό μουσικό συγκρότημα και που θα μας απαλλάξει όλους από το να ακούμε την “cumbia del sarito” [“cumbia του βατραχιού”] για πολλοστή φορά.

Και οι νεκροί μας, στους οποίους οφείλουμε τιμή και ζωή, θα πουν ίσως “ωραία, επιτέλους μπήκαμε στην εποχή του τροχού”. Και τη νύχτα θα κοιτάζουν τον έναστρο ουρανό, χωρίς σύννεφα να τον κρύβουν, και θα λένε “Ποδήλατα! Και μετά, θα έρθουν τα διαστημόπλοια”. Και θα γελάνε, το ξέρω. Και κάποιος ζωντανός θα ανοίξει ένα μαγνητόφωνο και θα ακουστεί μια cumbia που όλοι, ζωντανοί και νεκροί, ελπίζουμε να μην είναι η “la del moño colorado” [“αυτή με τον κόκκινο φιόγκο”].

(...)

Από τα βουνά του νοτιοανατολικού Μεξικού.

Στο όνομα των αγοριών, των κοριτσιών, των ανδρών, των γυναικών και των άλλων ζαπατίστας.

Εξεγερμένος Υποδιοικητής Μοϊσές.

Γενικός Συντονιστής του “Ταξιδιού για τη Ζωή”.

Μεξικό, Απρίλιος 2023».

Τα αποσπάσματα αυτά έχουν ληφθεί από το πρωτότυπο, και με την άδεια του αποστολέα και του παραλήπτη.

Πιστοποιώ.

Ο Καπετάνιος.

Νοέμβριος 2023

Δέκατο Τρίτο Μέρος:

Δύο αγώνες ποδοσφαίρου, μία και η αυτή εξέγερση

«Το ποδόσφαιρο είναι η συνέχιση της πολιτικής με άλλα μέσα»

Don Durito de La Lacandona («DD», για ζητήματα νομικής φύσεως)

Νοέμβριος 2023.

I. Παραμονές του Ταξιδιού για τη Ζωή - κεφάλαιο Ευρώπη

Δεχτήκαμε μία ποδοσφαιρική πρόκληση από μία γυναικεία ομάδα της Ευρώπης που αντιστέκεται και αγωνίζεται.

Ο ΣουπΓκαλεάνο έχει αυτοχριστεί «προπονητής» της ομάδας «Ixchel-Ramona», που αποτελείται από γυναίκες πολιτοφύλακες. Όπως αρμόζει, ο Σουπ έχει μελετήσει την αντίπαλη ομάδα. Συγκεντρώνει τις συντρόφισσες που θα κάνουν το ταξίδι. Αναλύει με κάθε λεπτομέρεια τις ικανότητες και τα χαρακτηριστικά κάθε παίκτριας. Πηγαίνει στον Υποδιοικητή Μοϊσές και του λέει τι προβλέπει: «θα μας κάνουν κομματάκια». Ο ΣουμπΜοί τον κοιτάζει μ' ένα ύφος «και λοιπόν;», σαν να το θεωρεί δεδομένο. Όμως ο μακαρίτης πλέον είχε κάτι ακόμα να πει: «Έχω όμως ένα μυστικό σχέδιο, όπως λέει η Dení. Με αυτό, θα φέρουμε επανάσταση στο ποδόσφαιρο και θα επαναπροσδιορίσουμε την ουσία του: το παιχνίδι».

Ο Εξεγερμένος Υποδιοικητής Μοϊσές, συντονιστής του ταξιδιού, είναι αρκετά απασχολημένος με τις διαδικασίες της προετοιμασίας, τα πιστοποιητικά γέννησης, τα διαβατήρια και τον σχεδιασμό της διαδρομής που θα ακολουθηθεί, οπότε αφήνει τον ΣουπΓκαλεάνο να προχωρήσει «κατά τη διακριτική του ευχέρεια». Ο μετέπειτα μακαρίτης χαμογελάει και λέει: «Διακριτικός είναι το δεύτερο επώνυμό μου» (μη με ρωτήσετε ποιο ήταν το πρώτο επώνυμό του γιατί θα χρειαζόταν πολλές σελίδες για να το εξηγήσω).

Ο κατοπινός μακαρίτης ξεκινά την προετοιμασία της γυναικείας ομάδας. Αλλά για να πετύχει η στρατηγική του, χρειάζεται την υποστήριξη του τρομερού, τρο-

Treceava Parte: DOS PARTIDOS DE FÚTBOL Y UNA MISMA REBELDÍA

ИЛТИҚАС 13

Noviembre de 2023

μακτικού και τεράστιου «Κομάντο Ποπκόρν»,¹ το οποίο, εκείνη την εποχή, προσπαθεί να ανοίξει μια τρύπα στο πλοίο εκπαίδευσης στο οποίο προετοιμαζόταν η επονομαζόμενη «Μοίρα 421». Τα παιδιά, απογοητευμένα από το γεγονός ότι, πριν τελειώσουν το σκάψιμο κάτω από την ίσαλο γραμμή, το πλοίο έχει μετατραπεί σε ένα επιβλητικό δικινητήριο αεροπλάνο, πήγαν να συμβουλευτούν τον ΣουπΓκαλέανο για το τι θα μπορούσαν να κάνουν για να βάλουν φωτιά στο αεροσκάφος. Ο Σουπ τους έπεισε ότι δεν ήταν σκόπιμο να το κάψουν, ότι ήταν προτιμότερο να περιμένουν μέχρι τη στιγμή που θα είναι εν πτήση για να το καταρρίψουν από μέσα. Ο αγαπημένος Amado και ο Chinto έφεραν αντιρρήσεις: άμα πέσει το αεροπλάνο, θα πέσει και το Κομάντο Ποπκόρν. Ο Σουπ απάντησε ότι δεν ήταν ώρα να ασχοληθούμε με μικροπράγματα. Άλλωστε, το Κομάντο, αξίζει να το επαναλάβουμε, ήταν επιφορτισμένο με υψηλότερα καθήκοντα από το να σαμποτάρει ένα αεροπορικό ταξίδι που ούτε καν η αγορά των εισιτηρίων του είχε ολοκληρωθεί, για να μην πούμε για την έλλειψη διαβατηρίων και για το γεγονός ότι η πλειοψηφία της επονομαζόμενης «Αερομεταφερόμενη Ομάδα Η Εκτός Εποχής» ζαλιζόταν ακόμα και σε ένα καμiónι.

Το Κομάντο Ποπκόρν, ο Σουπ, ο Τσοτς, ο Τραγόν και η Πελούσα² συγκεντρώθηκαν στο άκρως μυστικό καταφύγιο που βρισκόταν στο υπόστεγο του Πούι στην περιοχή Τσοτς Τσοχ, και προχώρησαν στην τελειοποίηση των λεπτομερειών αυτού που, έκτοτε, θα γινόταν γνωστό παγκοσμίως ως «Λαμπρό και Εξαιρετικό Σχέδιο για να Νικήσουμε έναν Αντίπαλο Καλύτερα Προετοιμασμένο, Εκπαιδευμένο και Εξοπλισμένο από Εμάς» (ΛΕΣΝΑΚΠΕΕΕ, το ακρωνύμιό του), με τον υπότιτλο «Και που έχουν καλύτερη τεχνική και έλεγχο της μπάλας».

Η άκρως απόρρητη συνάντηση συνεχίστηκε κανονικά. Δηλαδή, ο Chuy πήρε το γλειφιτζούρι τσαμόι³ της Lurita, η Verónica έδωσε ένα χαστούκι στον Chuy και, σαν να ήταν η Ανώτατη Κυβέρνηση, κράτησε για τον εαυτό της το γλειφιτζούρι του Chuy, που ήταν πριν της Lurita και τώρα δικό της. Ο Chinto και ο αγαπημένος Amado επέμεναν ότι τα ποδήλατά τους είχαν χαλάσει «έτσι απλά» και ότι ο Monarca έπρεπε να τα φτιάξει. Η Πελούσα, ο Τραγόν και ο Τσοτς έψαχναν στο

1. Στο πρωτότυπο: temible, terrible y terrorífico «Comando Palomitas» (φοβερού, τρομερού και τρομακτικού «Κομάντο Ποπκόρν»). Επιλέξαμε μια μη ακριβή, κατά ένα μέρος, απόδοση, ώστε να ανταποκρίνεται στις δύο αναφορές στη συνέχεια του κειμένου: «το “τρεις φορές Τ” Κομάντο Ποπκόρν» και «το ΤΤΤ Κομάντο Ποπκόρν».

2. Ο Τσοτς, ο Τραγόν και η Πελούσα είναι τρία σκυλάκια που συνήθως συνοδεύουν το Κομάντο Ποπκόρν στις επιδρομές του.

3. Μεξικάνικο γλυκό, που έχει άλλοτε τη μορφή γλειφιτζουριού με ξυλάκι και άλλοτε φρουτοχυμού.

τραπέζι για μπισκότα, και ο Σουπ έδινε ένα σεμινάριο για το «Πώς να κερδίσεις έναν ποδοσφαιρικό αγώνα όταν όλα είναι εναντίον σου».

Το φαινομενικό χάος υποχώρησε όταν ο Σουπ έβγαλε, ποιος ξέρει από πού, ένα κουτί «Choki La Galleta Diabólica [Choki Το Διαβολικό Μπισκότο]», και μόνο τότε –αφού καθάρισαν πέντε πακέτα– μοιράστηκαν οι αποστολές, έγινε το χρονοδιάγραμμα και μπούκωσαν το έκτο πακέτο «προς τιμήν των μελλοντικών πεσό-ντων». «Και πεσουσών», αισθάνθηκε την υποχρέωση να προσθέσει ο Chuy, μόνο και μόνο για να δεχτεί από τη Verónica ένα ακόμα χαστούκι τού στυλ «η ισότητα των φύλων δεν ισχύει στη δυστυχία». Η Lurita επιδοκίμασε την κίνηση με το γλειφιτζούρι τσαμόι που της είχε δώσει ο Σουπ για να σταματήσει να κλαίει.

Πήγαν λοιπόν το «τρεις φορές Τ» Κομάντο Ποπκόρν, ο Σουπ και η σκυλίτσα πτέρυγα του Κομάντο στο σπορείο, βρήκαν εκεί τις συγκεντρωμένες γυναίκες της πολιτοφυλακής, και τους εξηγήθηκε και εξασκήθηκαν στο νέο «παθητικό-επιθετικό» σχήμα, το οποίο, όπως άρμοζε, είχε ως πρωταγωνιστικό πυρήνα το περίφημο Κομάντο.

Ακολουθώντας τον παλιό και δοκιμασμένο κανόνα των ζαπατίστας «Μην παίζεις με τους κανόνες του εχθρού», ο Σουπ ανέπτυξε ένα είδος μείγματος ράγκμπι, μαζί με δραματουργία του δέκατου ένατου αιώνα, κάτι από Άνιμε, από χολιγουντιανό κινηματογράφο με κάτι από Κάννες, λίγο ιμπρεσιονισμό του Μονέ, μια πρέζα Άλαν Πόε ανακατεμένη με Κόναν Ντόιλ, κάτι από το έπος του Θερβάντες, τη συνοπτικότητα του Τζόις, την οπτική γωνία του Μπουγιουέλ, μια πρέζα Μπρεχτ ανακατεμένη με Μπέκετ, τα μπαχαρικά των τάκος αλ παστόρ, μια cumbia πολύ υποτονική, την Anita Tijoux⁴ και την Shadia Mansour⁵ να γκρεμίζουν τα σύνορα –Λευτεριά στην Παλαιστίνη–, και, εντάξει, δεν τα σημείωσα όλα, αλλά το μόνο που έλειπε ήταν η μπάλα.

Η συγκεκριμένη στρατηγική είχε 3 παραλλαγές:

Η πρώτη ήταν ότι η Verónica θα άρπαζε μια ζαπατιστική κούκλα και θα κατευθυ-

4. Η Anita Tijoux γεννήθηκε το 1977 στη Γαλλία από γονείς πολιτικούς εξόριστους από τη Χιλή. Είναι τραγουδίστρια και μουσικός, φεμινίστρια και αντικαπιταλιστρια. Υποστηρίζει σθεναρά τον αγώνα για την απελευθέρωση της Παλαιστίνης.

5. Η Shadia Mansour, γεννημένη το 1985 στην Αγγλία από γονείς Παλαιστίνιους, είναι γνωστή ως «η πρώτη κυρία του αραβικού χιπ-χοπ». Οι στίχοι της επικρίνουν την πολιτική του ισραηλινού κράτους και υποστηρίζουν την παλαιστινιακή αντίσταση. Το 2014 η Mansour συνεργάστηκε με την Anita Tijoux στο τραγούδι «Somos Sur» (Είμαστε Νότος), που αναφέρεται στη σημασία ενός παγκόσμιου κινήματος αντίστασης.

νόταν αποφασιστικά προς το αντίπαλο τέρμα, θα στεκόταν μπροστά στην τερματοφύλακα και θα της μιλούσε στα τσό'ολ. Η τερματοφύλακας, φυσικά, δεν θα καταλάβαινε τίποτα, αλλά εκεί θα ήταν η Lupita και η Esperanza Zapatista που θα μετέφραζαν με νοήματα ότι το κορίτσι της έδινε την κούκλα. Και η Esperanza [Ελπίδα], όπως λέει και το όνομά της, θα προσφερόταν να τους βγάλει μια φωτογραφία όλες μαζί με το κορίτσι και την κούκλα. Για τη φωτογραφία, θα της έλεγε να αφήσει την μπάλα, γιατί η Verónica ήθελε να την αγκαλιάσει. Μόλις θα γινόταν αυτό, η Esperanza θα κλώτσαγε την μπάλα «στο βάθος της εστίας» και όλη η ομάδα θα φώναζε «Γκολ!». Εξασκήθηκαν σ' αυτό αμέτρητες φορές με επιτυχία. Το μόνο που δεν μπορούσαν να καταφέρουν ήταν να μην αρπάξει η Verónica την κούκλα από την τερματοφύλακα και να φύγει τρέχοντας.

Η δεύτερη παραλλαγή αφορούσε την περίπτωση όπου η τερματοφύλακας των ζαπατίστας έπαιρνε την μπάλα, την έβαζε κάτω από τη φανέλα της, σαν να ήταν έγκυος, και άρχιζε να περπατάει. Όλη η ζαπατιστική ομάδα έτρεχε να την βοηθήσει και να την πάει στις ιατρικές υπηρεσίες. Βέβαια, επειδή βρισκόνταν σε ξένο έδαφος, οι συντρόφισσες έκαναν λάθος και πήγαιναν μπροστά στην αντίπαλη εστία, όπου, ως εκ θαύματος, η τερματοφύλακας των ζαπατίστας «ξαλάφρωνε» από την μπάλα, η οποία κυλούσε και περνούσε μετά βίας τη γραμμή του αντίπαλου τέρματος, γεννώντας ένα γκολ τέτοιο που σε κάνει να ξεχνάς τον Μέσι και τον Κριστιάνο. Εν τω μεταξύ, το TTT Κομάντο Ποπκόρν περικύκλωνε την αδελφή που ήταν υπεύθυνη για τον πίνακα του σκορ, για να την «παροτρύνει» να μετρήσει το γκολ που επιτεύχθηκε «χάρη στη θυσία της συντρόφισσας ζαπατίστα και του στρογγυλού μωρού της».

Η τρίτη παραλλαγή είχε ένα ρίσκο για την πρωταγωνίστρια, αφού έπρεπε να προσποιηθεί ότι λιποθυμούσε. Δοκιμάστηκε μόνο μία φορά στο σπορείο, επειδή το έδαφος εκεί είναι αμμοχάλικο (πέτρα και άμμος) και υπήρχε η ελπίδα ότι στο αντίπαλο γήπεδο θα έχει γρασίδι. Η συντρόφισσα έπρεπε να λιποθυμήσει στη μέση του γηπέδου. Ο Υποδιοικητής Μοϊσές, ανάστατος, θα έτρεχε να δει τη συντρόφισσα και μαζί του θα ξεσηκωνόταν όλος ο ζαπατιστικός πάγκος. Όλες οι συντρόφισσες θα φώναζαν, στις αντίστοιχες μητρικές τους γλώσσες, να έρθουν οι ιατρικές υπηρεσίες. Όπως ήταν αναμενόμενο, ο αντίπαλος δεν θα είχε ιατρική υπηρεσία, οπότε θα χρειαζόταν να έχουμε εκ των προτέρων ένα φορείο. Τότε, η διαιτητής θα καλούσε τους τραυματιοφορείς, αλλά ο Σουμπ Μοϊσές θα επικαλούνταν τα έθιμα των ιθαγενών λαών, οπότε οι ίδιες οι ζαπατίστας θα σήκωναν το λιπόθυμο κορίτσι και θα το έβαζαν στο φορείο. Μπερδεμένες καθώς θα ήταν από τον πόνο και τη στεναχώρια που έβλεπαν την αδελφή τους να πέφτει στη μάχη, οι γυναίκες της πολιτοφυλακής δεν θα έφταναν στον πάγκο

μεταφέροντας το φορείο, οπότε θα κατέληγαν στο αντίπαλο τέρμα. Εκείνη τη στιγμή, οι πρώτοι θεοί, αυτοί που γέννησαν τον κόσμο, θα έκαναν τη δουλειά τους και η τραυματισμένη συντρόφισσα θα ξυπνούσε χωρίς να χρειαστεί να τη φιλήσει κανένας αρσενικός βάτραχος, πληβείος ή αριστοκράτης, θα έβρισκε τη μπάλα στα πόδια της, ακριβώς πάνω στη γραμμή του τέρματος και με μια κλωτσιά θα σφράγιζε τη μοίρα της. Ενθουσιασμένες, όπως ήταν αναμενόμενο, που έβλεπαν τη συντρόφισσά τους να έχει σωθεί, οι γυναίκες της πολιτοφυλακής θα φώναζαν «Γκοοολ!». Την ίδια στιγμή, το Κομάντο Ποπκόρν θα βρισκόταν ήδη κάτω από τον πίνακα του σκορ για να εξασφαλίσει ότι θα γιορταστεί η ζωή.

Την τέταρτη παραλλαγή δεν την πολυθυμάμαι –ξέρω ότι είπα πως ήταν τρεις, αλλά δεν ήταν τέσσερις οι σωματοφύλακες;–, αν και ήταν παρόμοια σε πνεύμα, δημιουργικότητα και σκανταλιά με τις άλλες τρεις.

Σύμφωνα με όσα μου αφηγήθηκαν μετά την επιστροφή τους οι γυναίκες της πολιτοφυλακής, στις περιοχές που αποκαλούν «Ιταλία» και «Ισπανικό Κράτος», οι αντίπαλες αδελφές κατάλαβαν γρήγορα προς τα πού πήγαινε το πράγμα και άρχισαν να παίζουν με το ίδιο στυλ. Δεν ξέρω αν θα μπορούσε να χαρακτηριστεί από τη FIFA ως ποδόσφαιρο, αλλά, κρίνοντας από τις φωτογραφίες και τα βίντεο που μου έδειξαν, ήταν γιορτή. Το αποτέλεσμα: καμιά δεν κέρδισε και καμιά δεν έχασε... και η Verónica επέστρεψε με την κούκλα που, κατά πάσα πιθανότητα, ανήκε στον μακαρίτη πια ΣουπΓκαλεάνο. Όχι, δεν του την έδωσε πίσω.

«Και αυτό ήταν το μήνυμα για τις γεωγραφίες όλου του κόσμου: μην παίζετε με τους κανόνες του εχθρού σας, φτιάξτε τους δικούς σας κανόνες», μου δήλωσε ο ΣουπΓκαλεάνο πριν αφήσει την τελευταία του πνοή.

*

II. Πόσες Κύπριοι χωράνε σε έναν αγώνα ποδοσφαίρου;

Αυτό μου το είπε ο Εξεγερμένος Υποδιοικητής Μοϊσές, όταν μου διηγήθηκε λεπτομέρειες και ιστορίες από το λεγόμενο «κεφάλαιο Ευρώπη» του Ταξιδιού για τη Ζωή. Τα παρακάτω είναι όσα κατάφερα να συγκρατήσω από την, γεμάτη θαυμασμό και σεβασμό, αφήγηση του Υποδιοικητή Μοϊσές.

«Υπάρχει μια γεωγραφία που ονομάζεται Κύπρος. Και λοιπόν, είναι διαιρεμένη, δηλαδή κομματιασμένη. Υπάρχουν Κύπριοι, υπάρχουν Ελληνοκύπριοι, υπάρχουν Τουρκοκύπριοι και δεν θυμάμαι πόσοι άλλοι που ονομάζονται Κύπριοι. Οι καπιταλιστές χώρισαν αυτή τη γη, την κομμάτιασαν. Και κομμάτιασαν επίσης τους ανθρώπους της, τη γλώσσα της, την ιστορία της, τον πολιτισμό της. Και κατέληξε,

αν και είναι ένα μικρό νησί, όλοι οι λεφτάδες να το θέλουν, και, όπως κάνουν συνήθως, το χωρίζουν, αλλά η κάθε μεριά θέλει τη μεριά του άλλου. Με άλλα λόγια, ανάμεσα στους ισχυρούς και τους πολέμους τους, παγιδεύονται οι λαοί.

Λοιπόν, σε αυτή τη γεωγραφία που ονομάζεται Κύπρος υπάρχει μια ποδοσφαιρική ομάδα.⁶ Έχει καλούς παίκτες και είναι επαγγελματίες. Δηλαδή, η δουλειά τους είναι να παίζουν ποδόσφαιρο. Λοιπόν, χάνουν αρκετούς αγώνες και βρίσκονται μεταξύ τους για να το αναλύσουν και λένε ότι χάνουν επειδή η στρατηγική των αγώνων είναι λάθος. Πηγαίνουν και το λένε στον ιδιοκτήτη της ομάδας, δηλαδή στο αφεντικό, ότι γι' αυτό το λόγο χάνουν, ότι αυτοί έχουν σκεφτεί μια καλύτερη στρατηγική και έτσι θα κερδίζουν πιο πολλούς αγώνες.

Το αφεντικό, δηλαδή ο ιδιοκτήτης της ομάδας, τους κοιτάζει υποτιμητικά και τους λέει: "Κερδίζετε ή χάνετε κατά πώς με βολεύει. Μερικές φορές με βολεύει να χάνετε, κι έτσι θα παραμείνει".

Οι παίκτες ξέρουν να παίζουν καλά, αλλά έχουν και καλή καρδιά. Έτσι, όπως λένε, ξεσηκώνονται. Το λένε αντίσταση και εξέγερση, αλλά στη δική τους γλώσσα. Και στέλνουν τον ιδιοκτήτη της ομάδας, δηλαδή το αφεντικό, στο διάολο. Φτιάχνουν, λοιπόν, τη δική τους ποδοσφαιρική ομάδα. Και οργανώνονται και χτίζουν το δικό τους γήπεδο. Αυτή η γη είναι χωρισμένη, οπότε, στη μέση, τη λένε "γη του κανενός", κι εκεί χτίζουν το γήπεδό τους και μετά καλούν όποιον θέλει να παίξει και να προπονηθεί να το κάνει. Οι άλλες ομάδες και σύλλογοι που αγωνίζονται τους υποστηρίζουν και οργανώνονται καλά. Δεν έχει σημασία αν είσαι Κύπριος, Ελληνοκύπριος, Τουρκοκύπριος ή Κύπριος-δεν-ξέρω-τι. Δεν υπάρχει καμία είσπραξη, είναι εθελοντικό ό,τι θέλει να δώσει ο καθένας. Οπότε, όπως λένε, δεν έχει σημασία η αμοιβή. Έτσι, κάθε τόσο κάνουν τους αγώνες τους και δεν υπάρχουν διαχωρισμοί εθνικοτήτων, θρησκειών, σημαίων, υπάρχει μόνο ποδόσφαιρο. Και είναι σαν γιορτή.

Με άλλα λόγια, όπως λένε, αυτά τα αδέρφια γκρέμισαν τα σύνορα που είχαν φτιάξει τα αφεντικά και οι ιδιοκτήτες».

«Δηλαδή είναι σαν να έφτιαξαν το καρακόλ τους. Έχουν ένα ποδοσφαιρικό κα-

6. Η αφήγηση του Υποδιοικητή Μοϊσές είναι μια ιστορία από το μέλλον. Είναι η σύνθεση της πραγματικής ιστορίας μιας επαγγελματικής ομάδας από την Κύπρο (την οποία οργάνωσαν οι οπαδοί της ενάντια στις επιθυμίες του αφεντικού της) και των πολλών συναντήσεων συντρόφων και συντροφισών από όλο το νησί, που πραγματοποιούνται τα τελευταία χρόνια στη «νεκρή ζώνη» (στη «γη του κανενός»). Εκεί πραγματοποιήθηκε και τμήμα των εκδηλώσεων του Ταξιδιού για τη Ζωή στην Κύπρο.

ρακόλ! Τους είπα, γιά να δούμε πότε θα μπορέσουμε να παίξουμε έναν αγώνα εκεί στη γη τους ή εδώ στη γη του κανενός», λέει ο Εξεγερμένος Υποδιοικητής Μοϊσές, φωνή των ζαπατιστικών κοινοτήτων, επικεφαλής του EZLN και συντονιστής του Ταξιδιού για τη Ζωή.

-*-

Εντάξει. Να έχουμε υγεία, και μακάρι τα παιχνίδια, όπως και τα ποδήλατα, να μην είναι ανταγωνισμός αλλά αφορμή για να ζήσουμε μαζί ανάμεσα σε διαφορετικούς ανθρώπους.

Πιστοποιώ.

Από τα βουνά του νοτιοανατολικού Μεξικού.

Ο Καπετάνιος.

Μεξικό, Νοέμβριος 2023. 40, 30, 20, 10, 2 χρόνια μετά.

<https://vimeo.com/887775636>

Μουσική: «Somos Sur», ερμηνεύουν οι Ana Tijoux και Shadia Mansour.

Εικόνες από τον ποδοσφαιρικό αγώνα ανάμεσα στην ομάδα Ixchel-Ramona και τις αντίπαλες ιταλίδες αδελφές, στη γεωγραφία που αποκαλούν Ρώμη, Ιταλία, τον Νοέμβριο του 2021. Διανθισμένο με εικόνες από την κινητοποίηση των ζαπατιστικών λαών ενάντια στους πολέμους, το 2022. Tercios Compras. Copyleft Νοέμβριος 2023

**Δέκατο Τέταρτο Μέρος και Δεύτερη Προειδοποίηση Προσέγγισης:
Η (άλλη) Αρχή του Αποκλειόμενου Τρίτου¹**

Νοέμβριος 2023.

Η συνάντηση έλαβε χώρα πριν από ένα χρόνο. Ένα ξημέρωμα του Νοεμβρίου. Έκανε κρύο. Ο Εξεγερμένος Υποδιοικητής Μοϊσές έφτασε στην καλύβα του Καπετανάτου (ναι, μην μπερδεύεστε, τότε ήδη ο ΣουπΓκαλεάνο είχε πεθάνει, απλώς ο θάνατός του δεν είχε δημοσιοποιηθεί). Η συνάντηση με τις διοικήτριες και τους διοικητές είχε τελειώσει αρκετά αργά, και ο ΣουμπΜοϊ ξέκλεψε χρόνο για να περάσει και να με ρωτήσει πώς πήγαινε η ανάλυση που έπρεπε να παρουσιαστεί την επόμενη μέρα στη συνέλευση. Η σελήνη προχωρούσε τεμπέλικα προς το πρώτο της τέταρτο και ο παγκόσμιος πληθυσμός άγγιζε τα 8 δισεκατομμύρια. Στο τετράδιό μου υπήρχαν τρεις σημειώσεις:

Ο πλουσιότερος άνθρωπος του Μεξικού, ο Κάρλος Σλιμ, απευθυνόμενος σε μια ομάδα φοιτητών: «αυτό που βλέπω τώρα για όλους εσάς είναι ένα Μεξικό ευημερίας, με βιώσιμη ανάπτυξη, με πολλές ευκαιρίες δημιουργίας θέσεων εργασίας και οικονομικής δραστηριότητας» (10 Νοεμβρίου 2022). (Σημείωση: ίσως αναφέρεται στο Οργανωμένο Έγκλημα ως δραστηριότητα που δημιουργεί απασχόληση. Και, επιπλέον, με εξαγωγίμα εμπορεύματα.)

«(...) ο αριθμός των ανθρώπων που αυτή τη στιγμή έχουν δηλωθεί ως εξαφανισμένοι στο Μεξικό, από το 1964 μέχρι σήμερα, ανέρχεται πλέον σε 107.201· δηλαδή, 7 χιλιάδες περισσότεροι από ό,τι τον περασμένο Μάιο, όταν και ξεπεράστηκε το ορόσημο των 100.000» (7 Νοεμβρίου 2022). (Σημείωση: να αναζητηθούν οι Αναζητήτριες.²)

1. Η Αρχή του Αποκλειόμενου Τρίτου ή Αρχή του Αποκλειόμενου Μέσου είναι μία από τις Αρχές της Λογικής που πρωτοδιατύπωσε ο Αριστοτέλης. Σύμφωνα με αυτήν, δύο αντιφατικές προτάσεις δεν μπορεί να είναι και οι δύο ορθές ή και οι δύο λανθασμένες. Αν η μία είναι ορθή, η άλλη είναι λανθασμένη και το αντίστροφο – και δεν υπάρχει τρίτο ενδεχόμενο.

2. Las Buscadoras (Οι Αναζητήτριες): Γυναίκες και συλλογικότατες γυναικών που αναζητούν συγγενείς τους που τα καθεστώτα έχουν «εξαφανίσει» ως πολιτικούς αντίπαλους.

Ο ΟΗΕ υπολογίζει τον αριθμό των Παλαιστίνιων κρατούμενων στο Ισραήλ περίπου στις 5.000, ανάμεσά τους 160 παιδιά, σύμφωνα με την Ειδική Εισηγήτρια της υπόθεσης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στα κατεχόμενα παλαιστινιακά εδάφη από το 1967. Ο Νετανιάχου ορκίζεται αρχηγός κυβέρνησης για τρίτη φορά (Νοέμβριος 2022). (Σημείωση: όποιος σπέρνει ανέμους, θερίζει θύελλες.)

*

Μια ρωγμή ως εγχείρημα

Δεν είναι η πρώτη φορά που ασχολούμασταν με το θέμα. Για την ακρίβεια, τα τελευταία φεγγάρια ήταν μία σταθερά: η διάγνωση που θα βοηθούσε τη συνέλευση να πάρει μια απόφαση σχετικά με το «τι έπεται». Είχαν περάσει μήνες συζητώντας το, αλλά η ιδέα-πρόταση του Εξεγερμένου Υποδιοικητή Μοϊσές δεν κατάφερε να πάρει μορφή, να συγκεκριμενοποιηθεί. Ήταν, ακόμα, κάτι σαν προαίσθημα.

– Το θέμα δεν είναι ότι όλες οι πόρτες είναι κλειστές, άρχισα. – Είναι ότι δεν υπάρχουν πόρτες. Όλες αυτές που μοιάζουν «πραγματικές» δεν οδηγούν πουθενά αλλού παρά στο σημείο εκκίνησης. Οποιαδήποτε απόπειρα να τις ακολουθήσει κανείς είναι απλώς μια διαδρομή μέσα σε έναν λαβύρινθο, ο οποίος, στην καλύτερη περίπτωση, σε οδηγεί στην αρχή. Στη χειρότερη, στην εξαφάνιση.

Άρα; ρώτησε ο ΣουμπΜόι ανάβοντας ένα ακόμα τσιγάρο.

– Λοιπόν, πιστεύω ότι έχεις δίκιο, το μόνο που μένει είναι να ανοίξουμε μια ρωγμή. Δεν έχει νόημα να ψάχνουμε σε άλλη κατεύθυνση. Πρέπει να φτιάξουμε μια πόρτα. Θα πάρει καιρό, σίγουρα. Και το κόστος θα είναι μεγάλο. Αλλά ναι, είναι εφικτό. Όμως όχι οποιαδήποτε. Αυτό που σκέφτεστε, κανείς, ποτέ. Ακόμα κι εγώ δεν πίστευα ότι θα άκουγα ποτέ κάτι τέτοιο, είπα.

Ο ΣουμπΜόι παρέμεινε για λίγο σκεπτικός, κοιτάζοντας το δάπεδο της καλύβας που ήταν γεμάτο αποτσίγαρα, καπνό από πίπα, καμένα σπύρια, υγρή λάσπη και κάποια σπασμένα κλαδάκια.

Κατόπιν σηκώθηκε και, πηγαίνοντας προς την πόρτα, είπε μόνο: «Τέλος πάντων, μένει να δούμε... κι ό,τι λείπει, λείπει».

*

Η αποτυχία ως στόχος

Για να καταλάβετε τι σήμαινε αυτός ο σύντομος διάλογος, οφείλω να σας εξηγήσω ένα μέρος της δουλειάς μου ως καπετάνιου. Σε αυτή την περίπτωση, μια δουλειά που κληρονόμησα από τον μακαρίτη ΣουπΓκαλέανο, ο οποίος με τη σειρά του την παρέλαβε από τον μακαρίτη ΣουπΜάρκος.

Είναι μια δουλειά άχαρη, σκοτεινή και επίπονη: να προβλέπω τη ζαπατιστική αποτυχία.

Αν κάποιος σχεδιάζουν μια πρωτοβουλία, εγώ ψάχνω όλα αυτά που θα μπορούσαν να την κάνουν να αποτύχει, ή, τουλάχιστον, να μειώσουν τον αντίκτυπό της. Ψάχνω το αντίθετο και αντιφατικό. Θα μπορούσαμε να το πούμε «Μάρκος Κοντρέρας». ³ Είμαι λοιπόν ο ανώτερος και μοναδικός εκπρόσωπος της «πεσιμιστικής πτέρυγας» του ζαπατισμού.

Ο στόχος είναι να επιτεθώ στις πρωτοβουλίες, με κάθε είδους αντιρρήσεις, ήδη από τη στιγμή που γεννιούνται. Υποθέτουμε ότι αυτό προκαλεί την τελειοποίηση και ισχυροποίηση της πρότασης, είτε αυτή είναι οργανωτική και εσωτερικής φύσης, είτε είναι κάποια εξωτερική πρωτοβουλία, είτε συνδυασμός των δύο.

Για να μιλήσω ξεκάθαρα: ο ζαπατισμός προετοιμάζεται για την αποτυχία. Δηλαδή, φαντάζεται το χειρότερο σενάριο. Έχοντας αυτόν τον ορίζοντα ως προοπτική, καταστρώνονται όλα τα σχέδια και καθορίζονται με κάθε λεπτομέρεια οι προτάσεις.

Για να συλλάβουμε αυτές τις «μελλοντικές αποτυχίες», χρησιμοποιούμε τις επιστήμες που βρίσκονται στη διάθεσή μας. Πρέπει να ψάξουμε παντού (κι όταν λέω «παντού», εννοώ παντού, ακόμα και στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης με τις στρατιές των bot, τα fake news και τα κόλπα που χρησιμοποιούν για να εξασφαλίσουν «ακόλουθους»), να αποκτήσουμε τη μεγαλύτερη δυνατή ποσότητα δεδομένων και πληροφοριών, να τις διασταυρώσουμε και έτσι να φτάσουμε στη διάγνωση του πώς θα ήταν η τέλεια καταιγίδα και τα αποτελέσματά της.

Πρέπει να καταλάβετε ότι στόχος δεν είναι η κατασκευή μιας βεβαιότητας, αλλά μιας τρομερής υπόθεσης. Όπως θα το έθετε ο μακαρίτης: «ας υποθέσου-

3. Contregra/a: Αυτός, αυτή που είναι πάντα κόντρα. Παιχνίδι με την περσόνα του Ελίας Κοντρέρας, ερευνητή-ντετέκτιβ των ζαπατίστας στο μυθιστόρημα *Ανήσυχτοι Νεκροί* (Κι ό,τι λείπει, λείπει) που συνέγραψαν ο Πάκο Ιγνάθιο Τάμπο II και ο Εξεγερμένος Υποδιοικητής Μάρκος (Άγρα, 2005).

με ότι όλα θα πάνε κατά διαόλου». Αντίθετα με ό,τι μπορεί να πιστεύετε, αυτή η καταστροφή δεν περιλαμβάνει την εξαφάνισή μας αλλά κάτι χειρότερο: την εξαφάνιση του ανθρώπινου είδους. Ή τουλάχιστον, όπως το ξέρουμε σήμερα.

Φανταζόμαστε αυτήν την καταστροφή και αρχίζουμε να αναζητούμε δεδομένα που να την επιβεβαιώνουν. Πραγματικά δεδομένα, όχι τις προφητείες του Νοστράδαμου ή τη βιβλική Αποκάλυψη ή άλλα παρόμοια. Δηλαδή, επιστημονικά δεδομένα. Οπότε, ανατρέχουμε σε επιστημονικές δημοσιεύσεις, χρηματοοικονομικά στοιχεία, τάσεις, καταγραφές συμβάντων, και πολλές δημοσιεύσεις.

Έχοντας ως αφετηρία αυτό το υποθετικό μέλλον, ξεκινά ένα ρολόι που μετράει αντίστροφα.

*

Η Αρχή του Αποκλειόμενου Τρίτου

Έχοντας ήδη σκιαγραφημένη την εικόνα της κατάρρευσης και του αναπόφευκτού της, μπαίνει σε εφαρμογή η αρχή του αποκλειόμενου τρίτου.

Όχι, δεν είναι η γνωστή. Αυτή εδώ είναι μια επινόηση του μακαρίτη ΣουπΜάρκος. Όταν ήταν υπολοχαγός, έλεγε ότι, σε περίπτωση σφάλματος, πρώτα έπρεπε να προσπαθήσει κανείς μια λύση· δεύτερον, μια διόρθωση· και τρίτον, ε! λοιπόν δεν υπήρχε τρίτον: το συμπέρασμα ήταν ότι «δεν υπήρχε θεραπεία». Αργότερα τελειοποίησε αυτήν την αρχή, μέχρι να φτάσει σε αυτήν που σας παρουσιάζω τώρα: **όταν μια υπόθεση τεκμηριώνεται από αληθινά δεδομένα και επιστημονική ανάλυση, προχωρούμε στην αναζήτηση δύο στοιχείων που να έρχονται σε αντίφαση με την προαναφερθείσα υπόθεση, με την ουσία της. Αν αυτά τα δύο στοιχεία βρεθούν, δεν ψάχνουμε πλέον το τρίτο· πρέπει τότε ή να επαναδιατυπώσουμε την υπόθεση ή να την θέσουμε αντιμέτωπη με τον πιο άτεγκτο κριτή: την πραγματικότητα.**

Ξεκαθαρίζω ότι, όταν οι ζαπατίστας λένε «η πραγματικότητα», περιλαμβάνουν τις παρεμβάσεις τους σε αυτήν την πραγματικότητα. Αυτό που εσείς ονομάζετε «πράξη».

Εφαρμόζω λοιπόν αυτόν τον κανόνα. Αν βρω τουλάχιστον δύο στοιχεία που αντιφάσκουν με την υπόθεσή μου, τότε εγκαταλείπω την αναζήτηση, παρατάω αυτή την υπόθεση, και ψάχνω άλλη.

Η περίπλοκη υπόθεση

Η υπόθεσή μου είναι: δεν υπάρχει πια θεραπεία.

Σημειώσεις:

Η ισορροπημένη συνύπαρξη μεταξύ ανθρώπου και φύσης είναι πλέον αδύνατη. Στην αντιπαράθεση θα κερδίσει όποιος έχει περισσότερο χρόνο: η φύση. Το κεφάλαιο έχει μετατρέψει τη σχέση με τη φύση σε αντιπαράθεση, σε έναν πόλεμο λεηλασίας και καταστροφής. Ο στόχος αυτού του πολέμου είναι ο αφανισμός του αντιπάλου, της φύσης στην προκειμένη περίπτωση (συμπεριλαμβανομένης της ανθρωπότητας). Με το κριτήριο της «προγραμματισμένης απαξίωσης» (ή «προβλεπόμενης λήξης») το εμπόρευμα «άνθρωποι» λήγει σε κάθε πόλεμο.

Η λογική του κεφαλαίου είναι αυτή του μέγιστου κέρδους με τη μεγαλύτερη ταχύτητα. Αυτό προκαλεί τη μετατροπή του συστήματος σε μια γιγάντια μηχανή αποβλήτων, συμπεριλαμβανομένων των ανθρώπων. Στην καταιγίδα, κοινωνικές σχέσεις διαταράσσονται και το μη παραγωγικό κεφάλαιο πετάει εκατομμύρια ανθρώπους στην ανεργία και, από εκεί, στην «εναλλακτική απασχόληση» στο έγκλημα και στη μετανάστευση. Η καταστροφή των εδαφών συμπεριλαμβάνει και την ερήμωση. Το «φαινόμενο» της μετανάστευσης δεν είναι το προοίμιο της καταστροφής, είναι η επιβεβαίωσή της. Η μετανάστευση παράγει το φαινόμενο των «εθνών μέσα στα έθνη», μεγάλα караβάνια μετακινούμενων που συγκρούονται με τσιμεντένια, αστυνομικά, στρατιωτικά, εγκληματικά, γραφειοκρατικά, φυλετικά και οικονομικά τείχη.

Όταν γίνεται λόγος για τη μετανάστευση, λησμονιέται η άλλη μετανάστευση που προηγείται στο ημερολόγιο. Αυτή των αυτόχθονων λαών μέσα στα ίδια τους τα εδάφη, που τώρα μετατρέπονται σε εμπορεύματα. Δεν έχει μετατραπεί ο παλαιστινιακός λαός σε μετανάστη που πρέπει να εκδιωχθεί από την ίδια του τη γη; Δεν συμβαίνει το ίδιο με τους αυτόχθονες λαούς του κόσμου;

Στο Μεξικό, για παράδειγμα, οι γηγενείς κοινότητες είναι ο «παράξενος εχθρός» που τολμά «να βεβηλώσει» το έδαφος του τσιφλικιού του συστήματος, που εκτείνεται μεταξύ της κοιλάδας του ποταμού Μπράβο και του ποταμού Σουτσιάτε.⁴ Για την καταπολέμηση αυτού του «εχθρού» υπάρχουν χιλιάδες στρατιώ-

4. Πρόκειται για τους δύο ποταμούς που οριοθετούν τα σύνορα του μεξικανικού κράτους, ο Ρίο Μπράβο (ή Ρίο Γκράντε για τους κατοίκους των ΗΠΑ) στον βορρά και ο Σουτσιάτε στα νότια σύνορα με τη Γουατεμάλα.

τες και αστυνομικοί, μεγαλεπήβολα έργα, εξαγορά συνειδήσεων, καταστολή, εξαφανίσεις, δολοφονίες και μια πραγματική βιομηχανία κατασκευής ενόχων (πρβ. <https://frayba.org.mx/>). Η δολοφονία του αδερφού μας Samir Flores Sobranes και των δεκάδων υπερασπιστών της φύσης χαρακτηρίζουν το σημερινό κυβερνητικό σχέδιο.

Ο «φόβος για τον άλλο» έχει φτάσει σε επίπεδα απόλυτης παράνοιας. Οι ελλείψεις, η φτώχεια, οι αντιξοότητες και το έγκλημα έχουν ως υπαίτιό τους ένα ολόκληρο σύστημα, αλλά τώρα η ευθύνη μεταφέρεται στον μετανάστη που πρέπει να καταπολεμηθεί μέχρι να εξοντωθεί.

Στην «πολιτική» υπάρχουν εναλλακτικές και προσφορές, η μία πιο ψεύτικη από την άλλη. Νέες λατρείες, εθνικισμοί –νέοι, παλιοί ή ανακυκλωμένοι–, η νέα θρησκεία των κοινωνικών δικτύων και οι νεο-προφήτες τους: οι «ινφλουένσερς». Και πόλεμος, πάντα πόλεμος.

Η κρίση της πολιτικής είναι η κρίση των εναλλακτικών λύσεων στο χάος. Η ξέφρενη διαδοχή των κυβερνήσεων της δεξιάς, της άκρας δεξιάς, του ανύπαρκτου κέντρου, και αυτού που αλαζονικά αποκαλείται «αριστερά», είναι απλά η αντανάκλαση μιας μεταβαλλόμενης αγοράς: αν υπάρχουν νέα μοντέλα κινητών τηλεφώνων, γιατί όχι και «νέες» πολιτικές επιλογές;

Τα Έθνη-Κράτη μετατρέπονται σε εκτελωνιστές του κεφαλαίου. Δεν υπάρχουν κυβερνήσεις, υπάρχει μόνο μία *Border Patrol* [Συνοριακή Περίπολος] με διαφορετικά χρώματα και διαφορετικές σημαίες. Η διαμάχη ανάμεσα στο «Καλοθρεμμένο Κράτος» και το «Απισχνασμένο Κράτος» είναι μόνο μια αποτυχημένη απόκρυψη της πρωτογενούς του φύσης: της καταστολής.

Το κεφάλαιο αρχίζει να αντικαθιστά τον νεοφιλελευθερισμό ως θεωρητικό-ιδεολογικό άλλοθι, με το λογικό του επακόλουθο: τον νεομαλθουσιανισμό. Δηλαδή, τον πόλεμο αφανισμού μεγάλων πληθυσμών για να επιτευχθεί η ευημερία της σύγχρονης κοινωνίας. Ο πόλεμος δεν είναι μια αρρυθμία της μηχανής, είναι η «τακτική συντήρηση» που διασφαλίζει τη λειτουργία και τη διάρκειά της. Η ριζική μείωση της ζήτησης για να αντισταθμίσει τους περιορισμούς της προσφοράς.

Δεν πρόκειται για έναν κοινωνικό νεοδαρβινισμό (οι δυνατοί και οι πλούσιοι γίνονται δυνατότεροι και πλουσιότεροι, και οι αδύναμοι και οι φτωχοί γίνονται ασθενέστεροι και φτωχότεροι) ή για μια *Ευγονική*, που ήταν ένα από τα ιδεολογικά άλλοθι του ναζιστικού πολέμου για την εξόντωση του εβραϊκού λαού. Ή

όχι μόνο. Πρόκειται για μια παγκόσμια εκστρατεία εξόντωσης της πλειοψηφίας του πληθυσμού στον κόσμο: αυτής των ανθρώπων που δεν κατέχουν τίποτα. Να τους στερήσει και τη ζωή. Αν οι πόροι του πλανήτη δεν είναι αρκετοί και δεν υπάρχει ένας εφεδρικός πλανήτης (ή δεν έχει βρεθεί ακόμη, αν και εργάζονται σε αυτή την κατεύθυνση), τότε χρειάζεται να μειωθεί δραστικά ο πληθυσμός. Να αδειάσει ο πλανήτης μέσω της ερήμωσης και της αναδιάταξης, όχι μόνο ορισμένων εδαφών αλλά ολόκληρου του κόσμου. Μια Νάκμπα για ολόκληρο τον πλανήτη.

Αν το σπίτι δεν μπορεί πια να επεκταθεί και δεν είναι πλέον εφικτό να γίνουν περισσότεροι όροφοι· αν οι κάτοικοι του υπογείου θέλουν να ανέβουν στο ισόγειο, να κάνουν επιδρομή στην αποθήκη με τα τρόφιμα, και τι τρομερό! δεν σταματούν να αναπαράγονται· αν οι «οικολογικοί» ή οι «αιεφόροι παράδεισοι» (στην πραγματικότητα είναι απλώς τα «δωμάτια πανικού» του κεφαλαίου) δεν επαρκούν· αν αυτοί του πρώτου ορόφου θέλουν τα δωμάτια του δεύτερου και ούτω καθεξής· με λίγα λόγια, αν ο «σύγχρονος πολιτισμός» και ο πυρήνας του (η ατομική ιδιοκτησία των μέσων παραγωγής, κυκλοφορίας και κατανάλωσης) βρίσκεται σε κίνδυνο... τότε πρέπει να εκδιωχθούν κάποιοι ένοικοι, ξεκινώντας από αυτούς του υπογείου, μέχρι να επιτευχθεί «η ισορροπία».

Αν ο πλανήτης εξαντλείται σε πόρους και εδάφη, αυτό που ακολουθεί είναι ένα είδος «δίαιτας» για να μειωθεί η παχυσαρκία του πλανήτη. Η αναζήτηση άλλου πλανήτη έχει απρόβλεπτες δυσκολίες. Φυσικά και προβλέπεται ένας αγώνας για το διάστημα, αλλά η επιτυχία του παραμένει άγνωστη. Οι πόλεμοι, από την άλλη, έχουν αποδείξει την «αποτελεσματικότητά» τους.

Η κατάκτηση εδαφών έφερε την εκθετική αύξηση των «πλεοναζόντων», των «αποκλεισμένων» ή των «αναλώσιμων». Συνεχίζονται οι πόλεμοι για τη διανομή. Οι πόλεμοι έχουν ένα διπλό πλεονέκτημα: αναζωογονούν την πολεμική παραγωγή και τις θυγατρικές της και εξαλείφουν αυτά τα πλεονάσματα με γρήγορο και ανεπανόρθωτο τρόπο.

Οι εθνικισμοί όχι μόνο θα αναδυθούν ξανά ή θα αποκτήσουν νέα πνοή (εξ ου και η παλινδρόμηση των ακροδεξιών πολιτικών προτάσεων), αλλά είναι και η απαραίτητη πνευματική βάση για τους πολέμους. «*Ο υπεύθυνος για τις ελλείψεις σου είναι ο διπλάνος σου. Γι' αυτό χάνει η ομάδα σου*». Η λογική των «φανατικών», των «οπαδικών συνδέσμων» και των «χούλιγκαν» –εθνικών, φυλετικών, θρησκευτικών, πολιτικών, ιδεολογικών, έμφυλων– ενθαρρύνει μεσαιούς, μεγάλους και μικρούς σε μέγεθος πολέμους, αλλά με τον ίδιο σκοπό, της κάθαρσης.

Επομένως: ο καπιταλισμός δεν εκπνέει, απλώς μετασχηματίζεται.

Το Έθνος-Κράτος έχει πάψει εδώ και καιρό να εκπληρώνει τη λειτουργία του ως επικράτεια-κυβέρνηση-πληθυσμός με κοινά χαρακτηριστικά (γλώσσα, νόμισμα, νομικό σύστημα, πολιτισμό κ.λπ.). Τα Έθνη-Κράτη είναι τώρα οι στρατιωτικές θέσεις ενός μόνο στρατού, αυτού του καρτέλ του κεφαλαίου. Στο σημερινό παγκόσμιο εγκληματικό σύστημα, οι κυβερνήσεις είναι «τοπικά αφεντικά» που διατηρούν τον έλεγχο μιας περιοχής. Ο πολιτικός αγώνας, εκλογικός ή μη, είναι για να φανεί ποιος θα γίνει το «τοπικό αφεντικό». Η διαδικασία πώλησης «προστασίας» γίνεται μέσα από τους φόρους και τους προϋπολογισμούς για τις εκστρατείες και την εκλογική διαδικασία. Το ανοργάνωτο έγκλημα χρηματοδοτεί έτσι την αναπαραγωγή του, αν και η αδυναμία του να προσφέρει ασφάλεια και δικαιοσύνη στους υποτελείς του γίνεται όλο και πιο εμφανής. Στη σύγχρονη πολιτική, τα αφεντικά των εθνικών καρτέλ αποφασίζονται μέσω εκλογών.

Από αυτή τη δέσμη των αντιφάσεων δεν αναδύεται καμία νέα κοινωνία. Η επερχόμενη καταστροφή δεν θα επιφέρει το τέλος του καπιταλιστικού συστήματος, αλλά μια διαφορετική έκφραση του ληστρικού του χαρακτήρα. Το μέλλον του κεφαλαίου είναι το ίδιο με το πατριαρχικό παρελθόν και παρόν του: εκμετάλλευση, καταστολή, λεηλασία και περιφρόνηση. Για κάθε κρίση, το σύστημα έχει πάντα πρόχειρο έναν πόλεμο ως τρόπο επίλυσής της. Επομένως: δεν είναι δυνατό να σκιαγραφήσουμε ή να οικοδομήσουμε μια εναλλακτική λύση στην κατάρρευση πέρα από τη δική μας επιβίωση ως αυτόχθονες κοινότητες.

Η πλειονότητα του πληθυσμού δεν βλέπει ή δεν πιστεύει ότι η καταστροφή είναι πιθανή. Το κεφάλαιο έχει καταφέρει να ενσταλάξει στον βασικό πολιτισμικό κώδικα των αποκάτω την εστίαση σε ένα διαρκές «τώρα» και την άρνηση της πραγματικότητας.

Πέρα από κάποιες αυτόχθονες κοινότητες, λαούς σε αντίσταση και μερικές ομάδες και συλλογικότητες, δεν είναι δυνατό να οικοδομηθεί μια εναλλακτική λύση που να υπερβαίνει την τοπικότητα.

Η επικράτηση της έννοιας του Έθνους-Κράτους στο φαντασιακό των αποκάτω είναι ένα εμπόδιο. Κρατάει τους αγώνες διασπασμένους, απομονωμένους και κατακερματισμένους. Τα σύνορα που τους χωρίζουν δεν είναι μόνο γεωγραφικά.

*

Οι Αντιφάσεις

Σημειώσεις:

Πρώτη σειρά αντιφάσεων:

Ο αγώνας των αδερφών μας της περιοχής των Τσολουτέκα ενάντια στην εταιρεία Bonafont, στην Πουέμπλα, στο Μεξικό (2021-2022). Βλέποντας ότι οι πηγές τους στέρευαν, οι κάτοικοι στράφηκαν ενάντια στον υπεύθυνο: την εταιρεία Bonafont της Danone. Οργανώθηκαν και κατέλαβαν το εργοστάσιο εμφιάλωσης. Οι πηγές ανέκαμψαν και επέστρεψε το νερό και η ζωή στη γη τους. Η φύση ανταποκρινόταν έτσι στη δράση των υπερασπιστών της και επιβεβαίωνε αυτό που ειπώθηκε από τους χωρικούς: η εταιρεία λεηλατούσε το νερό. Η δύναμη καταστολής που τους έδιωξε, ύστερα από λίγο καιρό, δεν μπόρεσε να κρύψει την πραγματικότητα: οι λαοί υπερασπίζονταν τη ζωή ενώ η εταιρεία και η κυβέρνηση υπερασπίζονταν τον θάνατο. Η μητέρα γη απάντησε έτσι στην αμφισβήτηση: ναι, υπάρχει γιατρεία, ανταποκρίνομαι με ζωή σε όποιον υπερασπίζεται την ύπαρξή μου· μπορούμε να συμβιώνουμε, αν σεβόμαστε και φροντίζουμε ο ένας την άλλη.

Η πανδημία (2020). Τα ζώα ανέκτησαν τη θέση τους σε ορισμένες εγκαταλειμμένες αστικές περιοχές, έστω και προσωρινά. Το νερό, ο αέρας, η χλωρίδα και η πανίδα πήραν μια ανάσα και επανήλθαν, αν και σε σύντομο χρονικό διάστημα υποτάχτηκαν και πάλι. Υπέδειξαν όμως έτσι ποιος είναι ο εισβολέας.

Το Ταξίδι για τη Ζωή (2021). Στην ανατολή, δηλαδή στην Ευρώπη, υπάρχουν παραδείγματα αντίστασης στην καταστροφή και, πάνω απ' όλα, οικοδόμησης μιας άλλης σχέσης με τη μητέρα γη. Οι αναφορές, οι ιστορίες και οι αφηγήσεις είναι πάρα πολλές για να συμπεριληφθούν σε αυτές τις σημειώσεις, αλλά επιβεβαιώνουν ότι η εκεί πραγματικότητα δεν είναι μόνο αυτή της ξενοφοβίας και της ηλιθιότητας και της αλαζονείας των κυβερνήσεών τους. Ελπίζουμε να βρούμε παρόμοιες προσπάθειες και σε άλλες γεωγραφίες.

Επομένως: ναι, η ισορροπημένη συνύπαρξη με τη φύση είναι εφικτή. Σίγουρα πρέπει να υπάρχουν περισσότερα σχετικά παραδείγματα. Σημείωση: να αναζητήσουμε περισσότερα στοιχεία, να ξαναμελετήσουμε τις αναφορές αυτών της Εκτός Εποχής κατά την επιστροφή τους από το Ταξίδι για τη Ζωή - Κεφάλαιο Ευρώπη, τι είδαν και τι έμαθαν, να παρακολουθούμε τις δράσεις του CNI (Εθνικού Ιθαγενικού Κογκρέσου) και άλλων οργανώσεων και κινήσεων αδελφών αυτόχθονων λαών του κόσμου. Να προσέξουμε τις εναλλακτικές λύσεις στις αστικές περιοχές.

Μερικό συμπέρασμα: οι αντιφάσεις που εντοπίστηκαν θέτουν σε κρίση μία από τις προσεγγίσεις της περίπλοκης υπόθεσης, αλλά όχι ακόμη την ουσία. Ο λεγόμενος «πράσινος καπιταλισμός» θα μπορούσε κάλλιστα να απορροφήσει ή να αντικαταστήσει αυτές τις αντιστάσεις.

Δεύτερη σειρά αντιφάσεων:

Η ύπαρξη και η επιμονή της Έκτης και των ανθρώπων, ομάδων, συλλογικοτήτων, οργανώσεων και κινήματων που συντάχθηκαν με τη Διακήρυξη για τη Ζωή. Και πολλών ακόμη ανθρώπων σε πολλά μέρη. Υπάρχουν εκείνοι που αντιστέκονται και εξεγείρονται, και προσπαθούν να συναντηθούν. Αλλά η αναζήτηση είναι απαραίτητη. Και αυτό μας διδάσκουν οι Αναζητήτριες: το να αναζητάς είναι ένας αγώνας, απαραίτητος, επείγων, ζωτικός. Κόντρα σε όλα, αυτές προσηλώνονται και στην πιο αχνή ελπίδα.

Μερικό συμπέρασμα: η απλή πιθανότητα –ελάχιστη, μικροσκοπική, απίθανη σε βαθμό γελοιότητας– να συμπέσουν οι αντιστάσεις και η εξέγερση, απορρυθμίζει τη μηχανή. Σίγουρα δεν την καταστρέφει. Όχι ακόμα. Οι κόκκινες μάγισσες θα είναι καθοριστικές.

Ναι, η πιθανότητα ενός θριάμβου της ζωής επί του θανάτου είναι γελοία μικρή. Οπότε, απομένουν ως επιλογές: η παραίτηση, ο κυνισμός, η λατρεία του άμεσου (το «*carpe diem*» [άδραξε τη μέρα] ως ζωτικό στήριγμα).

Παρ' όλα αυτά, υπάρχουν εκείνοι που αψηφούν τα τείχη, τα σύνορα, τους κανόνες... και τον νόμο των πιθανοτήτων.

Τρίτη σειρά αντιφάσεων: Δεν είναι απαραίτητη. Ισχύει η αρχή του Αποκλειόμενου Τρίτου.

Γενικό συμπέρασμα: επομένως, χρειάζεται να προταθεί άλλη υπόθεση.

.*_

Α! Νομίζατε ότι η πρωτοβουλία ή το βήμα που ανακοίνωσαν οι ζαπατιστικοί λαοί ήταν η εξαφάνιση των MAREZ (Αυτόνομων Εξεγερμένων Ζαπατιστικών Δήμων) και των JBG (Συμβουλιών Καλής Διακυβέρνησης), η ανατροπή της πυραμίδας και η γέννηση των GAL (Αυτόνομων Τοπικών Κυβερνήσεων);

Λοιπόν, λυπάμαι που σας χαλάω την ηρεμία. Δεν είναι έτσι. Ανατρέξτε πριν από

το λεγόμενο «Πρώτο Μέρος» και τη συζήτηση για τα κίνητρα των λύκων και των βοσκών. Εντάξει; Τώρα βάλτε αυτό:

Permissu et gratia a praelatis dico vobis visiones mirabiles et terribiles quas oculi mei in his terris viderunt. 30 Anno Resistentise, et prima luce diei viderunt imagines et sonos, quod nunquam antea viderant, et tamen litteras meas semper intuebantur. Manus scribit et cor dictat. Erat mane et supra, cicadae et stellae pugnabant pro terra...

Με την άδεια και τη χάρη των ανωτέρων, σας διηγούμαι τα θαυμάσια και τρομερά οράματα που είδαν τα μάτια μου σε αυτά τα εδάφη. Στο τριακοστό έτος της Αντίστασης και με το πρώτο φως της μέρας, είδαν εικόνες και ήχους που ποτέ πριν δεν είχαν δει, παρότι πάντα αντανakλούσαν στα λόγια μου. Το χέρι γράφει και η καρδιά υπαγορεύει. Ήταν ξημέρωμα κι εκεί ψηλά οι γρύλοι και τ' άστρα αγωνίζονταν για τη γη...

Ο Καπετάνιος.

Δεν εμφανίστηκε τότε, γιατί δεν γνωρίζατε για τον θάνατο του ΣουπΓκαλεάνο, ούτε για τους υπόλοιπους αναγκαίους θανάτους. Αλλά έτσι είμαστε εμείς οι ζαπατίστας: πάντα αποσιωπούμε περισσότερο απ' όσα λέμε. Σαν να επιμένουμε να σχεδιάζουμε ένα παζλ πάντα ημιτελές, πάντα με ένα κομμάτι να λείπει, πάντα με αυτό το εκτός εποχής ερώτημα: κι εσύ τι;

Από τα βουνά του νοτιοανατολικού Μεξικού.

Ο Καπετάνιος

40, 30, 20, 10, 2, 1 χρόνο μετά.

Υ.Γ. – Τι είναι λοιπόν αυτό που λείπει; Ε, λοιπόν... ό,τι λείπει, λείπει.

**Quinceava Parte:
DE NOCHE Y A TODA LUZ...**

TERCIOS COMPAS
Diciembre de 2023

**Δέκατο Πέμπτο Μέρος:
Τη νύχτα και με άπλετο φως...**

<https://vimeo.com/891306166>

Εικόνες χειροτεχνημάτων από αντάρτισσες και αντάρτες ζαπατίστας κατά τις προετοιμασίες για τον εορτασμό των 30 χρόνων από την έναρξη του πολέμου ενάντια στη λήθη. Φωτογραφίες και βίντεο των Tercios Compas. Copyleft Δεκέμβριος 2023.

Μουσική: «Dan Dan Kokoro Hikareteku (Mi corazón encantado)», Πιάνο: RuRu, Βιολί: Kathie

Dieciseisava Parte:
**BERTOLD BRECHT, LAS CUMBIAS
Y LA NO-EXISTENCIA**

TERCIOS COMPAS
Diciembre de 2023

Δέκατο Έκτο Μέρος:

Ο Μπέρτολντ Μπρεχτ, οι cumbias και η μη ύπαρξη

<https://vimeo.com/891703975>

Νέοι και νέες ζαπατίστας κάνουν πρόβες μιας χορο-θεατρο-cumbiero παράστασης για τον εορτασμό της 30ής επετείου από την έναρξη του πολέμου ενάντια στη λήθη. Ναι, πράγματι, ούτε εμείς καταλαβαίνουμε πώς είναι δυνατόν, αφού λένε ότι όλη η ζαπατιστική νεολαία έχει φύγει για τον βορρά και δεν υπάρχουν πια νέοι – ή ζαπατίστας γενικότερα. Μυστήριο, ε; Θέατρο cumbiero; Λουπόν, όπως είπε ο Don Durito (DD για ζητήματα νομικής φύσεως): «η cumbia είναι η συνέχεια της πολιτικής με άλλα μέσα». Οι εικόνες είναι μια ευγενική προσφορά των Tercios Compas, coryleft Δεκέμβριος 2023. Μουσική: αποσπάσματα cumbias από ζαπατίστας ντιτζέι. Όλοι στην πίστα! Ένα βήμα μπροστά, ένα βήμα πίσω. Γοφοί. Στροφή. Τώρα στο πλάι. Στροφή. Ξανά. Πάμεεε! Σκουριάσαμε. Είναι πόλκα; Ή κάνα πειραγμένο κορίδιο; Το λέω για να βοηθήσω τους ανθρωπολόγους. Πού είναι το καπέλο και οι καουμπόικες μπότες μου;! Να μην τους πω; Κοίτα πράγματα.

Diecisieteava parte:

NUNCA MÁS...

TERCIOS COMPAS Y NUNCA MÁS
Diciembre de 2023

Δέκατο Έβδομο Μέρος:

Ποτέ ξανά...

Tercios Compas και ο Καπετάνιος.

<https://vimeo.com/892075615>

Η μνήμη δεν είναι μόνο τροφή για την αξιοπρεπή οργή, είναι επίσης η ρίζα του δέντρου της αξιοπρέπειας και της εξέγερσης. Στην περίπτωση των αυτόχθονων λαών, είναι μια ρίζα που βυθίζεται για αιώνες στο σκοτάδι και που, μαζί με τους λαούς του κόσμου, μιλάει και λέει και στον εαυτό της: «ποτέ ξανά».

Οι αποπάνω κοιτάζουν το παρελθόν με την ίδια νοσταλγία με την οποία οι ηλικιωμένοι κοιτάζουν τις φωτογραφίες της γέννησης και της παιδικής τους ηλικίας.

Οι αποκάτω κοιτάζουν το παρελθόν με οργή. Λες και κάθε ταπείνωση, κάθε πληγή, κάθε προσβολή, κάθε χλευασμός, κάθε θάνατος ν' αποτελεί κομμάτι μιας τωρινής πληγής που πρέπει να επουλωθεί.

Οι αποπάνω επιλέγουν επομένως τους ήρωές τους, κομματιάζουν και ξεδια-

λέγουν την ιστορία σαν να αποτελούν την κορωνίδα της. Παρουσιάζουν σαν «δικαιοσύνη» αυτό που δεν είναι παρά ελεημοσύνη.

Οι αποκάτω βλέπουν την ιστορία σαν μία μόνο σελίδα που ακόμα δεν έχει γραφτεί, μία σελίδα χωρίς ήρωες, που γράφεται ξανά και ξανά, και αλλάζει μόνο το χέρι που γράφει αλλά όχι η συλλογική καρδιά που υπαγορεύει τις φρικαλεότητες και τα λάθη που θα καταγραφούν και, βέβαια, τους λογαριασμούς προς εξόφληση.

Όταν οι ζαπατιστικοί λαοί κοιτάζουν το παρελθόν, βλέπουν και μιλούν στους νεκρούς τους. Τους ζητούν να αμφισβητήσουν το παρόν – και τους ίδιους τους εαυτούς τους ακόμα. Και κάπως έτσι κοιτάζουν το μέλλον.

Με αυτό τον τρόπο αγωνίζονται και ζουν οι ζαπατιστικές κοινότητες, που δεν έχουν διαβάσει Walter Benjamin. Και νομίζω ότι δεν τους χρειάζεται...

*

Νέοι και νέες ζαπατίστας κάνουν πρόβες ενός θεατρικού έργου που δεν περιγράφει ένα μακρινό παρελθόν, αλλά κάτι που ήταν καθημερινότητα μόλις 40 χρόνια πριν στην Τσιάπας. Σε άλλα μέρη του Μεξικού και του κόσμου, είναι το παρόν... και ίσως το μέλλον. Όταν ο ζαπατισμός λέει ότι είναι ενάντια στο πατριαρχικό σύστημα, δεν το κάνει λόγω μόδας, νεωτερισμού ή πολιτικής ορθότητας. Το κάνει λόγω της μνήμης. Και, αγαπητοί φίλοι και εχθροί, λίγα πράγματα είναι τόσο ανατρεπτικά όσο η μνήμη... και η αξιοπρέπεια.

Πρόβα για τον εορτασμό της 30ής επετείου από την έναρξη του πολέμου ενάντια στη λήθη. Οι εικόνες είναι ευγενική προσφορά των Tercios Comras, coryleft Δεκέμβριος 2023. Ακούγεται το τραγούδι «La Memoria», μουσική του León Gieco, με τις φωνές των León Gieco και Víctor Heredia. Αγκαλιάζοντας ολόκληρη τη λατινική αμερική, αυτή που γράφεται και ζει με μικρά γράμματα, αυτή των αποκάτω, την αδελφή, σε πείσμα των συνόρων και των νεοφιλελεύθερων και προοδευτικών κυβερνήσεων.

Ο Καπετάνιος.

Μεξικό, Δεκέμβριος 2023. 40, 30, 20, 10, 2, 1 χρόνο, 1 μήνα μετά.

[Σημείωση των μεταφραστ(ρι)ών (με υποσημειώσεις): Οι στίχοι του τραγουδιού «La Memoria» που ακούγεται στο βίντεο.

Η μνήμη

Οι παλιές αγάπες που δεν υπάρχουν πια
Η ψευδαίσθηση εκείνων που χαθήκαν
Όλες οι υποσχέσεις που έσβησαν
Κι εκείνοι που σε κάποιον πόλεμο έπεσαν

Όλα είναι φυλαγμένα στη μνήμη
Όνειρο της ζωής και της ιστορίας

Ο δόλος και η συνενοχή
Των γενοκτόνων που κυκλοφορούν ελεύθεροι
Η αμνηστία και το «κλείσιμο της υπόθεσης»
Για τα κτήνη εκείνης της κόλασης

Όλα είναι φυλαγμένα στη μνήμη
Όνειρο της ζωής και της ιστορίας

Ξυπνάει η μνήμη για να πληγώσει
Τους λαούς που κοιμούνται
Που δεν την αφήνουν να ζήσει
Ελεύθερη σαν τον άνεμο

Οι εξαφανισμένοι που αναζητούνται
Με τα σημάδια της γέννησής τους
Η πείνα κι η αφθονία που συναντιούνται
Η κακοποίηση με τη σκοτεινή της ανάμνηση

Όλα έχουν καρφωθεί στη μνήμη
Αγκάθι της ζωής και της ιστορίας

Δύο χιλιάδες θα μπορούσαν να τραφούν για ένα χρόνο
Με όσο κοστίζει ένα στρατιωτικό λεπτό
Πόσοι θα έπαυαν να είναι σκλάβοι
Με το αντίτιμο μιας τορπίλης

Όλα έχουν καρφωθεί στη μνήμη
Αγκάθι της ζωής και της ιστορίας

Κεντρίζει η μνήμη μέχρι να ματώσουν

Οι λαοί που την αλυσοδένουν
Και δεν την αφήνουν να βαδίσει
Ελεύθερη σαν τον άνεμο

Όλοι οι νεκροί στην AMIA
Κι όσοι σκοτώθηκαν στην πρεσβεία του Ισραήλ (1)
Η μυστική δύναμη των όπλων
Η δικαιοσύνη που κοιτάζει και δεν βλέπει

Όλα είναι κρυμμένα μες στη μνήμη
Καταφύγιο της ζωής και της ιστορίας

Ήταν όταν σιώπησαν οι εκκλησίες
Ήταν όταν το ποδόσφαιρο τα κατάπιε όλα
που οι πατέρες Palotinos και ο Angelelli (2)
έχυσαν το αίμα τους στη λάσπη

Όλα είναι κρυμμένα μες στη μνήμη
Καταφύγιο της ζωής και της ιστορίας

Η μνήμη εκρήγνυται μέχρι να θριαμβεύσει
Στους λαούς που την συνθλίβουν
Και δεν την αφήνουν να είναι
Ελεύθερη σαν τον άνεμο

Η σφαίρα στον Chico Méndez (3) στη Βραζιλία
Οι 150.000 Γουατεμαλτέκοι (4)
Οι ανθρακωρύχοι που ήρθαν αντιμέτωποι με τα τουφέκια
Η καταστολή των φοιτητών στο Μεξικό

Όλα τα κουβαλάει η μνήμη
Όπλο της ζωής και της ιστορίας

Αμερική με ψυχές κατεστραμμένες
Τα αγόρια που σκοτώθηκαν από τα αποσπάσματα (5)
Το μαρτύριο του Mugica στις φτωχογειτονίες (6)
Η αξιοπρέπεια του Rodolfo Walsh (7)

Όλα τα κουβαλάει η μνήμη
Όπλο της ζωής και της ιστορίας

Η μνήμη σημαδεύει μέχρι να σκοτώσει
Τους λαούς που την αποσιωπούν

Και δεν την αφήνουν να πετάξει
Ελεύθερη σαν τον άνεμο
Ελεύθερη σαν τον άνεμο

(1) Η βομβιστική επίθεση με παγιδευμένο αυτοκίνητο στην AMIA (Asociación Mutual Israelita Argentina - Ισραηλο-Αργεντινή Ένωση Αλληλοβοήθειας) στο Μπουένος Άιρες τον Ιούλιο 1994 είχε ως αποτέλεσμα τον θάνατο 85 ανθρώπων και τον τραυματισμό 300. Δύο χρόνια νωρίτερα, σε παρόμοια επίθεση, είχε ανατιναχθεί η πρεσβεία του Ισραήλ στην Αργεντινή, με αποτέλεσμα να σκοτωθούν 22 άτομα.

(2) Στις 4 Ιουλίου 1976, κατά τη διάρκεια της στρατιωτικής δικτατορίας, ο στρατός της Αργεντινής δολοφόνησε τρεις ιερείς και δύο ιεροσπουδαστές στην εκκλησία του Αγίου Πατρικίου σε συνοικία του Μπουένος Άιρες. Ο Enrique Angellelli ήταν επίσκοπος στην Λα Ριόχα και πολέμιος του δικτατορικού καθεστώτος στην Αργεντινή. Σκοτώθηκε το 1976 σε ένα υποτιθέμενο τροχαίο δυστύχημα – και πάντα υπήρχαν υποψίες ότι δολοφονήθηκε.

(3) Ο Chico Méndez, Βραζιλιάνος υπερασπιστής των τροπικών δασών του Αμαζονίου και των δικαιωμάτων των αγροτών και των ιθαγενών λαών, δολοφονήθηκε από έναν κτηματία τον Δεκέμβριο 1988.

(4) Ο εμφύλιος πόλεμος στη Γουατεμάλα (1960-1996) είχε ως αποτέλεσμα 200.000 νεκρούς, 45.000 αγνοούμενους και 100.000 εκτοπισμένους. Συστηματική ήταν η εξόντωση από τον στρατό λαών Μάγια της περιοχής και η σεξουαλική βία εναντίον των γυναικών και κοριτσιών τους – με το πρόσχημα ότι υποστήριζαν τους κομμουνιστές αντάρτες.

(5) Στη Βραζιλία κυρίως, αλλά και σε άλλες χώρες της Λατινικής Αμερικής, είναι χιλιάδες τα φτωχά παιδιά που έχουν δολοφονηθεί από παραστρατιωτικά «αποσπάσματα θανάτου».

(6) Ο Αργεντινός ιερέας Carlos Mugica, επηρεασμένος από τη Θεολογία της Απελευθέρωσης, έδρασε στις φτωχογειτονίες του Μπουένος Άιρες και συμμετείχε στους λαϊκούς αγώνες τις δεκαετίες του '60 και αρχές του '70. Δολοφονήθηκε τον Μάιο 1974 από την Τρία Α (Alianza Anticomunista Argentina - Αντικομμουνιστική Συμμαχία Αργεντινής).

(7) Ο Rodolfo Walsh, Αργεντινός συγγραφέας και δημοσιογράφος, είναι γνωστός για το βιβλίο του Επιχείρηση Σφαγή (που κυκλοφορεί και στα ελληνικά από τις εκδόσεις Ακυβέρνητες Πολιτείες), ένα έργο ερευνητικής δημοσιογραφίας σχετικά με τις εξωδικαστικές εκτελέσεις περονιστών το 1956. Από το 1973 συμμετείχε στην αντάρτικη οργάνωση των (αριστερών περονιστών) Μοντονέρος. Δολοφονήθηκε τον Μάρτιο 1977 –την ίδια μέρα που είχε δημοσιεύσει μια Ανοικτή Επιστολή στη Στρατιωτική Χούντα– σε ενέδρα ειδικών δυνάμεων του στρατού κατά την οποία προέβαλε ένοπλη αντίσταση.]

Dieciochoava parte:

LA RABIA

YATIPAO JÉ Y TERCIOS COMPAS

Diciembre de 2023

Δέκατο Όγδοο Μέρος:

Η οργή

Κληρονομείται; Μαθαίνεται; Καλλιεργείται; Χάνεται; Μετασηματίζεται; Είναι μεταδοτική; Μέσα από ποιους διαύλους μεταδίδεται; Πώς γίνεται συλλογική; Είναι δημιουργική;

Ποια στιγμή μετατρέπεται σε αξιοπρεπή οργή; Πότε αρχίζει να απομακρύνεται από τη μνησικακία και την εκδίκηση; Πλησιάζει τη δικαιοσύνη;

Πώς μετατρέπεται σε ιστορική ρίζα ολόκληρων λαών, διαφορετικών ως προς τη γεωγραφία, τη γλώσσα, τον πολιτισμό, την ιστορία, τον χρόνο;

Είναι η οργή η γέφυρα ανάμεσα στον πόνο και την εξέγερση;

Σε ποιο σημείο η αγωνία, η απελπισία, η αδυναμία μετατρέπονται σε οργή;

Κι αν οι εξαφανισμένοι, οι εξαφανισμένες κληροδοτούν, αντίστροφα, την οργή σε εκείνες που τους αναζητούν; Κι αν γεννούν τις μανάδες τους;

Κι αν οι αναζητήτριες δεν αναζητούν παρηγοριά, οίκτο, συμπάθεια, την ελεημοσύνη του άλλου που θα τις ακούσει; Κι αν αναζητούν και τη δική μας οργή;

Κι αν κάθε οργή έχει την ίδια ρίζα, και αυτές, εμείς –οι λαοί– βρισκόμαστε μαζί σε αυτήν τη ρίζα;

Θα χαιρετίσουμε ο ένας την άλλη; Θα έχουμε τη δύναμη να χαμογελάσουμε μεταξύ μας, να αγκαλιαστούμε, να ανταλλάξουμε όχι μόνο τον πόνο αλλά και τις πληροφορίες για αυτόν που είναι υπεύθυνος – το ίδιο του το πρόσωπο (αν και διαφορετικό), το σαρδόνιο γέλιο του, το ειρωνικό του βλέμμα, τον κυνισμό του, το πώς ξέρει ότι θα μείνει ατιμώρητος, τη σημαία του χρήματος;

Και αν κάποια φορά, στο ανολοκλήρωτο βιβλίο της ιστορίας, κάποιος, κάποια δει ένα φως, οποιοδήποτε φως, και πει, χωρίς υπερβολές και συνθήματα, «αυτό το φως το γέννησε η οργή»;

Κι αν αυτό που μας ενώνει, παρ' όλες τις διαφορές μας, είναι η κοινή οργή;
Ποιος θα μας αντιμετωπίσει; Ποιος θα μας καταδικάσει στην ίδια ήττα του χτες,
του τώρα, του σήμερα; Ποιος θα μας απειλήσει με ένα αύριο σαν το χτες;

Ποιος θα χάσει και ποιος θα τα καταφέρει;

*

<https://vimeo.com/893096213>

Νέες και νέοι ζαπατίστας κάνουν πρόβα ενός θεατρικού έργου για τον εορτασμό της 30ής επετείου από την έναρξη του πολέμου ενάντια στη λήθη. Οι εικόνες είναι μια ευγενική προσφορά των Tercios Compas, coryleft Δεκέμβριος 2023. Μουσική της Keni Arkana: "La Rage".

Ο Καπετάνιος.

Μεξικό, Δεκέμβριος 2023.

40, 30, 20, 10, 1 χρόνο μετά.

Diecinueveava parte:

A quien corresponda:

TERCIOS COMPAS

Δέκατο Ένατο Μέρος:

Για όποιους και όποιες ενδιαφέρονται:

<https://vimeo.com/895050183>

Παραγωγή των Tercios Compas. Βουνά του νοτιοανατολικού Μεξικού. Copyleft Δεκέμβριος 2023. Μουσική: «El pueblo y el mal gobierno» των Óscar Chávez, Guillermo Velázquez και Leones de Xichú

Μέρος Εικοστό και Τελευταίο:

Τα Κοινά και η Μη Ιδιοκτησία

«Άνοιξε καλά τα μάτια σου, γιε μου, και ακολούθα το πουλί Πουχούι.¹ Αυτό δεν λαθεύει. Ο προορισμός του είναι σαν τον δικό μας: να περπατάει τον δρόμο για να μην χάνονται οι άλλοι».

Ermilo Abreu Gómez. *Canek*

Σε κάποιους περασμένους καιρούς, πάνε κιόλας κάμποσα χρόνια, οι ζαπατιστικοί λαοί εξήγησαν τον αγώνα τού «ως γυναίκες που είμαστε», όχι ως ένα ζήτημα απλής βούλησης, διαθεσιμότητας ή ανάλυσης, αλλά τονίζοντας την υλική βάση που έκανε δυνατή αυτή την αλλαγή: την οικονομική ανεξαρτησία των γυναικών ζαπατίστας. Και δεν αναφέρονταν στην εργασία, το μισθό ή στην ελεημοσύνη σε χρήμα με την οποία οι κυβερνήσεις όλου του πολιτικού φάσματος εξαγοράζουν ψήφους και υποστήριξη. Υποδείκνυαν τη συλλογική εργασία ως το γόνιμο έδαφος για αυτή την αλλαγή. Δηλαδή, την οργανωμένη εργασία που δεν έχει στόχο την ατομική ευημερία αλλά τη συλλογική. Δεν αφορούσε μόνο συναθροίσεις για χειροτεχνίες, εμπόριο, κτηνοτροφία ή τη σπορά και τη συγκομιδή καλαμποκιού, καφέ, λαχανικών. Αλλά επίσης, και ίσως πάνω απ' όλα, αφορούσε τους δικούς τους, τους χωρίς άντρες, χώρους. Φανταστείτε, σε εκείνους τους καιρούς και τόπους τι έλεγαν και τι συζητούσαν μεταξύ τους: για τους πόνους τους, τους θυμούς τους, τις ιδέες τους, τις προτάσεις τους, τα όνειρά τους.

Δεν θα μιλήσω παραπάνω γι' αυτό – οι συντρόφισσες έχουν τη δική τους φωνή, ιστορία και προορισμό. Το αναφέρω μόνο επειδή μένει να φανεί ποια είναι η υλική βάση πάνω στην οποία θα οικοδομηθεί η νέα φάση που έχουν αποφασίσει οι ζαπατιστικές κοινότητες. Η νέα πρωτοβουλία, όπως θα την χαρακτήριζαν οι απέξω.

Έχω την υπερηφάνεια να επισημάνω πως όχι μόνο ολόκληρη η πρόταση, από

1. Ριγυ: Νυχτοπάτης, μικρό νυκτόβιο πουλί, με φτέρωμα γκριζο καφέ, που «είναι ευκολότερο να το ακούσει κάποιος παρά να το δει». Για τους Μάγια είναι φύλακας των δρόμων.

τη σύλληψή της, υπήρξε προϊόν συλλογικά της οργανωτικής ηγεσίας των ζαπατίστας –όλοι τους ιθαγενείς με ρίζες Μάγια–, αλλά επίσης ότι η δουλειά μου περιορίστηκε στην παροχή πληροφοριών που οι αρχηγίνες και οι αρχηγοί μου «διασταύρωσαν» με τις δικές τους, και στη συνέχεια στην αναζήτηση και την τεκμηρίωση αντιρρήσεων και πιθανών και μελλοντικών αποτυχιών (η «υπόθεση» που αναφέρθηκε σε προηγούμενο κείμενο). Στο τέλος, όταν τελείωσαν τις συζητήσεις τους και οριστικοποίησαν την κεντρική ιδέα για να την υποβάλουν σε διαβούλευση με όλους τους λαούς, εμένα με κατέπληξε τόσο όσο και εσάς πιθανόν τώρα που θα την μάθετε.

Σε αυτό το νέο απόσπασμα της συνέντευξης με τον Εξεγερμένο Υποδιοικητή Μοϊσές, μας εξηγεί πώς κατέληξαν σε αυτή την ιδέα των «κοινών». Ίσως κάποιος από εσάς μπορούν να εκτιμήσουν τη βαθιά επαναστατική και ανατρεπτική έννοια αυτής της ιδέας, στην οποία, ως συνήθως, παίζουμε την ίδια μας την ύπαρξη.

Ο Καπετάνιος.

~*~

Η μη ιδιοκτησία

Λοιπόν, συνοπτικά, αυτή είναι η πρότασή μας: να ορίσουμε εκτάσεις της ανακτημένης γης ως κοινή γη, ως «κοινά». Δηλαδή, χωρίς ιδιοκτησία. Ούτε ιδιωτική, ούτε του εχίδο,² ούτε κοινοτική, ούτε κρατική, ούτε πολιτειακή, ούτε εταιρική, ούτε στιδήποτε άλλο. Μια μη ιδιοκτησία της γης. Όπως λένε: «γη χωρίς χαρτιά». Έτσι, σε αυτές τις εκτάσεις που θα οριστούν, αν ρωτήσουν ποιος είναι ο ιδιοκτήτης ή ποιανού είναι αυτή η γη, η απάντηση θα είναι: «κανενός», δηλαδή «γη των κοινών».

Αν ρωτήσουν αν είναι γη των ζαπατίστας, των κομματικών ή ξέρω 'γω ποιων άλλων, τότε η απάντηση θα είναι κανενός από αυτούς. Ή όλων, που είναι το ίδιο. Δεν υπάρχει επίτροπος ή εκπρόσωπος για να τον εξαγοράσουν, να τον δολοφονήσουν, να τον εξαφανίσουν. Υπάρχουν μόνο λαοί που δουλεύουν και φροντίζουν αυτή τη γη. Και την υπερασπίζονται.

Ένα σημαντικό σημείο είναι ότι, για να γίνει εφικτό αυτό, πρέπει να υπάρξει μια

² Ejidal στο πρωτότυπο. Το ejido (εχίδο) είναι ένας τύπος γης στη μεξικανική νομοθεσία που συνδέεται κυρίως με την αγροτική μεταρρύθμιση της Μεξικανικής Επανάστασης, η οποία με τον αγροτικό νόμο του 1915 την ορίζει ως συλλογική γη, αδιαίρετη, χωρίς δυνατότητα πώλησης ή κληροδότησης.

συμφωνία μεταξύ των κατοίκων, αδιάφορο αν είναι κομματικοί ή ζαπατίστας. Που σημαίνει, πρέπει να μιλήσουν μεταξύ τους και όχι με τις κακές κυβερνήσεις. Το να ζητάς την άδεια των κακών κυβερνήσεων, μόνο διχασμούς, ακόμη και θανάτους, έχει φέρει στους ανθρώπους.

Έτσι, με σεβασμό στη γη που είναι προσωπική-οικογενειακή ιδιοκτησία και στη γη που προορίζεται για συλλογική εργασία, δημιουργείται, σε εκτάσεις που ανακτήθηκαν στα χρόνια του πολέμου, αυτή η μη ιδιοκτησία. Και η πρόταση είναι να δουλεύεται από κοινού εκ περιτροπής, ανεξάρτητα από το κόμμα, τη θρησκεία, το χρώμα, τη σωματική διάπλαση, ή το φύλο που είσαι.

Οι κανόνες είναι απλοί: πρέπει να υπάρχει συμφωνία ανάμεσα στους κατοίκους μιας περιοχής. Δεν καλλιεργούνται ναρκωτικά, η γη δεν πουλιέται, δεν επιτρέπεται η είσοδος οποιασδήποτε επιχείρησης ή βιομηχανίας. Αποκλείονται οι παραστρατιωτικοί. Το προϊόν της εργασίας σε αυτή τη γη ανήκει σε αυτούς που τη δουλεύουν για το χρόνο που έχει συμφωνηθεί. Δεν υπάρχουν φόροι ή πληρωμές δεκάτης. Κάθε εγκατάσταση που χτίζεται παραμένει για την επόμενη ομάδα. Παίρνουν μόνο το προϊόν της εργασίας τους. Αλλά για όλα αυτά θα μιλήσουμε, αργότερα, πιο αναλυτικά.

Αυτό, έτσι πολύ χοντρικά, είναι που προτάθηκε και συζητήθηκε με όλους τους ζαπατιστικούς λαούς. Και προέκυψε ότι η συντριπτική πλειοψηφία συμφώνησε. Και επίσης ότι, σε ορισμένες ζαπατιστικές περιοχές, αυτό συνέβαινε ήδη εδώ και χρόνια.

Εμείς, που λες, αυτό που κάναμε ήταν να προτείνουμε ένα δρόμο για να μπορέσουμε να διασχίσουμε την καταιγίδα και να φτάσουμε με το καλό στην άλλη πλευρά. Και να μην κάνουμε αυτό τον δρόμο μόνοι μας ως ζαπατίστας, αλλά όλοι μαζί ως αυτόχθονες λαοί που είμαστε. Φυσικά, από αυτή την πρόταση θα προκύψουν κι άλλα: για την υγεία, την εκπαίδευση, τη δικαιοσύνη, τη διακυβέρνηση, τη ζωή. Ας πούμε ότι τα θεωρούμε απαραίτητα για να μπορέσουμε να αντιμετωπίσουμε την καταιγίδα.

Σκέψεις για τον δρόμο και τον βηματισμό

Και πώς μας ήρθε στο μυαλό; Λοιπόν, θα σου πω. Είδαμε διάφορα πράγματα. Πάει να πει, δεν μας ήρθε με μιας αυτή η ιδέα. Σα να μαζεύτηκαν διάφορα και μετά τα εξετάσαμε κομμάτι κομμάτι και στο τέλος πια όλα μαζί.

Το ένα, λοιπόν, ήταν η καταιγίδα. Όλα όσα αφορούν τη δυσαρέσκεια της φύ-

σης. Τον τρόπο της να διαμαρτύρεται, κάθε φορά και πιο δυνατά, κάθε φορά και πιο τρομερά. Γιατί εμείς μιλάμε για καταστροφή, αλλά πολύ συχνά αυτό που συμβαίνει είναι ότι η φύση ανακτά έναν τόπο. Ή επιτίθεται στις εισβολές του συστήματος: στα φράγματα, για παράδειγμα· σε τουριστικές περιοχές, για παράδειγμα, που χτίζονται πάνω στο θάνατο των ακτών· σε μεγάλα έργα που τραυματίζουν, πληγώνουν τη γη. Υπάρχει λοιπόν απάντηση. Μερικές φορές η γη απαντάει γρήγορα, μερικές φορές αργά. Και ο άνθρωπος, αυτό που έχει κάνει το σύστημα στον άνθρωπο είναι να στέκει σαστισμένος. Δεν αντιδράει. Παρόλο που βλέπει τη δυστυχία να 'ρχεται, παρόλο που βλέπει ότι υπάρχουν προειδοποιήσεις, ότι υπάρχουν συναγερμοί, συνεχίζει σαν να μην τρέχει τίποτα, κι έτσι συμβαίνει, ότι συμβαίνει. Λένε ότι αυτού του είδους η δυστυχία ήρθε ξαφνικά. Αλλά εδώ και αρκετά χρόνια είναι φανερό ότι υπάρχουν προειδοποιήσεις πως θα πληρωθεί το τίμημα για την καταστροφή της φύσης. Το αναλύει και το αποδεικνύει η επιστήμη, όχι εμείς. Εμείς πάλι, σαν άνθρωποι της γης, το βλέπουμε. Είναι όλα ανώφελα.

Η δυστυχία δεν εμφανίζεται ξαφνικά στο σπίτι σου, όχι. Πρώτα πλησιάζει, κάνει το σαματά της για να καταλάβεις ότι έρχεται. Χτυπάει την πόρτα σου. Σπάει τα πάντα. Όχι μόνο το σπίτι σου, τους ανθρώπους σου, τη ζωή σου, αλλά και την καρδιά σου. Δεν είσαι ήρεμος πια.

Το άλλο είναι αυτό που ονομάζουν κοινωνική αποσύνθεση, ή αυτό που λένε ότι ο κοινωνικός ιστός έχει διαρραγεί εξαιτίας της βίας. Δηλαδή: μια κοινότητα ανθρώπων σχετίζεται μεταξύ της με ορισμένους κανόνες ή νόρμες ή συμφωνίες, όπως λέμε εμείς. Μερικές φορές υπάρχουν γραπτοί νόμοι και άλλες δεν υπάρχει τίποτα γραμμένο, αλλά όπως και να 'χει ο κόσμος ξέρει. Σε πολλές κοινότητες το λένε «συμφωνητικό», που σημαίνει ότι διατυπώνεται με λέξεις: «Αυτό μπορεί να γίνεται, αυτό δεν μπορεί να γίνεται, αυτό πρέπει να γίνεται», και ούτω καθεξής. Για παράδειγμα: όποιος εργάζεται προχωράει μπροστά, αυτός που δεν δουλεύει την πατάει· είναι κακό να εξαναγκάζεις κάποιον να κάνει κάτι που δεν θέλει, για παράδειγμα στην περίπτωση των αντρών εναντίον των γυναικών· είναι κακό να ασκείται βία στα αδύναμα άτομα· είναι κακό να σκοτώνεις, να κλέβεις, να βιάζεις. Αλλά τι συμβαίνει αν γίνεται το αντίθετο; Αν επιβραβεύεται το κακό και διώκεται και τιμωρείται η καλοσύνη; Για παράδειγμα, ένας ιθαγενής αγρότης, που βλέπει ότι είναι λάθος η καταστροφή ενός δάσους, μετατρέπεται σε φύλακά του. Προστατεύει το δάσος, δηλαδή, από όποιον το καταστρέφει για να βγάλει κέρδος. Αυτό, το να υπερασπίζεσαι, είναι κάτι καλό, γιατί αυτός ο αδελφός ή η αδελφή φροντίζουν τη ζωή. Αυτό είναι ανθρώπινο, δεν έχει να κάνει με κάποια θρησκεία. Συμβαίνει όμως αυτός ο υπερασπιστής

να διώκεται, να φυλακίζεται και, όχι σπάνια, να δολοφονείται. Και αν κάποιος ρωτήσει ποιο είναι το έγκλημά του, γιατί τον σκότωσαν, ακούγεται ότι το έγκλημά του ήταν ότι υπερασπιζόταν τη ζωή, όπως στην περίπτωση του αδελφού Σαμίρ Φλόρες Σομπεράνες. Εκεί λοιπόν φαίνεται καθαρά ότι το σύστημα είναι άρρωστο, ότι πια δεν έχει θεραπεία και ότι πρέπει να ψάξουμε αλλού.

Τι χρειάζεται για να συνειδητοποιήσουμε αυτή την αρρώστια, αυτή τη σαπίλα της ανθρωπότητας; Δεν χρειάζεται θρησκεία, ούτε επιστήμη, ούτε ιδεολογία. Αρκεί να κοιτάξεις, να ακούσεις, να νιώσεις.

Κι εκεί βλέπουμε ότι τα μεγάλα Αφεντικά, τους καπιταλιστές, ποσώς τους νοιάζει τι θα συμβεί αύριο. Θέλουν τα κέρδη τους σήμερα. Όσο το δυνατόν πιο πολλά και όσο το δυνατόν πιο γρήγορα. Δεν έχει σημασία να τους πεις «κοίτα, αυτό που κάνεις καταστρέφει, και η καταστροφή εξαπλώνεται, μεγαλώνει, γίνεται ανεξέλεγκτη και επιστρέφει σε σένα. Σαν να έφτυνες προς τα πάνω ή να κατουρούσες κόντρα στον άνεμο. Σου γυρνάει πίσω». Και κάποιος μπορεί να σκεφτεί ότι τι καλά που η δυστυχία χτυπάει έναν παλιάνθρωπο. Αλλά φαίνεται ότι, πριν από αυτόν, χτυπάει πολλούς ανθρώπους που δεν ξέρουν καν γιατί. Όπως τα παιδιά, για παράδειγμα. Τι να ξέρει ένα παιδί για θρησκείες, ιδεολογίες, πολιτικά κόμματα ή οτιδήποτε άλλο. Αλλά το σύστημα ρίχνει την ευθύνη σε αυτά τα παιδιά. Τα κάνει να πληρώσουν. Καταστρέφει στο όνομά τους, σκοτώνει στο όνομά τους, ψεύδεται στο όνομά τους. Και τους κληροδοτεί θάνατο και καταστροφή.

Λοιπόν, δεν φαίνεται ότι θα καλύτερέψει το πράγμα. Το ξέρουμε ότι θα γίνει χειρότερο. Και ότι πρέπει, όπως και να 'χει, να διασχίσουμε την καταιγίδα και να φτάσουμε στην άλλη πλευρά. Να επιβιώσουμε.

Ένα άλλο πράγμα είναι αυτό που είδαμε στο Ταξίδι για τη Ζωή. Αυτό που υπάρχει σε κείνα τα μέρη που υποτίθεται ότι είναι πιο προχωρημένα, που είναι πιο ανεπτυγμένα όπως λένε. Είδαμε ότι είναι ένα ψέμα όλα αυτά για τον «δυτικό πολιτισμό», για την «πρόοδο» και άλλα τέτοια. Είδαμε ότι εκεί υπήρχαν όσα χρειάζονται για πολέμους και εγκλήματα. Βέβαια, είδαμε δύο πράγματα: Το ένα, προς τα πού βαδίζει η καταιγίδα αν δεν κάνουμε τίποτα. Το άλλο, αυτό που χτίζουν άλλες οργανωμένες αντιστάσεις σ' αυτές τις γεωγραφίες. Που σημαίνει ότι αυτοί οι άνθρωποι βλέπουν το ίδιο που βλέπουμε κι εμείς. Δηλαδή, την καταιγίδα.

Χάρη σε αυτούς τους αδελφούς λαούς, μπορέσαμε να διευρύνουμε τη ματιά

μας, να την κάνουμε πιο πλατιά. Που πάει να πει, όχι μόνο να κοιτάξουμε πιο μακριά, αλλά και να δούμε περισσότερα πράγματα. Παραπάνω κόσμο, δηλαδή.

Κι έτσι εμείς, ως ιθαγενείς λαοί που είμαστε, αναρωτιόμαστε τι είναι λοιπόν αυτό που κάνουμε κι αν χρησιμεύει, κι αν ο καθένας εκεί έξω μπορεί να το δει. Αλλά βλέπουμε εκείνους τους αδερφούς που συμπεριφέρονται έτσι, να μη δίνουν δεκάρα για το τι συμβαίνει στους άλλους, να κοιτάνε μόνο την πάρτη τους, κι ας τους συμβαίνει το ίδιο. Πιστεύουν ότι είναι ασφαλείς κλεισμένοι στον εαυτό τους. Αλλά μάταια.

Ο δρόμος της μνήμης

Έτσι λοιπόν σκεφτήκαμε, θυμηθήκαμε πώς ήταν πριν. Μιλήσαμε με τους προγόνους μας. Τους ρωτήσαμε αν πριν ήταν έτσι. Τους ζητήσαμε να μας πουν αν υπήρχε πάντα το σκοτάδι, ο θάνατος, η καταστροφή. Από πού ήρθε αυτή η αντίληψη του κόσμου; Πώς έγινε και γαμήθηκαν τα πάντα; Σκεφτόμαστε ότι αν γνωρίζουμε πότε και πώς χάθηκε το φως, η καλή σκέψη, η ολοκληρωμένη γνώση για το τι είναι καλό και τι κακό, τότε ίσως μπορούμε να το βρούμε και με αυτό να αγωνιστούμε για να γίνουν ξανά όλα πλήρη, όπως πρέπει να είναι, με σεβασμό στη ζωή.

Και έτσι είδαμε πώς έγινε όλο αυτό, και καταλάβαμε ότι ήρθε με την ατομική ιδιοκτησία. Και ότι δεν είναι θέμα να αλλάξουμε το όνομα και να πούμε ότι υπάρχει συλλογική ιδιοκτησία (propiedad ejidal) ή μικρή ιδιοκτησία ή κρατική ιδιοκτησία. Γιατί σε όλες τις περιπτώσεις είναι η κακή κυβέρνηση που δίνει τα χαρτιά. Δηλαδή είναι η κακή κυβέρνηση αυτή που λέει αν κάτι υπάρχει και, με τα τεχνάσματά της, ότι παύει να υπάρχει. Όπως έγινε με τη μεταρρύθμιση του Salinas de Gortari και με τα πλήγματα κατά της κοινοτικής ιδιοκτησίας, που υπήρχε μόνο αν ήταν καταγεγραμμένη και που, με τους ίδιους νόμους, τη μειώνουν μέχρι να την εξαφανίσουν. Και η κοινοτική ιδιοκτησία, ακόμη και η καταγεγραμμένη, επίσης προκαλεί διχασμούς και συγκρούσεις. Γιατί αυτές οι γαίες ανήκουν νομικά σε κάποιους, αλλά εναντίον άλλων. Τα χαρτιά της ιδιοκτησίας δεν λένε «αυτό είναι δικό σου», αυτό που λένε είναι «αυτό δεν είναι εκείνου, ορμήστε του».

Κι έχεις τους χωρικούς να κάνουν τα πάντα για να τους δώσουν ένα χαρτί που να λέει ότι είναι δικό τους αυτό που ήδη είναι δικό τους, γιατί το δουλεύουν οι ίδιοι. Και αγρότες να πολεμάνε ενάντια σε αγρότες, ούτε καν για ένα κομμάτι γης, όχι, αλλά για ένα χαρτί που λέει ποιος είναι ο ιδιοκτήτης αυτής της γης. Και σ' αυτόν που έχει περισσότερα χαρτιά, μεγαλύτερη οικονομική ενίσχυση, δη-

λαδή μεγαλύτερη εξαπάτηση. Γιατί αν έχεις χαρτί, σου δίνουν κοινωνικά προγράμματα, αλλά σου ζητάνε να υποστηρίξεις, για παράδειγμα, έναν υποψήφιο γιατί αυτός θα σου δώσει το χαρτί και θα σου δώσει και λεφτά. Αλλά προκύπτει ότι αυτή η ίδια η κυβέρνηση σε εξαπατά, γιατί αυτό το χαρτί το πουλάει σε μια εταιρεία. Και ύστερα καταλήγει να έρχεται η εταιρεία και να σου λέει ότι πρέπει να φύγεις γιατί αυτή η γη δεν είναι δική σου, επειδή το χαρτί το έχει τώρα ο γαμημένος ο επιχειρηματίας. Και φεύγεις με το καλό ή με το κακό. Έχουν στρατούς, αστυνομίες και παραστρατιωτικούς για να σε πείσουν να φύγεις.

Αρκεί η εταιρεία να πει ότι θέλει τα τάδε εδάφη, για να διατάξει η κυβέρνηση την απαλλοτρίωση αυτών των γαιών, και τότε λέει στην εταιρεία να κάνει την επιχείρησή της «για ένα διάστημα». Αυτό κάνουν με τα μεγάλα έργα.

Και όλα αυτά για ένα κωλόχαρτο. Ακόμα και να είναι το χαρτί από την εποχή της Νέας Ισπανίας, το χαρτί δεν αξίζει για τον ισχυρό. Είναι μια απάτη. Είναι για να δείχνεις εμπιστοσύνη και να είσαι ήσυχος μέχρι το σύστημα να ανακαλύψει ότι, κάτω από τη φτώχεια σου, υπάρχει πετρέλαιο, χρυσός, ουράνιο, ασήμι. Ή ότι υπάρχει μια πηγή με καθαρό νερό, και τώρα καταλήγει το νερό να είναι πια ένα εμπόρευμα που αγοράζεται και πουλιέται.

Ένα εμπόρευμα όπως ήταν οι γονείς σου. Όπως ήταν οι παππούδες σου, οι προπαππούδες σου. Ένα εμπόρευμα όπως είσαι εσύ και θα 'ναι τα παιδιά σου, τα εγγόνια σου, τα δισεγγόνια σου και ούτω καθεξής για πολλές γενιές.

Αυτό το χαρτί, λοιπόν, είναι σαν τις ετικέτες των εμπορευμάτων στις αγορές, είναι η τιμή της γης, της δουλειάς σου, των απογόνων σου. Και δεν το έχεις πάρει είδηση, αλλά είσαι ήδη στην ουρά του ταμείου και θα φτάσεις εκεί. Και η κατάληξη είναι ότι όχι μόνο πρέπει να πληρώσεις αλλά κι ότι θα βγεις από το μαγαζί και θα διαπιστώσεις ότι σου πήραν και το εμπόρευμα κι ότι δεν έχεις καν το χαρτί για το οποίο τόσο αγωνίστηκες εσύ και οι πρόγονοί σου. Και ότι στα παιδιά σου ίσως κληροδοτήσεις ένα χαρτί, ίσως και ούτε καν αυτό. Τα κυβερνητικά χαρτιά είναι το τίμημα της ζωής σου, και πρέπει να πληρώσεις αυτό το τίμημα με τη ζωή σου. Είσαι, με άλλα λόγια, ένα νόμιμο εμπόρευμα. Αυτή είναι η μόνη διαφορά με τη σκλαβιά.

Τότε οι πιο παλιοί σου αφηγούνται ότι το πρόβλημα, ο διχασμός, οι διαφωνίες και οι καυγάδες, ήρθαν όταν ήρθαν τα χαρτιά της ιδιοκτησίας. Όχι ότι πριν δεν υπήρχαν προβλήματα, λύνονταν όμως με συμφωνία.

Και το πρόβλημα είναι ότι μπορείς να φτιάξεις πολλά χαρτιά που να μοιράζουν

τη γη πολλές φορές, αλλά η γη δεν αυξάνεται όπως τα χαρτιά. Ένα εκτάριο παραμένει ένα εκτάριο, ακόμη κι αν υπάρχουν πολλά χαρτιά.

Έτσι συμβαίνει τώρα με αυτό που αποκαλούν Τέταρτο Μετασχηματισμό και το πρόγραμμά του «Σπέρνοντας Ζωή»: στα εχίδο υπάρχουν οι δικαιούχοι –που είναι οι ejidatarios³ που έχουν το χαρτί που λέγαμε του αγροτικού πιστοποιητικού– και οι αιτούντες που, αν και συμμετέχουν στην κοινότητα, δεν έχουν χαρτί, επειδή η γη έχει ήδη διανεμηθεί. Υποτίθεται ότι οι αιτούντες είναι αυτό, αιτούνται ένα κομμάτι γης. Αλλά στην πραγματικότητα αιτούνται ένα χαρτί που να λέει ότι είναι αγρότες που δουλεύουν τη γη. Λοιπόν, δεν είναι ότι η κυβέρνηση έρχεται και τους λέει ότι αυτή είναι η γη που τους αντιστοιχεί. Όχι. Τους λέει ότι αν αποδείξουν την ιδιοκτησία δύο εκταρίων, θα τους δώσουν την οικονομική ενίσχυση. Αλλά αυτά τα δύο εκτάρια, από πού προέρχονται; Λοιπόν, από τους δικαιούχους.

Δηλαδή, η γη που το χαρτί λέει ότι είναι ιδιοκτησία κάποιου, πρέπει να σπάσει σε κομμάτια για τους αιτούντες. Πρέπει να κομματιαστεί για να μπορέσουν να προκύψουν διάφορα χαρτιά από ένα και μόνο χαρτί. Δεν υπάρχει αγροτική ανακατανομή, υπάρχει κομματιασμός της ιδιοκτησίας. Και τι γίνεται αν ο δικαιούχος δεν θέλει ή δεν μπορεί; Οι γιοι του θέλουν την οικονομική ενίσχυση, αλλά χρειάζονται το χαρτί. Κι έτσι τσακώνονται με τον πατέρα. Οι κόρες; Ούτε καν λαμβάνονται υπόψη, οι γυναίκες δεν μετράνε στο κομμάτιασμα των χαρτιών. Και παλεύουν μέχρι θανάτου οι γιοι ενάντια στους πατεράδες. Και κερδίζουν οι γιοι, και με αυτό το χαρτί –γιατί η γη παραμένει η ίδια και συνεχίζει να βρίσκεται εκεί που ήταν– παίρνουν τα λεφτά τους. Με αυτά τα λεφτά χρεώνονται, αγοράζουν κάτι, ή τα μαζεύουν για να πληρώσουν τον διακινητή για να πάνε στις Ηνωμένες Πολιτείες. Και καθώς δεν τους φτάνουν, πουλάνε λοιπόν το χαρτί σε άλλον. Πηγαίνουν να δουλέψουν στο εξωτερικό και καταλήγουν να βγάζουν χρήματα για να ξεπληρώνουν αυτούς που τους δάνεισαν. Ναι, στέλνουν τα εμβάσματα στους δικούς τους, αλλά οι οικογένειές τους τα χρησιμοποιούν για να πληρώσουν το χρέος. Μετά από λίγο καιρό, αυτός ο γιος επιστρέφει ή τον επιστρέφουν. Αυτό, αν δεν τον σκοτώσουν ή δεν τον απαγάγουν. Αλλά πια δεν έχει γη, γιατί πούλησε το χαρτί και τώρα αυτή η γη είναι εκείνου που έχει το χαρτί. Σκότωσε λοιπόν τον πατέρα του για ένα κομμάτι χαρτί που πια δεν το έχει. Και έτσι πρέπει να βρει τα λεφτά για να ξαναγοράσει το χαρτί.

3. Ejidatario: κάθε πρόσωπο που συμμετέχει στη χρήση του εχίδο και έχει ένα πιστοποιητικό για τα δικαιώματα επί της γης που του έχει εκχωρηθεί. Το έγγραφο αυτό δεν είναι τίτλος ιδιοκτησίας, αλλά πιστοποιεί το άτομο ως δικαιούχο που δύναται να κάνει χρήση του συγκεκριμένου κομματιού γης.

Ο πληθυσμός αυξάνεται, αλλά η γη δεν αυξάνεται. Υπάρχουν περισσότερα χαρτιά, αλλά μόνο η ίδια έκταση γης. Τι θα συμβεί; Ότι τώρα σκοτώνονται μεταξύ τους οι δικαιούχοι και οι αιτούντες, αλλά αργότερα θα αλληλοσκοτώνονται οι αιτούντες. Τα παιδιά τους θα τσακώνονται μεταξύ τους, έτσι όπως τσακώθηκαν με τους γονείς τους.

Για παράδειγμα: είσαι δικαιούχος με 20 εκτάρια και έχεις ως πούμε 4 παιδιά. Είναι η πρώτη γενιά. Τους μοιράζεις τη γη ή μάλλον το χαρτί και τώρα υπάρχει ένα χαρτί 5 εκταρίων για τον καθένα. Ύστερα, αυτά τα 4 παιδιά έχουν άλλα 4 παιδιά το καθένα, δεύτερη γενιά, και μοιράζουν τα 5 εκτάρια τους και τους αναλογεί λίγο περισσότερο από ένα εκτάριο στο καθένα. Στη συνέχεια, αυτά τα 4 εγγόνια έχουν άλλα 4 παιδιά το καθένα, τρίτη γενιά, και μοιράζονται το χαρτί και τους αναλογεί περίπου ένα τέταρτο του εκταρίου στο καθένα. Στη συνέχεια, αυτά τα δισέγγονα έχουν 4 παιδιά το καθένα, τέταρτη γενιά, και μοιράζονται το χαρτί και τους αναλογεί ένα δέκατο του εκταρίου στο καθένα. Και πια δεν συνεχίζω γιατί σε μόλις 40 χρόνια, στη δεύτερη γενιά, θα αλληλοσκοτωθούν. Αυτό είναι που κάνουν οι κακές κυβερνήσεις: σπέρνουν τον θάνατο.

Ο παλιός νέος δρόμος

Πώς δημιουργήθηκε αυτή η λεγόμενη «υλική βάση» στην ιστορία του αγώνα μας;

Πρώτα απ' όλα, ήταν η διατροφή. Με την ανάκτηση της γης που βρισκόταν στα χέρια των γαιοκτημόνων βελτιώθηκε η διατροφή. Η πείνα δεν επισκεπτόταν πια τα σπίτια μας. Στη συνέχεια, με την αυτονομία και την υποστήριξη των ανθρώπων που είναι «καλοί άνθρωποι», όπως τους αποκαλούμε, ακολούθησε η υγεία. Εδώ, πολύ σημαντική ήταν και είναι η υποστήριξη των αδελφικών γιατρών, που έτσι τους αποκαλούμε γιατί είναι σαν αδέρφια μας, που μας βοηθούν όχι μόνο σε σοβαρές ασθένειες. Επίσης, και πάνω απ' όλα, μας βοηθούν στην προετοιμασία, δηλαδή στις γνώσεις της υγείας. Στη συνέχεια, η εκπαίδευση. Μετά η εργασία στη γη. Στη συνέχεια, η διακυβέρνηση και η διοίκηση των ίδιων των ζαπατιστικών λαών. Στη συνέχεια, η διακυβέρνηση και η ειρηνική συνύπαρξη με όσους δεν είναι ζαπατίστας.

Η υλική βάση γι' αυτό, δηλαδή ο τρόπος παραγωγής, ήταν η συνύπαρξη προσωπικής-οικογενειακής εργασίας και συλλογικής εργασίας. Η συλλογική εργασία έδωσε τη δυνατότητα στις συντρόφισσες να απογειωθούν και να συμμετέχουν στην αυτονομία.

Ας πούμε ότι τα πρώτα 10 χρόνια της αυτονομίας, δηλαδή από την εξέγερση μέχρι τη γέννηση των Συμβουλίων Καλής Διακυβέρνησης το 2003, ήταν μια περίοδος εκμάθησης. Τα επόμενα 10 χρόνια, μέχρι το 2013, μαθαίναμε τη σημασία της μεταβίβασης από γενιά σε γενιά. Από το 2013 έως σήμερα, ήταν μια περίοδος παρατηρήσεων, κριτικής και αυτοκριτικής σχετικά με λάθη στη λειτουργία, τη διοίκηση και την ηθική.

Σε αυτό που θα ακολουθήσει τώρα, θα έχουμε πάλι ένα στάδιο μάθησης και αναπροσαρμογής. Δηλαδή, θα προκύψουν πολλά λάθη και προβλήματα, επειδή δεν υπάρχουν οδηγίες χρήσης ή βιβλίο που να λέει πώς να το κάνουμε. Θα πέσουμε πολλές φορές, ναι, αλλά θα σηκωνόμαστε ξανά και ξανά για να συνεχίσουμε να προχωράμε. Γιατί είμαστε ζαπατίστας.

Η υλική ή παραγωγική βάση αυτού του σταδίου θα είναι ένας συνδυασμός προσωπικής-οικογενειακής εργασίας, συλλογικής εργασίας και αυτού του νέου που ονομάζουμε «εργασία από κοινού» ή «μη ιδιοκτησία».

Η προσωπική-οικογενειακή εργασία βασίζεται στη μικρή και προσωπική ιδιοκτησία. Ένα άτομο και η οικογένειά του δουλεύουν το κομμάτι γης τους, το μαγαζάκι τους, το αυτοκίνητό τους, τα ζώα τους. Το κέρδος ή το όφελος πηγαίνει σε αυτήν την οικογένεια.

Η συλλογική εργασία βασίζεται στη συμφωνία μεταξύ συντροφισσών και/ή συντρόφων για εργασία σε συλλογική γη (που είχε οριστεί ως τέτοια πριν από τον πόλεμο και διευρύνθηκε μετά τον πόλεμο). Οι εργασίες κατανέμονται ανάλογα με τον χρόνο, την ικανότητα και τη διαθεσιμότητα. Το κέρδος ή το όφελος πηγαίνει στη συλλογικότητα. Συνήθως χρησιμοποιείται για γιορτές, κινητοποιήσεις, απόκτηση υγειονομικού εξοπλισμού, εκπαίδευση των λειτουργών υγείας και εκπαίδευσης, καθώς και για τις μετακινήσεις και τη συντήρηση των αρχών και των αυτόνομων επιτροπών.

Η εργασία από κοινού ξεκινάει τώρα, με το δικαίωμα κοινής χρήσης της γης. Ένα μέρος των ανακτημένων εδαφών δηλώνεται για «εργασία από κοινού». Δηλαδή, δεν χωρίζεται σε αγροτεμάχια και δεν είναι ιδιοκτησία κανενός, δεν είναι ούτε μικρή, ούτε μεσαία, ούτε μεγάλη ιδιοκτησία. Αυτή η γη δεν ανήκει σε κανέναν, δεν έχει ιδιοκτήτη. Και, σε συμφωνία με τις γειτονικές κοινότητες, αυτή η γη «αλληλοδανείζεται» για να τη δουλεύουν. Δεν μπορεί να πουληθεί ή να αγοραστεί. Δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την παραγωγή, τη διακίνηση ή την κατανάλωση ναρκωτικών. Η εργασία γίνεται με «βάρδιες» μετά από

συμφωνία ανάμεσα στις GAL (Αυτόνομες Τοπικές Κυβερνήσεις) και τους μη ζαπατίστας αδελφούς και αδελφές. Το όφελος ή το κέρδος ανήκει σε αυτούς που εργάζονται, αλλά η ιδιοκτησία όχι, είναι μια μη ιδιοκτησία που χρησιμοποιείται από κοινού. Δεν έχει σημασία αν είσαι ζαπατίστας, κομματικός, καθολικός, ευαγγελιστής, πρεσβυτεριανός, άθεος, εβραίος, μουσουλμάνος, μαύρος, λευκός, σκούρος, κίτρινος, κόκκινος, γυναίκα, άντρας, **αλλόη**. Μπορείς να δουλέψεις τη γη από κοινού, με τη συμφωνία, ανά χωριό, περιοχή ή ζώνη, των GAL (Αυτόνομες Τοπικές Κυβερνήσεις), των CGAL (Συλλογικότητες Αυτόνομων Τοπικών Κυβερνήσεων) και των ACGAL (Συνελεύσεις Συλλογικοτήτων GAL), που ελέγχουν ότι τηρούνται οι κανόνες της κοινής χρήσης. Ό,τι εξυπηρετεί το κοινό καλό, τίποτα που να αντιβαίνει στο κοινό καλό.

Ένα παγκόσμιο μοίρασμα: Το Ταξίδι για τη Ζωή

Μερικά εκτάρια αυτής της Μη Ιδιοκτησίας θα προσφερθούν σε αδελφικούς λαούς από άλλες γεωγραφίες του κόσμου. Θα τους προσκαλέσουμε να έρθουν και να δουλέψουν αυτά τα εδάφη, με τα δικά τους χέρια και τις γνώσεις τους. Τι θα συμβεί αν δεν ξέρουν πώς να δουλέψουν τη γη; Λοιπόν, οι σύντροφοι και συντρόφισσες ζαπατίστας θα τους μάθουν τον τρόπο και τους χρόνους της γης και πώς να τη φροντίζουν. Πιστεύουμε ότι είναι σημαντικό να ξέρουν πώς να δουλεύουν τη γη, δηλαδή να ξέρουν πώς να τη σέβονται. Δεν νομίζω ότι θα βλάψει κανέναν αν, όπως ακριβώς μελετά και μαθαίνει στα εργαστήρια και στα ερευνητικά κέντρα, να μελετά και να μαθαίνει επίσης πώς να δουλεύει τη γη. Και ακόμα καλύτερα αν αυτοί οι αδελφοί λαοί έχουν γνώσεις και τρόπους να δουλεύουν τη γη και μας μεταφέρουν αυτές τις γνώσεις και αυτούς τους τρόπους, ώστε να μπορούμε κι εμείς να μάθουμε. Είναι σαν να μοιραζόμαστε, όχι μόνο στα λόγια, αλλά και στην πράξη.

Δεν χρειαζόμαστε να έρθουν να μας εξηγήσουν την εκμετάλλευση, γιατί τη ζούμε εδώ και αιώνες. Ούτε να έρθουν για να μας πουν ότι πρέπει να πεθάνουμε για να κερδίσουμε την ελευθερία. Αυτό το γνωρίζουμε και το κάνουμε πράξη καθημερινά εδώ και εκατοντάδες χρόνια. Αυτό που είναι ευπρόσδεκτο είναι η γνώση και η πρακτική για τη ζωή.

Κοιτάξτε, η αντιπροσωπεία που πήγε στην Ευρώπη έμαθε πολλά πράγματα, αλλά το σημαντικότερο που μάθαμε είναι ότι υπάρχουν πολλοί άνθρωποι, ομάδες, συλλογικότητες, οργανώσεις, που αναζητούν τρόπους να αγωνιστούν για τη ζωή. Έχουν άλλο χρώμα, άλλη γλώσσα, άλλα έθιμα, άλλη κουλτούρα, άλλον τρόπο. Έχουν όμως το ίδιο πράγμα με εμάς, που είναι η αγωνιζόμενη καρδιά.

Δεν ψάχνουν να βρουν ποιος είναι καλύτερος ή να τους δώσουν μια θέση στις κακές κυβερνήσεις. Αναζητούν πώς να θεραπεύσουν τον κόσμο. Και ναι, είναι πολύ διαφορετικοί μεταξύ τους. Αλλά είναι ίδιοι, ή μάλλον είμαστε ίδιοι. Επειδή θέλουμε πραγματικά να χτίσουμε κάτι άλλο, και αυτό το άλλο είναι η ελευθερία. Δηλαδή, η ζωή.

Και εμείς, οι ζαπατιστικές κοινότητες, λέμε ότι όλοι αυτοί οι άνθρωποι, αδιάφορο που είναι μακριά, είναι η οικογένειά μας. Και σε αυτή την οικογένεια υπάρχουν μεγαλύτερες αδελφές και μεγαλύτερα αδέρφια, μικρές αδελφές και μικρά αδέρφια. Και δεν υπάρχει κάποιος καλύτερος. Μόνο μία οικογένεια. Και ως οικογένεια στηρίζουμε ο ένας την άλλη όταν μπορούμε, και διδάσκουμε η μία στον άλλον ό,τι ξέρουμε.

Και όλες, όλοι, **όλοις**, είναι κόσμος από τα κάτω. Γιατί; Γιατί οι αποπάνω κηρύσσουν τον θάνατο, επειδή τους αποφέρει κέρδη. Οι αποπάνω θέλουν να αλλάξουν τα πράγματα, αλλά προς όφελός τους, παρόλο που γίνονται όλο και χειρότερα. Γι' αυτό είναι οι αποκάτω που θα αγωνιστούν και ήδη αγωνίζονται για τη ζωή. Αν το σύστημα είναι ο θάνατος, τότε ο αγώνας για τη ζωή είναι ο αγώνας ενάντια στο σύστημα.

Τι ακολουθεί; Λοιπόν, ο καθένας χτίζει τη δική του ιδέα, τη δική του σκέψη, το δικό του σχέδιο για το τι είναι καλύτερο. Και ο καθένας μπορεί να έχει διαφορετικό τρόπο σκέψης και διαφορετικό τρόπο να κάνει τα πράγματα. Και αυτό πρέπει να γίνει σεβαστό. Γιατί στην οργανωμένη πράξη βλέπει ο καθένας τι λειτουργεί και τι όχι. Δεν υπάρχουν, δηλαδή, συνταγές ή οδηγίες χρήσης, γιατί αυτό που λειτουργεί για κάποιον μπορεί να μην λειτουργεί για κάποιον άλλο. Τα παγκόσμια «κοινά» είναι το μοίρασμα ιστοριών, γνώσεων, αγώνων.

Έτσι, όπως λένε, το ταξίδι για τη ζωή συνεχίζεται. Στον αγώνα, λοιπόν.

Από τα βουνά του νοτιοανατολικού Μεξικού.

Εξεγερμένος Υποδιοικητής Μοϊσές.

Μεξικό, Δεκέμβριος 2023. Μετά από 500, 40, 30, 20, 10, 3 χρόνια, έναν χρόνο, μερικούς μήνες, μερικές εβδομάδες, λίγες μέρες, μόλις πριν από λίγο.

Υ.Γ.- Στο τέλος της συνέντευξης και αφού έλεγξε αν το νόημα των εξηγήσεών του ήταν σωστό, ο Εξεγερμένος Υποδιοικητής Μοϊσές –στον οποίο ανατέθηκε η ζαπατιστική διοίκηση και η εκπροσώπηση φωνής των ζαπατίστας πριν από 10 χρόνια, το 2013– άναψε το πολλοστό τσιγάρο. Εγώ άναψα την πίπα. Μείναμε

να κοιτάζουμε τον φεγγίτη πάνω από την πόρτα της καλύβας. Το ξημέρωμα έδινε τη θέση του στην αυγή και το πρώτο φως της ημέρας ξυπνούσε τους ήχους στα βουνά του νοτιοανατολικού Μεξικού. Δεν είπαμε τίποτε άλλο, αλλά ίσως σκεφτήκαμε και οι δύο: «και ό,τι λείπει, λείπει».

Υ.Γ. ΠΟΥ ΔΗΛΩΝΕΙ ΕΝΟΡΚΩΣ. – Σε καμία στιγμή και σε κανένα στάδιο της διαβούλευσης που οδήγησε στην απόφαση που πήραν οι ζαπατιστικοί λαοί δεν έγιναν παραπομπές ή υποσημειώσεις ή αναφορές, έστω και μακρινές, στον Μαρξ, τον Ένγκελς, τον Λένιν, τον Τρότσκι, τον Στάλιν, τον Μάο, τον Μπακούνιν, τον Τσε, τον Φιντέλ Κάστρο, τον Κροπότκιν, τον Φλόρες Μαγόν, τη Βίβλο, το Κοράνι, τον Μίλτον Φρίντμαν, τον Μιλέι, τον προοδευτισμό (αν έχει κάποια βιβλιογραφική αναφορά εκτός από αυτήν της διάρροιας), τη Θεολογία της Απελευθέρωσης, τον Λομπάρντο,⁴ τον Ρεβουέλτας,⁵ τον Φρόντ, τον Λακάν, τον Φουκώ, τον Ντελέζ, σε ό,τι είναι της μόδας στην αριστερά, ή σε οποιαδήποτε πηγή από τα αριστερά, τα δεξιά ή το ανύπαρκτο κέντρο. Και όχι μόνο αυτό, ξέρω επίσης ότι δεν έχουν διαβάσει κανένα από τα θεμελιώδη έργα των ισμών που τρέφουν τα όνειρα και τις ήττες της αριστεράς. Από την πλευρά μου, δίνω μία συμβουλή που δεν μου ζητήθηκε σε όσους διαβάζουν αυτές τις γραμμές: ο καθένας είναι ελεύθερος να γελοιοποιηθεί, αλλά θα τους συνιστούσα, πριν αρχίσουν τις ανοησίες τους, του τύπου «το εργαστήριο της Λακαντόνα», «το ζαπατιστικό πείραμα» και να το κατατάξουν αυτό στη μία ή στην άλλη έννοια, να το σκεφτούν λίγο. Γιατί, μιλώντας για γελοιοποιήσεις, έχουν ήδη υποστεί μεγάλες εδώ και σχεδόν 30 χρόνια που «εξηγούν» τον ζαπατισμό. Ίσως να μην το θυμάστε τώρα, αλλά αυτό που μένει εδώ, εκτός από την αξιοπρέπεια και τη λάσπη, είναι η μνήμη. Ούτε συζήτηση.

Πιστοποιώ.

Ο Καπετάνιος.

4. Vicente Lombardo Toledano (1894-1968), ο «πρύτανης του μεξικάνικου μαρξισμού».

5. José Revueltas Sánchez (1914-1976), μεξικάνος κομμουνιστής, ιδρυτής της (μεξικάνικης) Ένωσης Σπαρτακιστών. Έγραψε μυθιστορήματα και διηγήματα, καθώς και σεμνάρια, δοκίμια και πολιτική κριτική. Στα ελληνικά κυκλοφορεί το μυθιστόρημά του Η Τρύπα, Ακυβέρνητες Πολιτείες, 2019.

Από τις εκδόσεις των ξένων έχουν επίσης κυκλοφορήσει:

Εξεγερμένος Υποδιοικητής Μάρκος

Ιστορίες για τους ανθρώπους του καλαμποκιού (2009)

https://hotel.espivblogs.net/files/2014/02/2009_kalampoki.pdf

EZLN - Subcomandante Marcos - Subcomandante Moisés

Οι λέξεις της σιωπής (2014)

https://hotel.espivblogs.net/files/2019/05/lezln_lexeis_tis_siwpis.pdf

Titania Matina

Ένα ολόγραμμα. Ζωγραφίζοντας κείμενα του Subcomandante Marcos (2019)